

55.002

4462

3 30

ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

55.924

2 476 ค

7.3.

ปริญญานิพนธ์

ของ

มารีสา วัชรปัทม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

กันยายน 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

55.002

1๑7

ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

บทคัดย่อ

ของ

มารีสา ทรัพย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

กันยายน 2532

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูกับแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู และหาสมการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้ตัวพยากรณ์ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2532 จำนวน 649 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูลได้แก่ การสอบถามการมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู และแบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($P < .001$) แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. นักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($P < .001$) แต่นักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .05$)
3. นักเรียนที่แม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดกวดขัน กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($P < .001$) แต่นักเรียนที่แม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .001$)
4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำไม่แตกต่างกัน
5. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

6. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

7. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

8. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

9. ศัพทพยากรณ์ทุกตัวได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ แบบปล่อยปละละเลย สามารถพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ และมีอำนาจในการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เท่ากับ 36.88%

THE RELATIONSHIP BETWEEN CHILD REARING PRACTICES
AND ACHIEVEMENT MOTIVATION

AN ABSTRACT

BY

MARISA RATTAPAT

A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

September 1989

The purposes of this study were to find the relationship between child rearing practices and achievement motivation, to compare achievement motivation of students with father dominant role in child rearing practices and mother dominant role in child rearing practices, to determine the predictive power using the democratic child rearing, autocratic child rearing, permissiveness and *laisses-faire*.

The sample comprised of 649 pratom Suksa VI students from schools under the office of Primary Education in Bangkok, in the academic year 1988. The instruments for the data collection were questionnaire on the dominant role the father or the mother in child rearing practices, child rearing practices questionnaire and achievement motivation test were administered to each student.

The findings were as follow.

1. The correlation among the democratic child rearing was found significant statistically at .001 level. The autocratic, permissive, *laisses-faire* child rearing practices revealed negative correlation with achievement motivation at .01 level of statistical significance.
2. There was positive correlation between democratic child rearing with father's dominant role and achievement motivation. ($P < .001$), but there were negative correlation between achievement motivation and father's dominant role, autocratic child rearing, permissiveness, *laisses-faires*. The corretation coefficient was statistically significant at .05 level.
3. There were positive correlation between democratic child rearing, autocratic child rearing with mother's dominant role and

achievement motivation. ($P < .001$), but there was negative correlation between achievement motivation and mother's dominant role, permissiveness, *laisses-faires*. The correlation coefficient was statistically significant at .001 level.

4. There was no significant difference in father's dominant role in child rearing practices and mother's dominant role in child rearing practices.

5. There was no interaction between different democratic child rearing and different dominant role in child rearing.

6. There was interaction between different autocratic child rearing and different dominant role in child rearing ($P < .05$)

7. There was no interaction between different permissiveness and different dominant role in child rearing.

8. There was no interaction between different *laisses-faire* and different dominant role in child rearing.

9. The democratic child rearing, autocratic child rearing permissiveness, *laisses-faire* taken together explained 36.88% of the variance in Achievement Motivation.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

Dr. Arin Rangsinth ประธาน

(รศ. ดร.อารี รังสินธ์)

Dr. Jiraporn Bunsong กรรมการ

(ผศ. จิราภรณ์ บุญสง)

คณะกรรมการสอบ

Dr. Arin Rangsinth ประธาน

(รศ. ดร.อารี รังสินธ์)

Dr. Jiraporn Bunsong กรรมการ

(ผศ. จิราภรณ์ บุญสง)

Dr. Kanya Hattasanth กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ. ดร.กาญจนา หาสิตะพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Dr. Som Bawong คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ. ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2532

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อารี รังสินันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิราภรณ์ บุญส่ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธุ์ ซึ่ง เป็นกรรมการสอบ และศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกศพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ หล้าสว่าง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำ ตลอดจน แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และคณะครูของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ คุณปิยะธิดา อุบหงส์ คุณปานพร รัตนจริยะพงศ์ คุณสุรศักดิ์ จันทลา ตลอดจนเพื่อน ๆ น้อง ๆ หลาน ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไป ด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ที่ได้เมตตาให้กำลังใจ และ กำลังทรัพย์ ห่วงใย สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยมาโดยตลอด พระคุณพี่ที่เปี่ยมมิได้

มารีสา วัชรปัทม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ฉบับร่างของสมมติฐาน	
✓ ภูมิหลัง	1
✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	4
สมมติฐานของการศึกษาครั้งนี้	5
✓ ขอบเขตของการศึกษา	5
✓ <u>ความสำคัญ</u> ของการศึกษาครั้งนี้	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	10
การอบรมเลี้ยงดู	10
บทบาทหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู	20
ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	23
✓ ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	25
ลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	28
การอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	33
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	34
ผลงานวิจัยในต่างประเทศ	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้	38
ประชากร	38
กลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้	40

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือและขั้นตอนในการสร้าง	40
ลักษณะของข้อความในแบบสอบถาม	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	 52
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	 79
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	79
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	79
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	80
การวิเคราะห์ข้อมูล	81
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	82
การอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	86
ข้อเสนอแนะ	107
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	107
ข้อเสนอแนะผู้ที่เกี่ยวข้อง	108
 บรรณานุกรม	 109
ภาคผนวก	118
ประวัติผู้วิจัย	142

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน โรงเรียน จำนวนนักเรียนที่ใช้คัดเลือก กลุ่มตัวอย่าง และจำนวนนักเรียนที่พ่อหรือแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู อย่างเห็นได้ชัดเจน	39
2	แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู	47
3	แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	49
4	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	55
5	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อมี บทบาทนำการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	57
6	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่แม่มี บทบาทนำการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	59
7	เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อมีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	61
8	ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีความแตกต่างของคะแนน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรม เลี้ยงดู (พ่อ, แม่)	63
9	ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีความแตกต่างของคะแนน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรม เลี้ยงดู (พ่อ, แม่)	66
10	ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีความแตกต่างของคะแนน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรม เลี้ยงดู (พ่อ, แม่)	69

11	ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีความแตกต่างของคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่)	72
12	ค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์จากกลุ่มตัวอย่าง 649 คน ..	75
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวพยากรณ์ที่ดีและตัวเกณฑ์ในการพยากรณ์แบบพหุคูณ	76
14	การค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง 649 คน	77
15	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ (b) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ (S.E.b) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ (S.E. _{est}) และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (a)	78
16	แสดงค่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแบบสอบถามบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู	124
17	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบเป็นรายชื่อ	132
18	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในแต่ละด้านเป็นรายชื่อ	141

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ขณะนี้กำลังอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ในแผน 6 แผนหนึ่งที่สำคัญคือแผนพัฒนาคนเพื่อให้ได้คนที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาชีวิต อาชีพและสังคม มุ่งเน้นการพึ่งตนเองและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

✓ เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า "คน" เป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีคุณค่ามากที่สุดของประเทศ เพราะเป็นกำลังสำคัญจะทำให้ก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม ลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยให้การพัฒนาประเทศดำเนินไปอย่างรวดเร็วนั้นมีหลายลักษณะที่สำคัญ คือ การมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (จรรยา สุวรรณทัต, ควงเคือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจิณิก. 2521 : 25) / ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว นั้น ประชาชนของประเทศมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจช้า (ควงเคือน พันธุมนาวิน. 2523 : 24 - 25; อ้างอิงมาจาก ละม้ายมาศ ศรทัตต์. 2509) /

✚ ในสมัยโคกนในชาติโคยเฉพาะผู้ใหญ่ที่มีส่วนให้การฝึกอบรมแก่เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจก็มักจะเกิดขึ้นตามมาภายในช่วง 20-30 ปี และในทางตรงกันข้าม ถ้าสมัยโคกนในชาติมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ การพัฒนาเศรษฐกิจภายหลังก็จะไปได้อย่างเชื่องช้า (ควงเคือน พันธุมนาวิน. 2523 : 24 - 25; อ้างอิงมาจาก ละม้ายมาศ ศรทัตต์. 2509) /

นอกจากนี้ แมคเคลแลนด์ (McClelland. 1961 : 207 - 256) / ได้แสดง
ข้อคิดว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีส่วนสัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและได้ให้ข้อเสนอแนะ
ไว้ 3 ประการ สำหรับเป็นนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. จะต้องพยายามทำให้คนลดความยึดมั่นในชนบทรมนิยมประเพณีและหันมาเอาใจใส่
รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น
2. จะต้องพยายามทำให้บุคคลต้องการความสำเร็จสูงขึ้น
3. จะต้องพยายามใช้บุคคลที่มีความต้องการความสำเร็จสูงให้เกิดประโยชน์มาก
ที่สุดเท่าที่จะทำได้

คนที่มีความต้องการสำเร็จสูงย่อมเป็นประโยชน์ต่อตัวเองและประเทศชาติ การที่จะ
ให้บรรลุนโยบายดังกล่าวควรจะได้ศึกษาถึงแหล่งที่มาของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ซึ่งมีตัวแปรหลายตัว
ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ การอบรมเลี้ยงดู สติปัญญา ลำดับ
การเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น จากการศึกษาของโรเซน (Rosen. 1962 :
574 - 586) / พบว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก การที่เด็กจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากหรือน้อย สูงหรือต่ำเพียงใดย่อมแล้วแต่
การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กได้รับจากพ่อแม่เมื่อเยาว์วัย (ประสาธ อิศรปริศา. 2522 : 29 -
30) / ดังนั้นจะเห็นว่าครอบครัวมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการของเด็ก และเป็นสถาบันแรกที่สร้างลักษณะ
นิสัยหรือบุคลิกภาพของเด็ก ครอบครัวเป็นศูนย์กลางของสังคมและเป็นแหล่งถ่ายทอดแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ และคุณธรรมต่าง ๆ ของสังคมให้แก่เด็ก ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

"เด็กเป็นผู้ที่จะรับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างจากผู้ใหญ่ รวมทั้งภาวะการรับผิดชอบในการ
ดำรงรักษาอิสรภาพและความสงบสุขของบ้านเมือง ดังนั้นเด็กทุกคนจึงสมควรและ
จำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม" (วราภรณ์
รักวิชัย. 2529 : 1 - 2) /

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นในระยะแรกของชีวิต การฝึกฝนอบรมเลี้ยงดู
และบรรยากาศที่ครอบครัวสร้างขึ้นจะมีผลโดยตรงต่อระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก พ่อแม่

ที่รู้จักส่งเสริมให้ลูกพึ่งตนเอง มีความสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้สึกอบอุ่นในครอบครัว คอยกระตุ้น ย้ำๆ และ
 ทำโทษอย่างเหมาะสม ยอมรับฟังความคิดเห็นของลูก บรรยากาศในครอบครัวเป็นแบบประชาธิปไตย
 ก็จะมีผลทำให้เด็กมีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (อัจฉรา สุขารมณ. 2529 : 191 - 193) /
 ครอบครัวที่พ่อแม่รักหรือปกป้องมากเกินไป จะทำให้เด็กถูกทำลายพัฒนาการด้านความคิด อารมณ์
 และทางสังคม ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่น ซึ่งจากงานวิจัยของแมคเคลแลนด์
 และฟริคแมน (McClelland and Friedman. 1985 : 280 - 315) / พบว่าเด็กที่พึ่งพา
 ผู้อื่น จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และครอบครัวที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะทำให้
 เด็กขาดความรัก ขาดระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (พีรพงษ์ สิริวัฒนาท. 2520 :
 3 - 4) / ส่วนการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่เข้มงวดกวดขันควบคุมเด็กให้อยู่ในระเบียบวินัยจะทำให้
 เด็กขาดความกระตือรือร้น เจ้าระเบียบไม่มีความคิดสร้างสรรค์ (จิครา วสุวานิช และ
 คนอื่น ๆ. 2526 : 84 - 85) / จากการศึกษาของโรเซนและดีแอนดเรค (McClelland.
 1985 : 258 - 259; citing Rosen and D' Andrade. 1959) / พบว่าแม่ที่เข้มงวด
 กำหนดแนวทางการตัดสินใจของลูก จะทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง แต่ในทางกลับกันหาก
 พ่อเข้มงวดน้อยจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าพ่อที่เข้มงวดมาก ซึ่งจะเห็นว่าแรงจูงใจ
 ใฝ่สัมฤทธิ์นั้นจะขึ้นกับวิธีปฏิบัติในการอบรมเลี้ยงดูด้วย

✍ ในอดีตการอบรมเลี้ยงดู เป็นหน้าที่ของแม่แต่ฝ่ายเดียว แต่ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและ
 สังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมา จากครอบครัวที่มีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย
 (Extended Family) มีการอยู่ร่วมกันระหว่างญาติพี่น้องหรือลูกบ้านอยู่ในบริเวณเดียวกัน
 ก็เปลี่ยนเป็นครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) ก็คือพ่อแม่ลูก ซึ่งปัจจุบันจากการสำรวจ
 เฉพาะในกรุงเทพมหานคร พบว่าเป็นครอบครัวเดี่ยวถึงร้อยละ 86.7 (ดิเรกนันทน์ อนุวัช.
 2527 : 37; สุทธิครา สุภาพ. 2528 : 66 - 67) ทั้งนี้เพราะสภาพเศรษฐกิจที่ค่า
 ครองชีพสูงขึ้น ทำให้การมีครอบครัวใหญ่เป็นการสิ้นเปลือง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงลักษณะครอบครัว
 ไทยทำให้อิทธิพลของปู่ ย่า ตา ยาย ที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กลดลง เนื่องจากการแยกมา
 ตั้งเป็นครอบครัวใหม่และค่าครองชีพที่สูงขึ้นทำให้แม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน พ่อจึงเข้ามามี

บทบาทในการอบรมเลี้ยงดูไปพร้อม ๆ กับแม่ (จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ. 2529 : 28) จากรายงานการวิจัยพบว่าการศึกษาที่พ่อแม่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดจะทำให้เด็กมีสติปัญญาสูง มีสมาธิดีเลิศในการทำงานและแสดงความอยากเรียนอย่างขยันอดทน (สอวศ มะลิกุล. 2529 : 150)

เนื่องจากพ่อแม่มีใช้บุคคลเดียวกัน นอกจากจะมีความแตกต่างระหว่างเพศแล้วยังมาจากคนละครอบครัว ซึ่งอาจได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน บางครอบครัวพ่อกับแม่มีการละสัมผัสน้อยกัน ในการกำหนดวิธีการอบรมเลี้ยงดู แต่ก็มีอีกหลายครอบครัวที่ไม่สามารถกำหนดแผนแบบให้เหมือนกันได้ หรือแม้แต่ตกลงจะละสัมผัสน้อยแล้วก็ยังไม่แน่ใจว่าพ่อและแม่จะสามารถปฏิบัติในรูปแบบเดียวกัน พ่อกับแม่ย่อมจะมีวิธีการในการอบรมเลี้ยงดูเป็นของตนเองโดยเฉพาะ ไม่จำเป็นว่า จะต้องใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบเดียวกันเสมอ ดังนั้นจึงน่าจะมีการแยกแยะบทบาทให้ชัดเจนว่าการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเป็นไปตามแบบของคูใด พ่อมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู หรือแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู

ด้วยเหตุผลดังกล่าวในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อมีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์/เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเห็นว่าในแต่ละบทบาทควรมีการปฏิบัติอย่างไรจึงจะช่วยให้เกิดผลดีที่สุดสำหรับเด็ก ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูกับแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู
3. เพื่อศึกษาการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบที่สามารถร่วมกันพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. การอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. นักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กัน
3. นักเรียนที่แม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กัน
4. นักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำกับนักเรียนที่แม่มีบทบาทนำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน
5. มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
6. มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
7. มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
8. มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
9. การอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบสามารถร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ขอบเขตของการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 5 กลุ่มโรงเรียน จำนวนทั้งหมด 37 โรงเรียน ที่พ่อหรือแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูอย่างเห็นได้ชัดเจน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) มีลำดับขั้น
ในการสุ่มดังนี้

1.2.1 สุ่มโรงเรียนในแต่ละกลุ่มมากลุ่มละ 2 โรงเรียน โดยวิธีสุ่ม
อย่างง่าย ได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 10 โรงเรียน

1.2.2 สุ่มนักเรียนจากแต่ละโรงเรียนในข้อ 1.2.1 มาร้อยละ 50
ซึ่งได้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 959 คน

1.2.3 นำแบบสอบถามการมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูให้เด็กตอบเพื่อ
คัดเลือกเด็กนักเรียนที่พ่อหรือแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูอย่างเห็นได้ชัด

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
- การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
- การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
- การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ

2.1.2 บทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- พ่อมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู
- แม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วยลักษณะนิสัยต่าง ๆ

6 ประการคือ

2.2.1 ความทะเยอทะยาน

2.2.2 ความกระตือรือร้น

2.2.3 ความรับผิดชอบตนเอง

2.2.4 ความกล้าเสี่ยง

2.2.5 ความมีเอกลักษณ์

2.2.6 การรู้จักวางแผนงาน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งจะ
เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับเด็กให้ทราบแนวทางการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นประโยชน์ต่อ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก

2. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่มีบทบาทและแม่มีบทบาท
กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งจะ เป็นข้อมูลสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับเด็กให้ทราบแนวทางบทบาทใน
การอบรมเลี้ยงดูที่เป็นประโยชน์ต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อบุตรทั้งทางวาจาและกิริยา
ท่าทางในลักษณะของการสั่งสอน แนะนำ ชี้แจง ดูแลเอาใจใส่ ให้รางวัลและลงโทษในเรื่อง
ต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษาเล่าเรียน การแต่งกาย การเที่ยวเตร่และพักผ่อนหย่อนใจ การคบเพื่อน
การรักษาความสะอาด การเล่น การใช้จ่ายเงิน การรักษาเวลา การทำงานบ้าน การรักษา
สุขภาพ และการมีมารยาทที่ดีงาม ซึ่งจะ เป็นแนวทางให้บุตรประพฤติปฏิบัติต่อไป ในที่นี้แบ่งออก
เป็น 4 ประเภทคือ

1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่
ยอมรับฟังความคิดเห็นและการแสดงออกของบุตรให้ความเสมอภาค ความยุติธรรม มีการใช้
เหตุผลในการที่จะส่งเสริมหรือห้ามกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ความรักและความอบอุ่น

1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่
ไม่ให้อิสระแก่บุตร ควบคุมให้อยู่ในระเบียบวินัยไม่ให้กระทำสิ่งใดตามที่บุตรต้องการ มักลงโทษ
เมื่อทำผิด โดยเฉพาะไม่ทำตามกฎหรือระเบียบวินัยที่ตั้งไว้

1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่หรือทั้งบุตร ไม่ดูแลเอาใจใส่ มักปล่อยให้บุตรทำตามใจชอบ ไม่ให้ความรัก ความอบอุ่น ไม่คอยช่วยเหลือหรือแนะนำ มักตำหนิหรือลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อบุตรกระทำผิด

1.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ยอมให้บุตรกระทำตามใจปรารถนา แม้กระทำผิดก็ไม่ทำโทษ ไม่มีการแนะนำที่เหมาะสมในการประพฤติปฏิบัติและการแก้ปัญหา มักคอยช่วยเหลือปกป้องคุ้มครองตลอดเวลา

2. ผู้มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง ผู้ที่มีภาระหน้าที่ปฏิบัติต่อบุตรทั้งทางวาจาและกิริยาท่าทางเป็นส่วนใหญ่หรือมากที่สุด ในลักษณะการสั่งสอน แนะนำ ชี้แจง ดูแลเอาใจใส่ ให้อาหาร และลงโทษในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษาเล่าเรียน การแต่งกาย การเที่ยวเตร่ และพักผ่อนหย่อนใจ การคบเพื่อน การรักษาความสะอาด การเล่น การใช้จ่ายเงิน การรักษาเวลา การทำงานบ้าน การรักษาสุขภาพและมีมารยาทที่งดงาม ในที่นี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

2.1 พ่อมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู

2.2 แม่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาของบุคคลที่จะได้รับผลสำเร็จในการทำงานต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะนิสัยต่าง ๆ 6 ประการคือ

3.1 ความทะเยอทะยาน หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความต้องการจะให้ตนสำเร็จ โดยการตั้งความคาดหวังไว้สูง มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ต้องการให้ได้เพื่อให้ฐานะหรือความเป็นอยู่ของตนสูงขึ้นดีเกินเหนือคนอื่น ให้คนอื่นรู้จักด้วยผลงาน เลือกรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันหรือฝึกความชำนาญและต้องการชัยชนะเมื่อมีการแข่งขัน

3.2 ความกระตือรือร้น หมายถึง การแสดงออกของนิสัยบุคคลที่เต็มใจเอาใจใส่ และตั้งใจจริงในการทำงาน อาสางานที่ตนถนัด ทำงานหนักที่ได้รับมอบหมาย ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง มีความขยันขันแข็งในงานที่ต้องใช้ความคิด อุตสาหะไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง สนุกสนานในการทำงานและสามารถทำงานได้สำเร็จในเวลาอันสั้น

3.3 ความกล้าเสี่ยง หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยวในการกระทำสิ่งที่เป็นไปได้ มีความยากพอเหมาะกับความสามารถของตน

กล้าได้กล้าเสีย ทำทุกสิ่งด้วยความมั่นใจไม่เชื่อโชคกลางหรือสิ่งมหัศจรรย์ มุ่งทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จมากกว่าที่จะทำเพื่อ ไม่ให้เกิดความล้มเหลว

3.4 ความรับผิดชอบต่องาน หมายถึง การแสดงออกถึงลักษณะนิสัยบุคคลที่มีการรักษาสีหน้าที่ของตนอย่างเคร่งครัด มีความผูกพันกับงานที่ได้รับมอบหมาย กล้ารับผิดชอบหรือชอบในผลงานของตนและปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ ทำให้งานเสร็จตามความพึงพอใจของตนเอง แม้ถูกรบกวนในขณะที่ทำงานก็จะทำงานนั้นให้สำเร็จได้

3.5 รู้จักวางแผนงาน หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีแบบแผนในการทำงาน มีจุดประสงค์ที่เด่นชัดมองเห็นลู่ทางในการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เล็งเห็นการณ์ไกล ทำงานอย่างประณีตและเป็นระเบียบ มีความรอบคอบ และรวบรวมรายละเอียดของข้อมูลก่อนตัดสินใจ ผูกพันกับอนาคตมากกว่าอดีตหรือปัจจุบันและเลือกเพื่อน ร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก

3.6 ความมีเอกลักษณ์ หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่เป็นตัวของตัวเองสูง ไม่เลียนแบบคนอื่น ริเริ่มทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคิดของตนเอง สนใจเหตุการณ์หรือสิ่งใหม่ ๆ มีอิสระในการทำงานและการแสดงออก ใช้ความคิดใหม่ ๆ ที่ไม่ซ้ำแบบใครในการแก้ปัญหา

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การอบรมเลี้ยงดู

การที่เด็กจะมีความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจนั้น นอกจากจะได้รับอิทธิพลมาจากพันธุกรรมแล้ว สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กก็นับว่ามีอิทธิพลอย่างยิ่งด้วย นักจิตวิทยาและนักการศึกษาต่างลงความเห็นพ้องกันว่า ครอบครัวมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการของเด็ก เป็นสถาบันแรกที่สร้างนิสัยหรือบุคลิกภาพ พฤติกรรมทางสังคม (เฉลิมพล คันสกุล. 2521 : 9) เป็นแหล่งถ่ายทอดแรงจูงใจใส่สัมฤทธิ์และคุณธรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดู ลูก ซึ่งมีอิทธิพลในการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมของเด็ก (เลิศพร ภาระสกุล. 2516 : 4)

การอบรมเลี้ยงดูมีหลายรูปแบบ นักจิตวิทยาแยกประเภทของการอบรมเลี้ยงดูไว้แตกต่างกัน ดังเช่น

✓ เคโซ ส่วนานนท์ (2510 : 67 - 68) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลกระทบกระเทือนต่อบุคลิกภาพของลูกในอนาคตดังนี้

1. พ่อแม่จะเลยมไม่เอาใจใส่ลูกย่อมทำให้ลูกมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยทางอารมณ์ รู้สึกว่าชีวิตวุ่นวายไม่มั่นคง และมักจะส่งผลให้มีพฤติกรรมในรูปแบบของการปฏิเสธเป็นคนที่ขาดความรัก ทั้งยังให้ความรักแก่ใครไม่เป็นด้วย
2. พ่อแม่ที่ปกป้องคุ้มครองด้วยการบังคับ ออกคำสั่งอยู่ตลอดเวลา จะทำให้บุตรผู้นั้นขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีแนวโน้มที่จะต้องพึ่งผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา และเป็นผู้ที่ยอมคนตลอด
3. พ่อแม่ที่ทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำหรือหย่าร้างกัน ลูกจะมีความกระวนกระวายใจ มีความเครียด มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่มั่นใจในตนเอง มองโลกในแง่ไม่รื่นรมย์ และขาดแบบฉบับในการสร้างเสริมลักษณะของตนด้วย

4. พ่อแม่ที่ยึดมั่นและเคร่งครัดในศีลธรรมจรรยาอย่างมากย่อมจะมีผลทำให้ลูกมีแนวโน้มที่จะเกิดความขัดแย้งทางใจอย่างรุนแรง อาจกลายเป็นคนลงโทษตนเอง ไม่เห็นคุณค่าของตนเอง

5. พ่อแม่มีศีลธรรมหย่อนยาน ลูกจะพลอยเป็นผู้มีศีลธรรมหย่อนยานไปด้วย มีทัศนคติที่สังคมไม่ปรารถนาและอาจจะเป็นผู้เป็นปัญหาของสังคมในที่สุด

บุญสวย เชิดเกียรติกุล (2525 : 10 - 12) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็กว่ามีอยู่ 3 แบบคือ

1. แบบตามใจคือ พ่อแม่เอาอกเอาใจลูกตลอดเวลา ไม่ขัดใจลูก และยอมตามลูกทุกอย่าง

2. แบบทอดทิ้งคือ พ่อแม่ไม่แสดงความห่วงใยหรือสนใจลูกเลย ไม่ว่าลูกจะเจ็บไข้ไม่ให้คำแนะนำ พ่อแม่พวกนี้มักกล่าวเอียงในการรักลูก บางครั้งก็ลงโทษอย่างรุนแรงโดยไม่มีเหตุผล

3. แบบบังคับเข้มงวดคือ พ่อแม่ที่บังคับให้ลูกทำตามที่ตนเองกำหนดไว้ทุกอย่าง จะวางกฎเกณฑ์ไว้ให้เด็กทำตามโดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติของเด็ก เมื่อเด็กทำผิดไปจากที่ตนกำหนดก็จะลงโทษและบางครั้งก็จะลงโทษโดยวิธีแปลก ๆ

กวงเคือน หันธุมานวัน และเพ็ญแข ประจักษ์นิก (2520) แบ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น (4) แบบคือ

1. แบบรักสนับสนุน คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่แสดงความรักต่อลูกอย่างเปิดเผย ยอมให้ลูกมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว และมีความเข้าใจความรู้สึกของลูกอย่างดี

2. แบบควบคุม คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยควบคุมบังคับและลงโทษลูกเมื่อลูกกระทำในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ

3. แบบใช้เหตุผล คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่แจกแจงเหตุผลต่าง ๆ แก่เด็กให้ทำหรือห้ามปรามมิให้เกิดการกระทำสิ่งใด

สเตนส์ และมิทเชลล์ (อัจฉรา สุCHARมณ และคนอื่น ๆ. 2528 : 11; อ้างอิงมาจาก Staines and Mitchell. 1975) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบคือ

1. แบบปล่อยตามสบาย การเลี้ยงดูแบบที่พ่อแม่ให้อิสระไม่กวดขัน ไม่บังคับและไม่อบรมเด็ก ปล่อยให้เด็กตัดสินใจเลือกสิ่งที่เขาคิดว่าดีที่สุดสำหรับตัวเขาเอง พ่อแม่เพียงแต่ต้องการ

ให้คำแนะนำบางครั้งบางคราว การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้มักพบในพ่อแม่ที่ได้รับการบ่มเพาะทางเศรษฐกิจ
ต้องการใช้เวลาทำมาหากินจนไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูลูก

2. แบบใช้อำนาจ เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ชอบใช้อำนาจกับลูก แต่ที่ทราบว่าเป็นสิ่งใด
ควรละเว้น สิ่งใดควรอบรมสั่งสอน พ่อแม่รู้ว่าลูกกำลังเติบโต ควรจะอบรมสั่งสอนให้ลูกทำอะไรบ้าง
แล้วพ่อแม่ก็อบรมสั่งสอนในเรื่องนั้น ๆ และจะค่อนข้างประพฤติปฏิบัติไปตามที่พ่อแม่ได้อบรมสั่งสอนไว้
หากไม่ทำตามก็จะถูกลงโทษได้

3. แบบพัฒนาทางจิตใจ การเลี้ยงดูเด็กแบบนี้เป็นการเลี้ยงดูที่พ่อแม่รู้ถึงอารมณ์
ความรู้สึก และความผูกพันระหว่างพ่อแม่กับลูกที่อยู่ในวัยเติบโต พ่อแม่จะให้คำแนะนำอบรมที่ดี
แก่ลูก โดยพ่อแม่ยอมรับและเชื่อดีในการปรับปรุงตนเองของลูก พ่อแม่จะเป็นผู้วางระเบียบและ
กฎเกณฑ์ให้ลูกปฏิบัติและคอยควบคุมให้ลูกปฏิบัติตาม

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นแบบอื่น ๆ อีกเช่น แบบฝึกให้ลูก
พึ่งตนเอง แบบเน้นการพัฒนาด้านร่างกาย แบบเหตุผล ฯลฯ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นแบบใด การอบรม
เลี้ยงดูทั้งกล่าวก็เกิดขึ้นจากการกระทำของพ่อแม่และแม่ทั้งสิ้น และเป็นการกระทำทั้งโดยรู้ตัว ทั้งใจ
หรืออาจไม่รู้ตัว ไม่ได้ตั้งใจให้เป็นไปเช่นนั้นก็เป็นได้ สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ได้แบ่งการอบรม
เลี้ยงดูออกเป็น 4 แบบคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบปล่อยปละ
ละเลย และแบบรักและตามใจ โดยจะกล่าวถึงความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบและ
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

① การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ยอมรับฟัง
ความคิดเห็นและการแสดงออกของลูก สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีโอกาสเสนอความคิดเห็น การ
ตัดสินใจใด ๆ เกิดขึ้นจากความคิดเห็นชอบของสมาชิกในครอบครัว ใช้เหตุผลในการที่จะส่งเสริม
หรือห้ามกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ลูกมีส่วนร่วมรับรู้กิจกรรมบางอย่างและร่วมมือกับลูกตามโอกาสอันควร

เด็กที่ทางบ้านเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะพัฒนานิสัยภาพอย่างเต็มที่ เพราะได้ฟังคำแนะนำ
ต่าง ๆ จากผู้ใหญ่และรู้จักตัดสินใจว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ ทำให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง เกิด

ความเชื่อมั่นที่จะทำอะไรตามความคิด (สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. 2519 : 155 - 156; ประสาร ทิพย์ธารว. 2521 : 162 - 163) เด็กรู้สึกว่าคุณเองได้รับความยุติธรรม ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนี้จะทำให้เด็กมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ หักคิรีเริ่ม และตัดสินใจจากเรื่องเล็กไปสู่เรื่องใหญ่ มีนิสัยเป็นคนอดใจรอได้ มีความอดทน ลุคสาหะเพียรพยายามที่จะทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่คิดว่าในอนาคต มีความสามารถในการทำนายหรือคาดการณ์ล่วงหน้า คือเป็นผู้ที่สามารถโยงความสัมพันธ์ เหตุและผลเข้าด้วยกัน และสามารถมองเห็นว่าสถานการณ์หรือพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะส่งผลอย่างไรบ้าง มักเป็นผู้ประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ตนเองทำเอง ทั้งนี้เนื่องจากคาดการณ์ได้ถูกต้อง จึงวางแผนและเลือกกระทำแต่สิ่งที่มองเห็นแล้วว่าส่งผลดีให้ / (เพ็ญแข ประจวบจันทน์. 2527 : 23 - 29) มีความเชื่อมั่นในตนเอง หึงตนเองได้ (มัญศรี บุญนาค. 2514 : 22) มีนิสัยกล้า ไม่กลัวคน สนใจซักถามในสิ่งที่ตนไม่รู้ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2520 : 198 - 199; อ้างอิงมาจาก Balwin Kalhorn and Bress. n.d.)

สำหรับงานวิจัยเรื่อง การอบรมเลี้ยงดูที่ให้กับเด็กไทยนั้นส่วนใหญ่ศึกษาร่วมกับตัวแปรด้านบุคลิกภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของต่างประเทศ เช่น สมพงษ์ ศิริพัฒน์ (2517) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูความเชื่อมั่นในตนเองและความรู้สึกรับผิดชอบ พบว่า กลุ่มที่พ่อแม่เข้มงวดมากประชาธิปไตยน้อย และกลุ่มที่พ่อแม่เข้มงวดมากประชาธิปไตยมาก มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำกว่ากลุ่มที่พ่อแม่เข้มงวดน้อยประชาธิปไตยน้อย และกลุ่มที่พ่อแม่เข้มงวดน้อยประชาธิปไตยมากและพบอีกว่ากลุ่มที่พ่อแม่เข้มงวดน้อยประชาธิปไตยน้อย มีความรู้สึกรับผิดชอบน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ชูศรี หลักเพชร (2517) พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน

ถัน แพเพชร (2517) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์

ประพันธ์ สุทธาวาส (2519) ศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบหยอดหังและแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป มีความก้าวร้าวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมาน กำนัน (2520) พบว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันของพ่อแม่ทำให้เด็กมีการปรับตัวต่างกัน เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะปรับตัวดีกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขัน

เฉลิมพล หันสกุล (2521) พบว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีสติปัญญาและความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวด

แรกเก (จิตรรา เฝ้าทรัพย์. 2520 : 11; อ้างอิงมาจาก Radke. 1936 : 396) พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีลักษณะเชื่อมั่นในตนเอง ร่วมมือกับเพื่อนฝูง และมีความรับผิดชอบสูง

บอลควิน (เฉลิมพล หันสกุล. 2521; อ้างอิงมาจาก Baldwin. 1948 : 127 - 136) ศึกษาเด็กอายุประมาณ 4 ขวบ พบว่าพ่อแม่ที่ปกครองลูกแบบประชาธิปไตยมักทำให้เด็กอยากรู้ อยากเห็น กล้าแสดงออก ซึ่งคล้ายคลึงกับ เซอร์ลอค และมูสเซน (นิภาพรณ โสมนะพันธ์. 2525 : 10; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1964 : 433 - 435; ฟิรพงศ์ สิริวัฒนากร. 2520 : 13; อ้างอิงมาจาก Mussen and Kagan. 1969 : 375) ที่กล่าวว่าพ่อแม่ที่อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือ รัก เคารพในสิทธิของเด็ก ให้ความเท่าเทียมกันในครอบครัว ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการตัดสินใจ อธิบายเหตุผลของการตั้งกฎเกณฑ์ของครอบครัว จะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักรับผิดชอบ กล้องแล้ง มีอารมณ์มั่นคง มีความกิริยาริเริ่ม พึ่งตนเอง กระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์และสามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ

✱✱✱ จากการศึกษาและข้อคิดเห็นเหล่านี้ อาจสรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
ทำให้เด็กมีนิสัยเป็นคนออกได้รอได้ มีความอดทน อดสาเห ความเพียร มีความพยายามที่จะทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่คิดว่าในอนาคต มีความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า เชื่อมั่นในตนเอง พึ่งตนเองได้ มีนิสัยกล้าไม่กลัวคน สนใจซักถามในสิ่งที่ตนไม่รู้ มีความรับผิดชอบสูง กระตือรือร้น และมีความคิดสร้างสรรค์

๒) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่ให้อิสระแก่ลูก ควบคุมให้อยู่ในระเบียบวินัย มักจะลงโทษเมื่อทำผิดโดยเฉพาะไม่ทำตามกฎหรือระเบียบวินัยที่ตั้งไว้ พ่อแม่มีอำนาจสิทธิขาดในครอบครัว เป็นผู้ตั้งจุดมุ่งหมายและกฎเกณฑ์ทุกอย่าง ลูกเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตาม ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกมีน้อยมาก ลูกจะรู้สึกว่าขาดความอบอุ่น ไม่มั่นคงปลอดภัย การที่ห้องปฏิบัติตามคำสั่งอยู่ตลอดเวลาทำให้เด็กขาดความคิดริเริ่ม ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น (ละม้ายมาศ ทรัพย์ศักดิ์. 2510 : 81 และ มัญชรี บุนนาค. 2514 : 22) ไม่สามารถขบปัญหาที่เกิดขึ้นได้เพราะขาดโอกาสฝึกฝน ใช้วิจารณ์และการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง มักไม่มีความรับผิดชอบเป็นคนเชื่อฟังง่าย และยอมพ่ายแพ้สิ่งต่าง ๆ ง่ายโดยเฉพาะในสถานการณ์ที่พบว่ายากลำบาก มีปมด้อยง่าย และขาดพลังที่จะต่อสู้และเรียนรู้สิ่งที่ยาก (จรรยา สุวรรณศักดิ์. 2527 : 176 - 177) ไม่กล้าแสดงออกเพราะกลัวผิด (เมธินันท์ ภิณฑุณ. 2530 : 14 - 16) บางทีพ่อแม่จะเห็นในเรื่องที่ลัทธิธรรมจรรยา กวดขันไม่ให้เด็กกระทำความผิดนอกทาง ทำให้เด็กกลายเป็นคนเงี่ยง ขริบข้อยาย เจ้าระเบียบ ขาดความกระตือรือร้น ความทะเยอทะยาน และไม่มีความคิดสร้างสรรค์ (จิตรรา วสุวานิช และคนอื่น ๆ. 2526 : 84 - 85) ไม่รู้จักกระจายงาน ไม่แบ่งงานให้คนอื่นรับผิดชอบ มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับคนอื่น

ครอบครัวที่ควบคุมลูกมากเกินไปส่วนมากมักเป็นครอบครัวที่พ่อแม่ตั้งความหวังไว้อย่างสูง ต้องการความสมบูรณ์แบบของชีวิต มักจะเป็นพ่อแม่ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาอย่างเข้มงวด ไม่มีการยืดหยุ่นและเมื่อทำอะไรจะต้องการให้ดีที่สุด ทำให้เด็กเกิดความตึงเครียด เจ้าอารมณ์ คือรับชดคำสั่งและต่อต้านพ่อแม่ (อัจฉรา สุขารมณ์. 2529 : 193 - 194; และจิตรรา เผ้าทรัพย์. 2520 : 14) เจ้าระเบียบ ไม่ค่อยมีความสุขในชีวิต เพราะไม่รู้จักยืดหยุ่น อาจมีความสามารถในการทำงาน แต่ต้องทำด้วยตนเองหรือตรวจสอบงานด้วยตนเองซ้ำแล้วซ้ำอีก เพราะความไม่ไว้วางใจใคร แต่อย่างไรก็ตามหากเด็กมีความสามารถสูงและสามารถปฏิบัติได้ตามความมุ่งหวังของพ่อแม่ก็จะมีพลังแรงขับสูง และประสบความสำเร็จในชีวิต (ศิริรงค์ หับสายทอง. 2523 : 40 - 41; และผ่องพรรณ เกศพิทักษ์. 2530 : 180 - 181)

✓ การศึกษาวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูพบผลดังต่อไปนี้
 ✓ ประยุทธ์ วัชรเกษม (2524) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษและแบบคาดหวัง
เอากับเด็กจะมีผลให้เด็กเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

✓ ปราณี สุขอุคม (รัชนี้ กิตติพรชัย. 2525 : 29; อ้างอิงมาจาก ปราณี สุขอุคม.
ม.ป.ป.) ศึกษาพบว่าการลงโทษของพ่อแม่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเป็นตัวเองของบุตร
กล่าวคือ แม่ที่ลงโทษลูกบ่อยลูกจะมีความเป็นตัวของตัวเองน้อย ชอบพึ่งพาผู้อื่น

✓ วรรณงาม รุ่งพิสุทธิพงษ์ (2522) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู
กับสติปัญญาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์ทางลบกับสติปัญญาอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ

✓ ไชยแมน (สมพงษ์ ศิริพัฒน์. 2517 : 4; อ้างอิงมาจาก Shoban. 1950 :
148) ศึกษาพบว่าพ่อแม่ที่เข้มงวดกวดขันกับลูกจะทำให้ลูกขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความ
กล้าในการแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง

มอนโร (Monroe. 1962 : 185) ได้เสนอผลการศึกษาของไชมอนกว่าพ่อแม่ที่
ชอบใช้อำนาจกับลูก จะทำให้ลูกเป็นคนอยู่ในระเบียบแบบแผน หัวอ่อน มีความเชื่อฟังสูง ขาดความ
คิดริเริ่ม ซึ่งตรงกับบอลด์วิน (เดลิทล คันสกูล. 2521 : 8; อ้างอิงมาจาก Baldwin.
1948 : 127 - 136) ที่กล่าวว่าเด็กที่พ่อแม่ปกครองแบบใช้อำนาจเจียบเจีย มีความอยากรู้อยากเห็นน้อย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์น้อย มีความเห็นแบบคล้อยตามผู้อื่นและชอบเพ้อฝัน

กลุคและกลุค (นรา สมประสงค์. 2520 : 16; อ้างอิงมาจาก Glueck and
Glueck. n.d.) ได้ศึกษาเด็กชายเกเร 500 คน และเด็กไม่เกเร 500 คน พบว่าครอบครัว
ใดที่บิดาคั่งกฏข้อบังคับอย่างเข้มงวดให้เด็กปฏิบัติตามโดยมิได้คำนึงถึงความต้องการหรือระบุมิ
ภาวะของเด็ก จะทำให้เด็กเป็นคนไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ชอบออกความคิดเห็น เมื่อถึง
คราวที่จะต้องแก้ปัญหา ก็มักทำไม่ได้

✱ จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู
แบบเข้มงวดกวดขันจะมีลักษณะนิสัยไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น มัก

ไม่มีความรับผิดชอบ มีปมค้อย ซากหลังที่จะต่อสู้และเรียนรู้สิ่งที่ยาก ไม่กล้าแสดงออก เจ็บขริม ซ้ำาย เจ็บระเบียน ซากความกระตือรือร้น ทะเยอทะยาน และไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่รู้จัก กระจายงาน ไม่แบ่งงานให้ผู้อื่นรับผิดชอบ มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ทอดทิ้งลูก ไม่ดูแลเอาใจใส่ มักปล่อยให้ลูกทำตามใจชอบ ไม่คอยช่วยเหลือแนะนำ มักตำหนิหรือลงโทษอย่าง รุนแรง เมื่อลูกกระทำความผิดต่อพ่อแม่มักใช้อารมณ์กับลูกมากกว่าเหตุผล ลูกจะรู้สึกขาดความรักและ มักมองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น พ่อแม่มักไม่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนไม่ว่าเรื่องใด ๆ วิจารณ์ ตำหนิ ขอบนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น (สมพร สุธัมย์. 2530 : 24 - 25; อ้างอิงมาจาก Symonds. 1939 : 58 - 60) ทำให้เด็กขาดระเบียบวินัย ซากแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีความขยันขันแข็ง ไม่มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซากความกระตือ รือร้น รู้สึกไม่มั่นคง ทำอะไรขาดหลักการ พ่อแม่ขาดการฝึกให้เด็กรู้จักพึ่งตนเอง ไม่ช่วยเหลือ แนะนำ ทำให้ลูกไม่มีแนวทางชีวิตสำหรับยึดถือ ไม่รู้จักคิดและไม่รู้จักคุณค่าของการกระทำสิ่งต่าง ๆ (พิรพงษ์ ลิ่ววัฒนากร. 2520 : 3 - 4) ยึดตนเองเป็นใหญ่ ตามใจตนเองมาก อยากจะ ทำสิ่งใดก็ทำเห็นแก่ตัว (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 181)

ครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูลูกในลักษณะนี้ มักเป็นครอบครัวที่พ่อแม่ขาดความรักความอบอุ่น ไม่สามารถให้ความรักกับลูกได้ด้วยคำพูดและกิริยาท่าทางที่จะแสดงถึงความรัก ความห่วงใย พ่อแม่ต่างแยกไปคนละทาง ตามความเห็นชอบของตน ไม่สนใจลูกเท่าที่ควร พ่อแม่เชื่อว่าเด็ก จะดีก็ตัวเอง จะชั่วก็ตัวเอง ทำให้คิดว่าตนเองไม่ต้องรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนลูก ให้ ประพฤติในสิ่งที่ควรประพฤติ เวลาเกิดปัญหาเฉพาะหน้าขึ้นกับลูกก็ไม่ช่วยให้ลูกรู้ว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำอย่างไร เพราะเหตุใด เด็กที่เกิดมาในบรรยากาศเช่นนี้จะรู้สึกว่าขาดความรักความ อบอุ่นจากพ่อแม่ มักมองโลกในแง่ร้าย ซากระเบียบวินัยและความซื่อสัตย์ (สมาคมทศวรรษศาสตร์ แห่งประเทศไทย. 2518 : 82 - 85; กวินทร์ ธรรมนุต. 2522 : 20)

สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่ศึกษาในประเทศและ ต่างประเทศมีดังนี้

ถึ้น แพเพช (2517) ศึกษาพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีความ สัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์

นรา สมประสงค์ (2520) พบว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมาก จะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มาก ในทางกลับกันเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งน้อยจะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ น้อยและวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งจะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ มากกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแบบคุ้มครองเกินไป

มุสเซน และคนอื่น ๆ (พีรพงศ์ สิริวัฒนากร. 2520 : 13; อ้างอิงมาจาก Mussen and others. 1969 : 627) ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเองและไม่รับผิดชอบ

บรอนเฟนเบรนเนอร์ (นิภาพรณ โสมนะพันธ์. 2525 : 12; อ้างอิงมาจาก Bronfenbrenner. n.d.) ศึกษาพบว่าหากเลี้ยงดูเด็กแบบปล่อยปละละเลย ไม่เอาใจใส่ ไม่แนะนำช่วยเหลือ ก็จะทำให้เด็กไม่รู้จักประมาณในสิ่งต่าง ๆ คือ ไม่รู้จักพอ กลายเป็นคนไม่รู้จักควบคุมตัวเอง เกิดความวิตกกังวล นอกจากนี้ไซมอนส์ (จิรา ฝ่าทรัพย์. 2520 : 14; อ้างอิงมาจาก Symonds. n.d.) พบว่าพ่อแม่ที่ทอดทิ้งลูก ขาดความเอาใจใส่ดูแล จะทำให้ลูกมีลักษณะเป็น คนก้าวร้าว ชอบผูกปด และลึกลับขโมยน้อย

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะทำให้เด็กมีลักษณะนิสัยไม่ไว้วางใจผู้อื่น ขาดระเบียบ ไม่มีความขยัน ไม่มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ขาดความกระตือรือร้น ขาดความซื่อสัตย์ ชอบผูกปด และลึกลับขโมย

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่เอาอกเอาใจลูกตลอดเวลา ไม่ขัดใจลูกและยอมตามลูกทุกอย่างแม้ทำผิดก็ไม่ทำโทษ มักคอยช่วยเหลือปกป้องคุ้มครองตลอดเวลาไม่ยอมให้ลูกตัดสินใจหรือลงมือทำอะไรด้วยตนเอง พ่อแม่จะเป็นผู้ทำให้ลูกทำอะไร ทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่รู้จักคิด ไม่รู้จักตัดสินใจ (อัจฉรา สุขารมณ และคนอื่น ๆ. 2528 : 11 - 12; อ้างอิงมาจาก Roger. 1972) มักยอมให้เด็กแสดงอารมณ์ แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ใ้โดยไม่มีการควบคุม พ่อแม่ไม่มีกฎเกณฑ์ ถ้ามีก็เป็นกฎเกณฑ์ไม่คงเส้นคงวา หย่อนยาน (สมพร สุทัศน์. 2530 : 23) จะทำให้เด็กคือคิงและขาดความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัย ขาดความสามารถในการควบคุมสมาธิให้มั่นคง ไม่มีระเบียบ มักขี้เกียจและเฉื่อยชา มีความเชื่อมั่นในตนเองมากเกินไป (นิภา นิธยาน. 2520 : 196 - 198)

อยากให้อะไรก็จะให้ได้ดังใจ ไม่มีความสนใจหรือความอยากรู้ อยากเห็นมากเท่าที่ควร (สมชาย ัญญกุล. 2526 : 71 - 72) เป็นคนเอาแต่ใจตนเอง ไม่ค่อยยอมฟังเหตุผล ทำให้มีความคิดอ่านเป็นแบบมุ่งตนเองเป็นหลัก การรู้จักแบบสร้างสรรค์ไม่มี จิตใจไม่เปิดกว้างเพื่อศึกษาหาความรู้และไม่ยอมรับความคิดอ่านของผู้อื่น (จรรยา สุวรรณทัต. 2527 : 177; ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526 : 104 - 107)

ครอบครัวที่รักลูกมากเกินไปหรือปกป้องลูกมากเกินไปจะทำให้เด็กถูกทำลายพัฒนาการด้านต่าง ๆ ถูกทำลายทั้งพัฒนาการด้านความคิด อารมณ์ และสังคม ผลที่ตามมาคือทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่กล้าทำอะไร ไม่รู้จักตนเอง ไม่เข้าใจตนเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่น (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 182 - 183) เมื่อเด็กเผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่ยุ่งยาก มักจะหนีมากกว่าเผชิญ ขาดความกล้าที่จะเผชิญอุปสรรคหรืองานที่ยากลำบากข้างหน้า ขาดความเชื่อต่อตนเอง ทัศนคติที่เกิดขึ้นไม่แตก เพราะไม่เคยมีโอกาสดฝึกฝนใช้วิจารณญาณ การตัดสินใจด้วยตนเองเพียงพอ คิดแก้ปัญหาไม่ค่อยได้ (วิกรม กมลสุโกศล. 2510 : 18; และอรทัย ชื่นบุญชัย. 2518 : 44 - 45)

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและความใจพมผลดังนี้

ดั้น แพเพอร์ (2527) ศึกษาพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคุ้มครองจนเกินไป มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และดิวิล ธาราโกชน์ (2520) ศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป มีความสามารถในการคิดหาเหตุผลสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

บรอนเฟนเบรเนอร์ (นิภาพรรณ โสมณะพันธ์. 2525 : 12; อ้างอิงมาจาก Bronfenbrenner. n.d.) กล่าวว่าพ่อแม่ที่ให้ความรักแก่ลูกมากเกินไป จะทำให้ลูกขาดความสามารถที่จะคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และขาดความเป็นอิสระแก่ตนเอง ทำให้เด็กไม่กล้าริเริ่ม เพราะกลัวที่จะต้องเสี่ยงเข้าไปพบกับอันตรายเนื่องจากเด็กไม่มีประสบการณ์หรืออาจเป็นเพราะขาดแรงจูงใจ

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจจะ
ทำให้เด็กมีลักษณะนิสัยคือ ings ขาดความรับผิดชอบ ขาดระเบียบ เกียจคร้าน เฉื่อยชา มีความ
เชื่อมั่นในตนเองมากไป ไม่มีความสนใจหรืออยากรู้อยากเห็นมากเท่าที่ควร การคิดแบบสร้างสรรค์
*ไม่มีหรือขาดความกล้าที่จะเผชิญอุปสรรคงานที่ยากลำบากข้างหน้า *

บทบาทน้าในการอบรมเลี้ยงดู

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และ
วัฒนธรรม แต่เกิมนั้นการอบรมเลี้ยงดูเป็นหน้าที่ของแม่ฝ่ายเดียว เมื่อค่าครองชีพสูงขึ้นและสตรี
มีสิทธิเสรีภาพมากขึ้น ทำให้แม่ต้องรับภาระในการออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหาเงินมาเลี้ยง
ครอบครัว ทำให้พ่อต้องเข้ามามีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูไปพร้อม ๆ กับแม่ (วารุณี บิดทสันต์.
2516 : 80 - 83) การที่พ่อมีส่วนช่วยอบรมเลี้ยงดูลูกจะทำให้เด็กพัฒนาจิตใจได้มากกว่าที่มี
แม่เป็นผู้อบรมแต่ผู้เดียว (บุญดิน อัดดากร. 2509 : 81 - 87) จากรายงานการวิจัย
พบว่าเด็กที่พ่อได้ร่วมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดและเต็มใจจะทำให้มีสติปัญญาสูง มีสมาธิในการทำงาน
อย่างคิเลติ และแสดงความอยากรเรียนอยากรู้อยากเห็น (สอานต์ มะลิกุล. 2529 : 150)

อิทธิพลของพ่อในครอบครัว ถ้าพ่อมีเวลาอยู่กับครอบครัวอย่างสม่ำเสมอและช่วยเหลือ
ดูแลลูกมาตั้งแต่เด็ก จะมีบทบาทสำคัญต่อลูกเป็นอย่างมาก บุคลิกภาพและทัศนคติของพ่อต่อ
การเลี้ยงดูลูกจะมีอิทธิพลต่อบทบาทของพ่อในครอบครัว ถ้าพ่อเป็นคนอ่อนโยนไม่มีความก้าวร้าว
ปล่อยให้แม่เป็นผู้มีอำนาจ บทบาทของพ่อก็จะมีอิทธิพลต่อลูกน้อย พ่อเป็นผู้ที่เด็กชายจะเลียนแบบ
พฤติกรรมทางเพศ นอกจากนั้นยังเป็นผู้ส่งเสริมให้เด็กชายพัฒนาคุณสมบัติของความเป็นผู้
ความมีวินัย ความมีอำนาจ และรู้จักจัดแนวทางในชีวิต ถ้าสัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อ-ลูกมีลักษณะ
ที่ไม่เป็นที่พึงพอใจ ผลเสียต่อลูกจะเห็นได้ชัดเจนในระยะวัยเด็ก เด็กจะขาดการแข่งขันกับเด็ก
รุ่นราวคราวเดียวกัน มีบุคลิกภาพที่ไม่ดี เชื่องซึม ชอบแยกตัว (ศิริวงศ์ หับสายทอง. 2523 :
41 - 45)

จากงานวิจัยของสโคลเลแลนด์ (McClelland. 1961 : 352 - 353; citing
Strodtbeck. 1958) พบว่าเด็กชายจะได้รับความคิดเกี่ยวกับบทบาทเพศชาย จากความ

สัมพันธ์ระหว่างเขากับพ่อมากกว่ากับแม่ และเด็กจะมีความเห็นเกี่ยวกับตัวเองว่าเป็นคนเชื่อคนง่าย ชอบฟังผู้อื่น ถ้าพ่อเป็นคนที่เข้มงวดและมีบทบาทเด่น

นอร์มา (Norma. 1968 : 1830) ศึกษาอิทธิพลของพ่อต่อลูกชายและลูกสาว ผลงานวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างพ่อกับลูกชาย จะทำให้เด็กชายมีพัฒนาการด้านสติปัญญา มากกว่าความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างพ่อกับลูกสาว

เรมอนด์ และจอห์น (Raymond and John. 1987 : 3271) ศึกษาบทบาทของพ่อแม่กับเด็กหญิงและเด็กชาย พบว่าทั้งเด็กหญิงและเด็กชายใช้เวลาเป็นสัดส่วนพอ ๆ กันระหว่างการใช้เวลาว่างทำงานกับพ่อและทำงานกับแม่

บทบาทของพ่อกับการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในลูก โดยเฉพาะลูกชายนั้นพ่อมีบทบาทอันสำคัญยิ่ง พ่อที่ใกล้ชิดกับลูกทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของลูก เลี้ยงลูกแบบประชาธิปไตยมากกว่าแบบเผด็จการให้คำปรึกษาแก่ลูกมากกว่าออกคำสั่งบังคับลูก จะให้ผลดีที่สุด (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2522 : 27 - 29) กรอบครัวใดที่พ่อตั้งกฎข้อบังคับอย่างเข้มงวดให้ลูกประพฤติตาม โดยมิได้คำนึงถึงความต้องการหรือระดับวุฒิภาวะของลูก จะทำให้ลูกโตขึ้นเป็นคนไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง เมื่อถึงคราวที่เด็กต้องการแก้ปัญหาที่มักทำไปอย่างไม่เต็มทีนัก แต่ถ้าพ่อใช้วินัยไม่เข้มงวดหรือรักษากฎที่วางไว้ไม่สม่ำเสมอ ปล่อยป้้างเข้มงวดบ้าง จะทำให้ลูกมีความคับข้องใจ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง (บุญถิ่น อัตถากร. 2509 : 103)

บทบาทของแม่ส่วนใหญ่แม่มีความใกล้ชิดกับลูกทั้งชายและหญิงมากกว่าพ่อ แม่มีบทบาทด้านความอ่อนโยน ความเข้าใจและตามใจเด็ก แม่จะปกป้องลูกสาวมากกว่า ไม่ค่อยเร่งรัดในการกระตุ้นให้ลูกสาวพึ่งตนเอง หรือเป็นอิสระเร็วเท่าลูกชาย

เชียร์ส และคนอื่น ๆ (โยธิน กັນสนยุทธ นิรมล ชยุตสาหกิจ และพิไล แยมงามเหลือ. 2525 : 23; อ้างอิงมาจาก Sears and others. 1965) พบว่าทัศนคติของแม่ที่มีต่อลูกชายและลูกสาวจะแตกต่างกัน แม่ชมเชยและสนับสนุนเมื่อลูกสาวมีพฤติกรรมพึ่งพา แม่กลับส่งเสริมสนับสนุนให้ลูกชายมีการพึ่งตนเองและเป็นอิสระมากกว่า และแม่มีความสำคัญทางสังคมมากกว่าพ่อ เห็นได้จากการที่เด็กรายงานว่าแม่สนใจเอาใจใส่ ให้ความใกล้ชิด

สนิทสนมต่อกันมาก และสนใจความบันเทิงเกรงกลัว ซึ่งสอดคล้องกับเซอร์ลอค (ซูทรี หลักเพชร. 2517 : 11; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1964 : 138) ที่กล่าวว่าแม่เป็นผู้มีเวลาใกล้ชิดลูกมากกว่าพ่อ แสดงความรักเปิดเผยมากกว่าพ่อและมีอิทธิพลต่อลูกมากกว่าพ่อ เด็กที่มีปัญหาด้านความประพฤติมักจะเนื่องมาจากแม่ ส่วนเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพนั้น โดยทั่วไปเนื่องมาจากพ่อ

กาญจนา หาสิตะพันธุ์ (2518 : 22) กล่าวว่า เมื่อปี ค.ศ. 1959 ได้มีผู้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็กวัยรุ่นในประเทศออสเตรเลีย โดยให้เด็ก 8,700 คน อายุตั้งแต่ 13-18 ปี ตอบคำถาม 20 ข้อ และให้ระบุคน 2 คน จาก 22 คน ที่คิดว่ามีอิทธิพลต่อตนมากที่สุดขณะนั้น เด็กชายและเด็กหญิงกลุ่มนี้ 60-70% ตอบว่าแม่เป็นผู้ที่มีอิทธิพลที่สุด พ่อมีความสำคัญถัดมา เด็กหญิงที่ตอบว่าแม่สำคัญมากกว่าพ่อบ้างมีจำนวนสูงกว่าเด็กชายราว 10% ส่วนเด็กที่ตอบว่าพ่ามีอิทธิพลมากกว่าแม่นั้น จำนวนเด็กชายสูงกว่าเด็กหญิงประมาณ 2%

เจมส์ และโรเบิร์ต (James and Robert. 1987 : 3275) ศึกษาการสื่อสารและความสัมพันธ์ของแม่และพ่อกับวัยรุ่น พบว่าลูกชายและลูกสาวรายงานว่าแม่รู้จักพวกเขามากกว่าและลูกสาวรายงานว่าพ่อไม่รู้จักตนดีพอ

จะเห็นว่าแม่ส่วนใหญ่มีความใกล้ชิดกับลูกมากกว่าพ่อ ดังนั้นการปฏิบัติของแม่ต่อลูกย่อมมีผลกระทบต่อจิตใจของลูกมาก พฤติกรรมของแม่มีส่วนทำให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้มากกว่าพ่อ (Bradbun. 1963) จากผลการวิจัยแสดงว่าแม่ที่เอาใจใส่ในผลงานของลูกและปฏิบัติต่อลูกอย่างสมเหตุสมผล สนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของลูก ให้คำแนะนำส่งเสริมและคอยเฝ้าดูผลสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจและออกหน้า เมื่อลูกประสบความสำเร็จ แม่ควรแสดงความดีใจอย่างซื่อสัตย์และซื่อสัตย์ จะทำให้ลูกมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2522 : 27 - 29)

เนื่องจากพ่อและแม่มีบทบาทแตกต่างกัน ย่อมมีความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะที่เห็นได้ชัดคือ ความแตกต่างระหว่างเพศ เพศหญิงมีลักษณะอ่อนโยน นุ่มนวล เหมาะสมที่จะเลี้ยงลูกมากกว่า ในขณะที่เพศชายมีความแข็งแกร่ง เหมาะสมที่จะแสดงออกซึ่งความกล้าหาญ

(ราตรี ภูวิภาคารวรรณ. 2529 : 9; อ้างอิงมาจาก Schafer. 1981 : 21) นอกจากนี้ พ่อกับแม่ยังมาจากคนละครอบครัว ซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมือนกันหรืออาจต่างกันได้ถ้าหากมาจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูในแนวเดียวกัน แนวโน้มของครอบครัวใหม่อาจเป็นแบบเดียวกัน มีการอะลุ่มอล่วยกันในการกำหนดวิธีการอบรมเลี้ยงดู แต่ถ้าพ่อ-แม่มาจากบ้านที่อบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน และไม่สามารถอะลุ่มอล่วยกันได้ รูปแบบครอบครัวที่สร้างขึ้นใหม่อาจมีลักษณะแบบพ่อเป็นใหญ่ (Patricentric) คือ อำนาจสิทธิขาดในครอบครัวอยู่กับฝ่ายพ่อ เมื่อมีปัญหาคือ ๑ เกิดขึ้น พ่อจะเป็นผู้รับผิดชอบและตัดสินใจและครอบครัวที่แม่เป็นใหญ่ (Matricentric) ซึ่งอำนาจสิทธิขาดอยู่กับฝ่ายแม่ (Johnson and Medinnus. 1969 : 329; citing Ingeroll. n.d.)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นชี้ให้เห็นบทบาทของพ่อ-แม่ ในการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งพ่อ-แม่ย่อมมีวิธีการให้การอบรมเลี้ยงดูเป็นของตนเองโดยเฉพาะ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจการอบรมเลี้ยงดูที่แยกแยะบทบาทให้ชัดเจนว่าในครอบครัวนั้นการอบรมเลี้ยงดูถูกเป็นไปตามผู้มีบทบาทนำในครอบครัว โดยแยกเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อมีบทบาทนำและการอบรมเลี้ยงดูที่แม่มีบทบาทนำ

ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เมอร์เรย์ (อัจฉรา สุชารมณ์ และคนอื่น ๆ. 2530 : 36; อ้างอิงมาจาก Murray. 1966 : 246) เป็นบุคคลที่กล่าวถึงความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Achievement Needs) ว่าเป็นความต้องการที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ที่จะเอาชนะอุปสรรค ฝ่าฟันกระทำสิ่งยาก ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ เมอร์เรย์ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าหมายถึง ความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในกิจกรรมต่าง ๆ มีความต้องการที่จะเป็นผู้นำในการทำงานอย่างอิสระ มีความเพียรที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายอันสูงเกินที่คิดไว้ พฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงก็คือ ชอบทำสิ่งที่ย่างยากติดต่อกันเป็นระยะเวลาาน มีความมุ่งมั่นและรู้สึกสนุกกับกิจกรรมนั้น ๆ

เชกคอร์ด และแบคแมน (สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์. 2527 : 10; อ้างอิงมาจาก Secord and Backman. 1964 : 586) กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า ถ้ามีการท้าทาย กับมาตรฐานความประพฤติ แต่ละบุคคลจะตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ กัน มีบุคคลที่ตั้งมาตรฐาน สำหรับตนเองสูง จะพยายามอย่างมากเพื่อให้ไปถึงมาตรฐาน ส่วนบุคคลที่ไม่ได้ตั้งมาตรฐานสำหรับ ตนเอง ก็จะมี ความพยายามน้อยและมีความรู้สึกไม่สนใจเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานที่ตนตั้งไว้ ซึ่งเป็นเครื่องแสดงว่าบุคคล 2 จำพวกนี้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน

ฮิลการ์ด (มาลา วิภูวนนท์. 2515 : 14; อ้างอิงมาจาก Hilgard. 1967 : 153) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจทำให้บุคคลกระทำการเพื่อบรรลุเป้าหมายด้วยมาตรฐานอัน ยึดเยื้อม แคลีนเคิเรน (จินตนา อินทรไทย. 2510 : 10; อ้างอิงมาจาก Lindgren. 1977 : 32 - 34) เป็นในรูปของความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) กล่าวว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความทะเยอทะยาน (Ambition) มีการแข่งขัน (Competitiveness) และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น (Self-Improvement) เป็นรากฐานความต้องการ ซึ่งความต้องการดังกล่าวเปรียบได้กับความต้องการขั้น Self-Actualization ของมาสโลว์ คือ ตระหนักในความสามารถแห่งตน มีความเข้าใจตนเองทั้ง ในด้านความสามารถ ความถนัด รวมถึงศักยภาพอื่น ๆ และมีความปรารถนาที่จะใช้ความสามารถ และศักยภาพนั้นอย่างเต็มที่

พยัคฆ์ เมตตา (สมคิด บุญเรือง. 2526 : 7; อ้างอิงมาจาก Pravay Mehta. 1969 : 201 - 202) ให้นิยามว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อาจแสดงได้อย่างใดอย่างหนึ่งตามลักษณะ 3 ประการดังนี้

1. การที่ต้องการให้งานที่ตัวเองทำมีความสำเร็จในระดับสูงหรือด้วยมาตรฐานอันสูง (Standard of Excellence)

2. งานที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ (Unique of Characteristic) เป็นงานที่ ทำให้สำเร็จอย่างดีและมีลักษณะเป็นของตนเอง ซึ่งจะชี้ให้เห็นความสำเร็จของบุคคล เช่น ผลงาน ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาในด้านศิลปะ และงานอื่น ๆ ที่แตกต่างไปจากธรรมดา

3. งานที่ต้องใช้เวลานาน (Long Term of Work) ลักษณะหนึ่งของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์คือต้องการความตั้งใจที่ยาวนานในจุดมุ่งหมายที่งานนั้น และเป็นงานที่จะสามารถทำได้สำเร็จในชีวิต เช่น ความมุ่งหวังที่จะเป็นวิศวกร แพทย์ นักกฎหมาย นักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ และอื่น ๆ

วิกเลอร์ (Vidler. 1977 : 67 - 68) อธิบายความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นกระบวนการของการวางแผนการกระทำ และความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับความพยายามต่อสู้เพื่อความสำเร็จในการบรรลุถึงมาตรฐานอันดีเลิศที่บุคคลได้ตั้งไว้ สิ่งเหล่านี้ตรงกันข้ามกับการมีอำนาจหรือความเป็นเพื่อน แต่จะเกี่ยวข้องกับการวางแผนและความพยายามต่อสู้เพื่อความเป็นเลิศ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในงานที่ยุ่งยากซับซ้อน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา มีความทะเยอทะยานสูง เพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จ มีความเป็นอิสระในการทำงาน และการแสดงออก ต้องการชัยชนะในการแข่งขัน มุ่งมั่นที่จะทำให้อิเลศและมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความสำเร็จ

ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักจิตวิทยาที่เสนอแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สำคัญมีดังนี้

1. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเมอร์เรย์

เมอร์เรย์ (ทศพร ประเสริฐสุข. 2525 : 26; อ้างอิงมาจาก Murray. 1938 : 152 - 216) ได้รวบรวมความต้องการทางจิตของมนุษย์ไว้ 28 ชนิด และในจำนวนนี้มีความต้องการเอาชนะและประสบผลสำเร็จ (Need for Achievement) รวมอยู่ด้วย เขาจึงเป็นบุคคลแรกที่ได้นำถึงความต้องการผลสัมฤทธิ์ (n-Achievement) ว่าเป็นความต้องการทางจิตที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถมีพลังจิต (Will Power) ที่จะเอาชนะอุปสรรค มุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ยากให้ประสบความสำเร็จ

2. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมกเคลแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory)

แมกเคลแลนด์ (สงวน สุธิตเล็ตรุณ. 2525 : 134 - 135; อ้างอิงมาจาก McClelland. 1961) ได้เน้นแรงจูงใจทางสังคม 3 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ซึ่งก็คือความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งหนึ่งลงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อล้มเหลว

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Affiliation Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบหรือรักใคร่ชอบพของผู้อื่น สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) หมายถึงความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลที่เหนือกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจเพราะจะเกิดความรู้สึกว่าหากทำอะไรได้เหนือคนอื่นเป็นความภาคภูมิใจ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงจะเป็นผู้ที่พยายามจะควบคุมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

แมกเคลแลนด์เน้นความสำคัญในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าแรงจูงใจด้านอื่น ๆ เพราะเขาเห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

3. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Motivation)

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 35 - 48) ได้เรียงลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปไว้ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)
3. ความต้องการความรักและความเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ (Belongingness and Love Needs)

4. ความต้องการความภาคภูมิใจในตนเอง (Esteem Needs)
5. ความต้องการตระหนักในความสามารถแห่งตน (Self-Actualization Needs)
6. ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ (Desire to Know and Understand)

จะเห็นได้ว่าความต้องการด้านความสำเร็จหรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามทฤษฎีแมคเคลแลนด์ จะตรงกับความต้องการในลำดับที่ 5 ของมาสโลว์ คือ ต้องการตระหนักในความสามารถแห่งตน (Self-Actualization) ซึ่งเป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเองตามสภาพที่ตนเป็นอยู่ เข้าถึงความสามารถ ความสนใจและศักยภาพของตน ยอมรับได้ทั้งส่วนที่เป็นจุดอ่อนและจุดบกพร่องของตนเอง ความต้องการชนิดนี้เป็นความต้องการที่แต่ละคนต้องการจะเป็น คนชนิดที่ตนจะเป็นได้ ที่ที่สุด หากความเข้าใจกับตนเองได้ถูกต้อง ทำให้มีความสุขและประสบความสำเร็จในการทำงาน ให้เต็มตามความสามารถของตน

4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแอตกินสัน (Atkinson's Achievement Motivation Theory)

แอตกินสัน (McClelland. 1985 : 233 - 237; citing Atkinson) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นโมเดลเชิงคณิตศาสตร์ โดยอาศัยพื้นฐานทฤษฎีการตัดสินใจ (Theory of Decision Making) เพื่อทำนายแนวโน้มของพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ แอตกินสันเชื่อว่าสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ (T_a) นั้นขึ้นอยู่กับผลบวกขององค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. แนวโน้มที่จะประสบผลสำเร็จ (T_a) ซึ่งได้มาจากผลคูณขององค์ประกอบ 3 ตัวคือ

$$T_a = M_s \times P_s \times I_s$$

เมื่อ M_s = แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

P_s = การรับรู้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ

I_s = ค่าของสิ่งล่อใจ (Incentive Value)

2. แนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว (Tf) ซึ่งมาจากผลคูณขององค์ประกอบ

3 ตัวคือ

$$Tf = Maf \times Pf \times If$$

เมื่อ Maf = แรงจูงใจที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว

Pf = การรับรู้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ ($Pf = 1 - Ps$)

If = ค่าของสิ่งล่อใจที่เป็นเป้าหมายของความล้มเหลว ซึ่ง ($If = 1 - Is$)

3. องค์ประกอบซึ่งเป็นอิทธิพลจากภายนอก (Extrinsic Tendency = Text) ซึ่งทำให้บุคคลปรารถนาที่จะกระทำกิจกรรมนั้นหรือไม่

$$\text{ดังนั้น } Ta = Ts + Tf + Text$$

$$\text{หรือ } Ta = (Ms \times Ps \times Is) + (Maf \times Pf \times If) + Text$$

นักทฤษฎีได้สรุปโมเดลเป็นสมการทำนาย เพื่อทำนายแนวโน้มของพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

$$Ta = (Ms - Mf) [Ps - (1 - Ps)] + Text$$

เมื่อ Ta = แนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์

Ms = แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

Mf = ความกลัวความล้มเหลวหรือความวิตกกังวล

Ps = การรับรู้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ

$Text$ = แนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมที่มีอิทธิพลมาจากภายนอก

ลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

✓ แมคเคลแลนด (สงวน สุธิเลิศอรุณ. 2525 : 134 - 135; อ้างอิงมาจาก McClelland. 1961) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมของผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่ามีลักษณะดังนี้

1. กล้าเสี่ยงพอสมควร (Moderate risk-taking) มีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไม่พอใจที่จะทำสิ่งที่ย่ำ ๆ ซึ่งไม่ต้องใช้ความสามารถ หากแต่

เลือกทำสิ่งที่ยากพอเหมาะกับความสามารถของตน และการทำสิ่งที่ยากได้สำเร็จนั้นทำให้ตนเองพอใจ ส่วนผู้ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มักไม่กล้าเสี่ยงเพราะกลัวไม่สำเร็จหรือไม่ก็เสี่ยงจนเกินไปทั้ง ๆ ที่รู้ว่าจะทำไม่สำเร็จแต่ก็หวังพึ่งโชค

2. ความกระตือรือร้น (Energetic) หรือความขยันขันแข็งในการกระทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไม่ได้ขยันไปทุกกรณี แต่จะเอาใจใส่มานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทาย ยั่วความสามารถของตน เป็นงานที่ต้องใช้สมองขบคิดและจะทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานสำคัญลุล่วงไป

3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง (Individual Responsibility) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะพยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจของตนเอง มิใช่จะหวังให้คนอื่นยกย่อง ต้องการปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น ไม่ชอบให้ผู้อื่นมาบอกการว่าตนควรจะทำอย่างนั้นอย่างนี้

4. ท้องการทราบผลของการตัดสินใจ (Knowledge of Result Decision) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะติดตามผลการกระทำของตนว่าเป็นอย่างไร ไม่ใช่คาดคะเนว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ และเมื่อทราบผลการตัดสินใจหรือการกระทำแล้วยังพยายามทำให้ดีกว่าเดิมอีก

5. การคาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation of Future Possibilities) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเป็นผู้ที่มีแผนการระยะยาว (Long-Range Planning) เพราะเล็งเห็นการณ์ไกลกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

6. มีทักษะในการจัดระบบงาน (Organizational Skill) ชื่อนี้ยังไม่มีหลักฐานการค้นคว้าเพียงพอ แต่เป็นลักษณะที่น่าจะทำให้เกิดสมรรถภาพในการจัดระบบงานยิ่งขึ้น แมคเคลแลนด์ได้อ้างถึงการค้นคว้าของ เฟรนช์ (McClelland. 1985 : 228 citing French. 1955) ว่าในการเลือกผู้ร่วมงานนั้น ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเลือกผู้ที่มีความสามารถในงานนั้นมากกว่าที่จะเลือกเพื่อนฝูงหรือผู้ที่มีคุณสมบัติอย่างอื่น

กิลฟอร์ด (สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์. 2527 : 22; อ้างอิงมาจาก Guilford. 1959 : 437 - 439) กล่าวถึงลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าประกอบด้วย

1. ความทะเยอทะยานทั่ว ๆ ไป คือ ประารถนาที่จะทำกิจกรรมนั้นให้สำเร็จ
2. มีความเพียรพยายาม ใฝ่หา ทำงานให้เป็นผลสำเร็จ

3. มีความอดทนเต็มใจที่จะลำบากเพียงใดก็ตาม

แมทธิสัน (McClelland.. 1985 : 233 - 238; citing Atkinson. n.d.) กล่าวว่าคนที่มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์กล้าแข็ง จะมองหางานที่ยากขึ้น ถ้างานนี้ง่ายหรือยากปานกลาง ความสนใจของเขาจะลดลงหลังจากงานนั้นแรกประสบผลสำเร็จ ถ้างานชิ้นแรกง่ายและเขาล้มเหลว ความคาดหวังการประสบผลสำเร็จจะลดลงมา ความล้มเหลวในครั้งต่อไป ๑ มาจะค่อย ๆ ทำให้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำลงและความคาดหวังจะต่ำลง

เซอร์แมน (อัจฉรา สุชาธรรม และคนอื่น ๆ. 2528 : 37; อ้างอิงมาจาก Herman. 1970 : 354 - 355) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยาน
 2. มีความหวังอย่างมาก ว่าตนจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าผลการกระทำของตนนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส
 3. มีความพยายามไต่เต้าไปสู่สถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น
 4. มีความอดทนในการทำงานที่ยาก ๆ ให้เป็นเวลานาน
 5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะพยายามทำต่อไปจนสำเร็จ
 6. มีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ จะผ่านพ้นไปอย่างรวดเร็ว จึงควรรีบทำสิ่งต่าง ๆ ให้ทันเวลา
 7. กำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก
 8. ในการเลือกเพื่อนร่วมงาน ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเลือกเพื่อนที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
 9. ต้องการให้ตนเองเป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนให้ได้ดี
 10. พยายามปฏิบัติงานให้คืออยู่เสมอ
- แกรนคัล (สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์. 2527 : 22; อ้างอิงมาจาก Crandall. 1968) ได้กำหนดลักษณะพฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 3 ลักษณะ ได้แก่

1. เป็นพฤติกรรมที่มีเป้าประสงค์
2. เป็นพฤติกรรมที่มีเอกลักษณ์ไม่เลียนแบบผู้อื่นทั้งหมด
3. เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มุ่งแข่งขันกับมาตรฐานอันค้ำยืมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ไวเนอร์ (Weiner. 1972 : 203 - 215) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เปรียบเทียบกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำไว้ดังนี้

1. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ตั้งใจทำงานคิดว่า อุตุนต่อความล้มเหลวสูง ชอบเลือกงานสลับซับซ้อนมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ชอบริเริ่มกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความถึกของตนเองมากกว่า และภูมิใจที่ได้เลือกงานยากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ซูซีท อ่อนโคสูง (2522 : 47 - 48) กล่าวว่าพฤติกรรมที่แสดงถึงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีดังนี้

1. กระทำสิ่งที่ยาก ๆ มีความมานะพยายาม สนุกสนาน และชอบที่จะทำกิจกรรมนั้น ๆ
2. ชอบการแข่งขัน ต้องการชัยชนะ
3. มีความทะเยอทะยาน
4. ต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ
5. มีจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมที่เด่นชัดและแน่นอน
6. พฤติกรรมที่แสดงออกจะมีเอกลักษณ์ของตัวเอง

คาร์นิ วังฮ์น้อย (2525 : 73 - 74) ได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 2 พวกคือ

1. บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีพฤติกรรมดังนี้
 - 1.1 กล้าเสี่ยงพอสมควร
 - 1.2 มีทักษะในการจัดระบบงาน
 - 1.3 มีระดับความทะเยอทะยานสูง

- 1.4 ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง
- 1.5 ออกทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
- 1.6 เล็งการณ์ไกล และมีแผนระยะยาว
- 1.7 เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
- 1.8 ต้องการทราบแน่ชัดว่าการตัดสินใจของเรามีผลอย่างไร
- 1.9 ขยันขันแข็งในงานที่ต้องใช้สมองและงานที่ไม่ซ้ำแบบใคร
- 1.10 ชอบทำงานให้เสร็จตามความพอใจของตนไม่ให้ใครบงการ
- 1.11 มุ่งเลือกทำสิ่งที่เป็นไปได้และเหมาะสมกับความสามารถ
- 1.12 เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ
- 1.13 จะทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุมาตรฐานของตนเองไม่มุ่งรางวัลหรือ

ข้อเสีย

1.14 คิดว่าทุกสิ่งจะสำเร็จลงได้ด้วยความตั้งใจจริง และทำงานจริงของตนไม่ใช่
เกิดจากโอกาสและไม่เชื่อในสิ่งมหัศจรรย์

2. บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ค่า จะมีลักษณะพฤติกรรมดังนี้

- 2.1 มักคัดค้านประกันพรุ่ง
- 2.2 มักขาดระบบในการทำงาน
- 2.3 ชอบทำงานตามคำสั่งของผู้อื่น
- 2.4 ทำงานไม่ค่อยเสร็จตามกำหนด
- 2.5 ขาดความตั้งใจจริงในการทำงาน
- 2.6 มักไม่ตั้งความคาดหวังในผลสำเร็จจากการทำงาน
- 2.7 ทำงานเพียงเพื่อสำเร็จไม่สนใจคุณภาพของงาน
- 2.8 ชอบขอรับความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือบุคคลอื่น
- 2.9 ขาดงานถ้าถูกรบกวนจะไม่สามารถทำงานต่อไปได้
- 2.10 เชื่อว่าบุญวาสนาจะทำให้งานที่ทำอยู่ประสบความสำเร็จได้

2.11 มุ่งหวังรางวัลหรือชื่อเสียงมากกว่าความสำเร็จของงาน

2.12 เมื่อประสบอุปสรรคมักหลีกเลี่ยงไม่กล้าเผชิญอุปสรรคนั้น ๆ

จากลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพอจะสรุปได้ว่าคุณลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ควรจะประกอบด้วยลักษณะนิสัยต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้คือ

1. ความทะเยอทะยาน
2. ความกระตือรือร้น
3. ความกล้าเสี่ยง
4. ความรับผิดชอบต่อตนเอง
5. ความมีเอกลักษณ์
6. การรู้จักวางแผนงาน

การอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจมีบทบาทที่สำคัญต่อพฤติกรรม การเรียนรู้ และเรื่องอื่น ๆ เป็นอำนาจในตัวบุคคลที่ทำหน้าที่กระตุ้นหรือผลักดันให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งที่แสดงออกมาให้ปรากฏและเป็นความรู้สึนึกคิด ทำหน้าที่ควบคุมกำหนดทิศทางของพฤติกรรมนั้น ๆ เป็นความปรารถนาที่จะให้ได้มาซึ่งเป้าประสงค์ แรงจูงใจมีมากมายหลายอย่าง แต่แรงจูงใจที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ถ้าหากพลเมืองส่วนใหญ่ในประเทศมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงย่อมเป็นประโยชน์ต่อตัวเองและประเทศชาติ จากการวิจัยของแมคเคลแลนด์ (McClelland. 1961 : 207 - 256) พบว่าประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทั้งทางปริมาณและทางคุณภาพสูงกว่าประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจช้า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นในระยะแรกของชีวิต การที่จะมีมากหรือน้อยเพียงพอย่อมแล้วแต่การอบรมเลี้ยงดูที่บุคคลนั้นได้รับจากพ่อแม่เมื่อยังเล็ก สอดคล้องกับ ประสาท อิศรปริศา (2522 : 29 - 30) ที่กล่าวว่า การฝึกฝนอบรมเลี้ยงดูที่บ้านจะมีผลโดยตรงต่อระดับแรงจูงใจ

ใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก พ่อแม่ที่รู้จักส่งเสริมให้เด็กพึ่งตนเอง ไม่ปล่อยตามใจหรือเกรงครึกมากเกินไป มีความสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้สึกอบอุ่นในครอบครัวพ่อ-แม่คอยกระตุ้นยกย่องยั่วเย้า และทำโทษอย่างเหมาะสม ก็จะมีผลให้เด็กมีระดับแรงจูงใจในด้านผลสัมฤทธิ์สูงกว่าพ่อแม่ที่ให้ลูกพึ่งผู้อื่นตลอดเวลา พ่อแม่ที่รักลูกมากเกินไปหรือปกป้องลูกมากเกินไป จะทำให้เด็กถูกทำลายพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการด้านความคิด อารมณ์ และทางสังคม ผลที่ตามมาคือจะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่น (อัจฉรา สุขารมณ์. 2529 : 191 - 193) ขาดความสามารถที่จะคิดริเริ่ม ขาดความเป็นอิสระแก่ตนเอง ทำให้เด็กไม่กล้าริเริ่ม เพราะไม่มีประสบการณ์หรือขาดแรงจูงใจ (วิกรม กมลสุโกศล. 2518 : 9; อ้างอิงมาจาก Bronfenbrenner)

พรายค์แมน และแมกเกลแลนด์ (อัจฉรา สุขารมณ์ และคนอื่น ๆ. 2528 : 38; อ้างอิงมาจาก Friedman and McClelland. 1952 : 243 - 249) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยวิเคราะห์จากนิทานพื้นเมืองว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ปรากฏอยู่ในนิทานพื้นเมืองหรือไม่ พบว่าความต้องการสัมฤทธิ์ผลที่ปรากฏในนิทานจะสะท้อนให้เห็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กในสังคมนั้นได้

งานวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

มธุรส วีระกำแหง (2515) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคิดแบบไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง การอบรมเลี้ยงดูในการฝึกให้พึ่งตนเองและในการยับยั้งการพึ่งตนเองของเด็กไทยเชื้อชาติไทย และเด็กไทยเชื้อชาติจีน พบว่าแม่ไทยฝึกให้ลูกพึ่งตนเองมากกว่าแม่จีน แต่ปรากฏว่าเด็กจีนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าเด็กไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และแม่จีนที่ฝึกให้ลูกพึ่งตนเองมากจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้าฝึกให้ลูกพึ่งตนเองน้อยจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และแม่ไทยที่ฝึกให้ลูกพึ่งตนเองทั้งมากและน้อย ลูกจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ แต่ถ้าฝึกให้ลูกพึ่งตนเองปานกลางจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

มาลา วิรุณานนท์ (2515) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนการรับรู้และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก กับ การอบรมเลี้ยงดูแบบยับยั้งการพึ่งตนเอง และแบบการฝึกให้พึ่งตนเอง

พบว่าแม่ของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงตั้งมาตรฐานในการยับยั้งการหึงตนเองน้อยกว่าแม่ของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521) ศึกษาอิทธิพลของการใช้นิทานสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย พบว่าเด็กที่ถูกฝึกให้หึงตนเองเร็ว (ฝึกระหว่างอายุ 3-5 ขวบ) เป็นเด็กที่เมื่ออายุ 7-10 ปี จะมีความมานะพยายาม ฝ่าฟันอุปสรรคเพื่อชัยชนะในการแข่งขัน เล่นเกมที่ผู้วิจัยจัดขึ้น มากกว่าเด็กที่ถูกฝึกให้หึงตนเองช้า (ฝึกระหว่างอายุ 5-8 ปี) และเด็กที่ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบ เพียรพยายาม ฝ่าฟันอุปสรรค จนบรรลุความสำเร็จ จะมีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่ฟังนิทานไม่มีคุณค่า

ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

โรเซน และคิแอนเครท (McClelland. 1985 : 258 - 259; citing Rosen and D'Andrade. 1959) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อและแม่กับเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัย 9-11 ขวบ เชื้อชาติเดียวกัน ฐานะทางสังคมระดับเดียวกัน และระดับสติปัญญาใกล้เคียงกัน ผู้ทดลองต้องการทราบว่าขณะที่เด็กได้รับคำสั่งให้ทำงานนั้น พ่อแม่มีปฏิริยาต่อเด็กอย่างไร คาดหวังผลสำเร็จอย่างไร สูงหรือต่ำกว่ามาตรฐานและหวังที่จะให้เด็กหึงตนเองได้เพียงไร ผลการศึกษาพบว่าลักษณะของพ่อแม่แบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. ประเภทแสดงอำนาจเหนือเด็กทำให้เด็กมีการหึงตนเองต่ำ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ พ่อจะเป็นผู้ตัดสินใจให้และมีการบังคับเด็กให้ทำงานให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่สูง
2. ประเภทพ่อแม่มีความคาดหวังในมาตรฐานการทำงานของเด็กต่ำทำให้เด็กมีการหึงตนเองต่ำ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำด้วย
3. ประเภทพ่อแม่ไม่เคร่งเครียดกับเด็กจนเกินไปและไม่ปล่อยเด็กจนเกินไป เด็กพวกนี้จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

ผลปรากฏว่าแม่ที่เข้มงวดกำหนดแนวทางการตัดสินใจของลูกจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง แต่ในทางกลับกัน หากพ่อเข้มงวดน้อยจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่า

เด็กที่พ่อแม่เข้มงวดมาก และจากรายงานอื่น ๆ ของแมคเคลแลนด์ (McClelland. 1961) ก็พบว่ามีความสัมพันธ์กันสูงระหว่างพ่อแม่ที่เข้มงวดกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำของลูก และจากการศึกษาในประเทศตุรกี เฉพาะกลุ่มนักธุรกิจที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงพบว่าในช่วงวัยเด็กมักจะหลบหลีกผู้ปกครองที่เข้มงวด นอกจากนี้ โรเซน (Rosen. 1959 : 47 - 60) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของเชื้อชาติในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพื่อแสดงว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันเพราะได้รับการอบรมสั่งสอนในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ชนชาติที่ศึกษาคือ ฝรั่งเศส แคนาดา อิตาลี กรีก นิโกร โดยใช้แบบทดสอบ TAT ให้ลูกของชนชาติเหล่านี้ทำ เพื่อแยกกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและต่ำ และใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของ วินเทอร์บอทอม (Winterbottom) ผลการวิจัยพบว่าชาวกรีกมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงที่สุดและชาวนิโกรมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำที่สุด แต่ถ้าพิจารณาตามระดับชั้นทางสังคมแล้ว ในสังคมชั้นสูงนิโกรมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงที่สุด ชาวกรีกมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำสุดในสังคมชั้นกลาง อิตาลีมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงที่สุดและนิโกรต่ำสุด แต่ถ้าพิจารณาระดับชนชั้นทางสังคมโดยไม่แยกเชื้อชาติแล้ว ระดับสังคมชั้นกลางมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงสุด โรเซน กล่าวว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกิดจากกระบวนการที่สำคัญอย่างน้อย 2 กระบวนการคือ

1. กระบวนการที่พ่อแม่ฝึกลูกเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผล พ่อแม่ต้องกำหนดมาตรฐานการทำงานและตั้งเป้าหมายสำหรับเด็กเอาไว้สูง

2. กระบวนการฝึกความอิสระ (Independent Training) เกิดจากการที่พ่อแม่ได้อธิบายหรือแสดงให้ลูกเห็นว่าพ่อแม่มีความมุ่งหวังที่จะให้ลูกมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง

โรเซน (Rosen. 1962 : 623) ได้ใช้แบบทดสอบ TAT เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของชาวอเมริกันและบราซิล โดยขยายความจากข้อมูลว่า ความแตกต่างในการฝึกหัดอบรมเด็กเป็นองค์ประกอบหลักที่ทำให้เกิดความแตกต่างของสองวัฒนธรรม วัฒนธรรมอเมริกันจะเน้นความเป็นอิสระ ความเป็นตัวของตัวเอง ความเชื่อมั่นในตนเองและการจูงใจให้เด็กเปรียบเทียบตนเอง แข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยมมากกว่าวัฒนธรรมบราซิล นอกจากนี้ โรเซน ยังได้

ศึกษาต่อไปอีกถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านโครงสร้างของครอบครัว (Family Structure) กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การศึกษาพบว่า พ่อแม่ของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้เน้นการฝึกความต้องการสัมฤทธิ์ผลขอบข่ายแข่งขัน สนใจงานของลูก ตั้งเป้าหมายสำหรับลูก คอยดูแลความสามารถในการแก้ปัญหาของลูก พ่อแม่ของเด็กกลุ่มนี้จะให้ความรัก ความอบอุ่น แก่เด็กเมื่อสามารถแก้ปัญหาได้และมักเฝ้าดูไม่สนใจ เมื่อเด็กทำไม่ได้ ในด้านการฝึกความเป็นอิสระนั้น พ่อแม่จะเป็นผู้ฝึกส่วนนี้ และแม่ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะเป็นผู้มีลักษณะเข้ม (Dominate) และมุ่งให้เด็กเชื่อมั่นตนเองน้อยกว่าแม่ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมาจากครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย พ่อและแม่จะเป็นผู้ผลักดันให้เด็กพึ่งตนเอง และทำงานให้สำเร็จ

วินเทอร์บอทอม (McClelland. 1985 : 256 - 257; citing Winterbottom. 1958) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการความสำเร็จและประสบการณ์ในการเรียนรู้เรื่องความเป็นอิสระและการควบคุมตนเองของเด็กชายอายุ 8 ขวบ ซึ่งครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจสังคมระดับกลาง อยู่ในรัฐทางตะวันตกของอเมริกา ศึกษาด้วยวิธีสัมภาษณ์แม่ถึง การฝึกความเป็นอิสระและการควบคุมตนเอง ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์วัดโดยใช้แบบทดสอบที่ให้เด็กจินตนาการ (The Imaginative Measure of n-Achievement) พบว่าแม่ของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเน้นการฝึกความเป็นอิสระ การควบคุมตัวเองให้แก่บุตรก่อนอายุ 8 ขวบ ประเมินผลสำเร็จของลูกสูงกว่าและให้รางวัลมากกว่า มีข้อจำกัดลูกในระหว่างอายุ 7 ขวบมากกว่าแม่ของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ แต่เมื่อลูกอายุ 10 ขวบขึ้นไปแล้ว จะมีข้อจำกัดน้อยกว่าแม่ของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ พอสรุปได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูมีส่วนทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันไป ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูที่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู กับแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู น่าจะมีส่วนทำให้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ศึกษาการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งแยกบทบาทระหว่างพ่อและแม่ว่าจะส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของลูก อย่างไร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จาก 5 กลุ่มโรงเรียน จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 37 โรงเรียน ที่พอหรือเมื่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูอย่างเห็นได้ชัดเจน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) มีลำดับขั้นในการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 กะประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยความเชื่อมั่น 97 เปอร์เซนต์ ($\alpha = .03$) เมื่อเปรียบเทียบกับตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ควรเลือกจากประชากร ปรากฏว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 959 คน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530 : 379; อ้างอิงมาจาก Mercado. 1977 : 54)

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนในแต่ละกลุ่มมากลุ่มละ 2 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 10 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 สุ่มนักเรียนจากโรงเรียนที่ได้จากขั้นที่ 2 ออกมาร้อยละ 50 ซึ่งได้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 959 คน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามการมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูให้เด็กตอบเพื่อคัดเลือกเด็กนักเรียนที่พ่อหรือแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งได้จำนวนนักเรียนที่พ่อหรือแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูอย่างเห็นได้ชัดเจน จำนวน 649 คน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน โรงเรียน จำนวนนักเรียนที่ใช้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนนักเรียนที่พ่อหรือแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูอย่างเห็นได้ชัดเจน

กลุ่มที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนที่ใช้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียนที่พ่อหรือแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูอย่างเห็นได้ชัดเจน
1	พญาไท	174	127
	อนุบาลวัดปรินายก	132	95
2	วัดใหม่ช่องลม	113	72
	วัดอุทัยธาราม	72	45
3	ประถมทวีธาภิเศก	135	81
	วัดชนะสงคราม	62	43
4	วัดเจ้ามูล	67	52
	วัดหงส์รัตนาราม	72	52
5	บ้านหนองบอน	96	62
	วัดค่าน	36	24
รวม		959	649

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาชั้นควา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาชั้นควาครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ชุดดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู ใช้สอบถามนักเรียน เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ชุดที่ 2 แบบสอบถามใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ฉบับคือ

- แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู
- แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

การสร้างเครื่องมือและขั้นตอนในการสร้าง

1. แบบสอบถามการมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อใช้คัดเลือกนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาลักษณะพฤติกรรมทั่ว ๆ ไปที่พ่อแม่แสดงต่อลูกในชีวิตประจำวันจากทฤษฎีและเอกสารงานวิจัย รวมทั้งจากรายงานของเค้กในการทำ Critical Incident (ซูตริ์ หลักเพชร. 2527 : 24 - 26; อรุณช หลิมประเสริฐ. 2520 : 32) แล้วนำมาสร้างเป็นข้อความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงต่อลูกในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

- 1) บทบาทเกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษาเล่าเรียน
- 2) บทบาทเกี่ยวกับพฤติกรรมการแต่งกาย
- 3) บทบาทเกี่ยวกับพฤติกรรมการเที่ยวเตร่และพักผ่อนหย่อนใจ
- 4) บทบาทเกี่ยวกับพฤติกรรมการคบเพื่อน
- 5) บทบาทเกี่ยวกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาด
- 6) บทบาทเกี่ยวกับพฤติกรรมการเล่น
- 7) บทบาทเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน
- 8) บทบาทเกี่ยวกับพฤติกรรมการรักษาเวลา

9) บทบาทเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานบ้าน

10) บทบาทเกี่ยวกับสุขภาพ

11) บทบาทเกี่ยวกับมารยาททั่ว ๆ ไป

ข้อความในแบบสอบถามมีจำนวน 20 ข้อ ซึ่งข้อความเหล่านี้จะครอบคลุมถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของเด็ก

ลักษณะของข้อความที่สร้างขึ้นในแบบสอบถาม

พฤติกรรมทั่ว ๆ ไปที่พ่อ-แม่แสดงต่อลูก ในชีวิตประจำวัน	ข้อความถาม
เกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน	1. เมื่อนักเรียนไปเที่ยวกับครอบครัวใครจะเป็นผู้ซื้อให้ตุ๊กตาสัตว์ต่าง ๆ ใหม่ ๆ และอธิบายให้ฟัง ☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
เกี่ยวกับการคบเพื่อน	1. ถ้าพ่อแม่ไม่ชอบเพื่อนที่นักเรียนกำลังคบแล้วบอกให้นักเรียนเลิกคบเพื่อนคนนั้น นักเรียนจะเชื่อฟังคำสั่งของใครมากที่สุด ☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____

1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตรวจสอบแก้ไขเพื่อให้ได้ข้อความครอบคลุมสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์

อาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

2) รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์

อาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเจตน์ อภิวัฒน์รักษา

อาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

1.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1.3.1 ทดลองแบบสอบถามครั้งที่ 1

การทดสอบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเพื่อดูว่าสัดส่วนของการเกิด เหตุการณ์ของกลุ่มตัวอย่างในการเลือกพบพานำในการอบรมเลี้ยงดูของพ่อหรือแม่ เป็นสัดส่วนกัน กับสัดส่วนของการเกิดเหตุการณ์ของประชากร โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน แล้วนำแบบสอบถาม มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ และทดสอบสัดส่วนโดยใช้ Z-test ปรากฏว่าค่า Z เป็นรายชื่ออยู่ ระหว่าง -5.9201 ถึง 2.1346 ($P < .05$) และคัดเลือกข้อที่มีค่า Z ตั้งแต่ 1.96 กับ น้อยกว่า -1.96 ($P < .05$)

1.3.2 ทดลองแบบสอบถามครั้งที่ 2

1.3.2.1 นำแบบสอบถามที่ได้จากการคัดเลือกและปรับปรุง จากการทดลองใช้ครั้งที่ 1 ไปใช้กับนักเรียนโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์คนละกลุ่ม กับครั้งแรกจำนวน 200 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

1.3.2.2 หากความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้วิธีสอบซ้ำ

(Test-Retest Method) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8589

1.4 เกณฑ์การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง การให้คะแนนแบบสอบถามชุดนี้ให้เป็นความดี 1 คะแนน เมื่อเด็กตอบพ่อหรือแม่มีบทบาทในข้อนั้น ๆ ซึ่งคะแนนรวมทั้งฉบับจะนำมาใช้ตัดสินว่า กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อหรือแม่สูงกว่ากัน โดยอาศัยเกณฑ์ดังนี้

1.4.1 ในกรณีที่เด็กได้คะแนนบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูของพ่อหรือแม่เท่ากัน ทำให้ไม่สามารถจัดเข้าเป็นกลุ่มใดได้แน่นอนจะคัดออกทิ้งไป

1.4.2 กลุ่มตัวอย่างต้องมีความดีของบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูของพ่อหรือแม่แบบนั้น ๆ สูงสุด

1.4.3 หลังจากที่ได้ให้คะแนนแบบสอบถามของเด็กแต่ละคนไปแล้ว ก็จะสามารถแยกเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วนำมาคำนวณหาอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test แบบ dependent เพื่อหาช่วงคะแนนที่ทำให้บทบาทในการอบรมเลี้ยงดูของพ่อหรือแม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งได้ช่วงคะแนนที่ทำให้บทบาทในการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันคือ 2 คะแนน

1.4.4 เมื่อได้ช่วงคะแนนที่ทำให้แตกต่างกัน จึงนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู

2. แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎีและเรื่องราวการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 แบบ รวมทั้งงานวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ ที่มีผู้สนใจศึกษาไว้ทั้งในเมืองไทยและต่างประเทศ

2.2 สร้างนิยามปฏิบัติการเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู จากลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ของการอบรมเลี้ยงดูที่ได้จากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารร่วมกับการศึกษา Critical Incident ของ ชูศรี หลีกเพชร และอรนุช หลิมประเสริฐ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

2.3 สร้างข้อความต่าง ๆ จากนิยามปฏิบัติการเพื่อแสดงวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบปล่อยปละละเลย แบบรักและตามใจ

ลักษณะของข้อความในแบบสอบถาม

ตัวอย่างข้อความการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ลักษณะพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย	ตัวอย่างข้อความที่แสดงพฤติกรรม
ความรัก ความห่วงใย	1. ถ้านักเรียนกลับบ้านค่าผู้ปกครองมักจะให้นักเรียนอธิบายเหตุผล
ความยุติธรรม	2. เวลาที่นักเรียนทะเลาะกับที่ ๆ น้อง ๆ ผู้ปกครองจะถามเหตุผลทั้งสองฝ่าย
ความเป็นอิสระ	3. ผู้ปกครองส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาที่นักเรียนชอบ
รับฟังความคิดเห็นลูก	4. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัวผู้ปกครอง และนักเรียนจะช่วยกันแก้ปัญหา

ตัวอย่างข้อความในแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงความเข้มงวดกวดขัน	ตัวอย่างข้อความที่แสดงพฤติกรรม
ชอบวางกฎเกณฑ์ระเบียบวินัย	1. เวล่านักเรียนจะไปไหนนักเรียนต้องขออนุญาต และชี้แจงเรื่องที่จะไปให้ผู้ปกครองฟัง
ไม่ค่อยมีเหตุผล บังคับให้ทำตามที่ผู้ปกครองต้องการ เด็กไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร	2. นักเรียนต้องกลับบ้านตามเวลาที่ผู้ปกครองกำหนด 3. ผู้ปกครองมักจะเคี่ยวเข็ญให้นักเรียนทำการบ้าน 4. ผู้ปกครองจะบอกว่านักเรียนควรเลือกเรียนอะไร

ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงความเข้มงวดกวดขัน	ตัวอย่างข้อความที่แสดงพฤติกรรม
มักลงโทษโดยใช้อารมณ์หรือไม่ค่อยมีเหตุผล เกร่งครัด	5. ถ้านักเรียนทำผิดมักจะถูกลงโทษโดยไม่มีการถามเหตุผลก่อน 6. เวลาที่นักเรียนทำผิด ผู้ปกครองจะดุลโดยไม่ฟังเหตุผล แม้ไม่ใช่ที่บ้าน 7. นักเรียนรู้สึกว่าเป็นบ้านมีกฎเกณฑ์มากเกินไป 8. ผู้ปกครองจะห้ามนักเรียนไม่ให้ไปเล่นกับเพื่อนคนที่ผู้ปกครองของนักเรียนไม่ชอบ

ตัวอย่างแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงการปล่อยปละละเลย	ตัวอย่างข้อความที่แสดงพฤติกรรม
ทอดทิ้งเด็กไม่ค่อยดูแลเอาใจใส่ ปล่อยให้เด็กทำอะไรได้ตามใจชอบ ไม่สนใจให้คำแนะนำช่วยเหลือ ไม่ให้ความรักความอบอุ่น คำนิและลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กทำผิด	1. ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนมากนัก 2. นักเรียนออกไปเที่ยวนอกบ้านได้โดยไม่ต้องขออนุญาต 3. นักเรียนรู้สึกอึดอัดใจที่ต้องแก้ไขปัญหากองเองโดยไม่มีโอกาสปรึกษาผู้ปกครองเลย 4. เมื่อนักเรียนทะเลาะกับพี่ ๆ น้อง ๆ หรือคนอื่น นักเรียนจะถูกเพิกเฉยเสมอ

ตัวอย่างข้อความในแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ

ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงความรักและตามใจ	ตัวอย่างข้อความที่แสดงพฤติกรรม
ตามใจไม่มีการให้คำแนะนำที่เหมาะสม เอาใจใส่เกินไป	1. เมื่อนักเรียนต้องการสิ่งต่าง ๆ แม้ว่าสิ่งของนั้น ราคาจะแพง ผู้ปกครองก็จะหามาให้ 2. ผู้ปกครองมักจะไม่ค่อยห้ามปรามในเรื่องการซุกซน และการกระทำของนักเรียน
ปกป้องคุ้มครองให้ความช่วยเหลือ ตลอดเวลา	3. ผู้ปกครองจะสืบประวัติส่วนตัวของเพื่อน ๆ นักเรียนอยู่เสมอ 4. เวล่านักเรียนทำการบ้านหรือดูหนังสือ ผู้ปกครอง มักคอยช่วยหรือนั่งเป็นเพื่อนอยู่ด้วย
แสดงพฤติกรรมได้ตามปรารถนาโดย ไม่ต้องการกฎเกณฑ์ เมื่อทำผิดก็ไม่ได้รับโทษ	5. ผู้ปกครองมักจะไม่ห้ามปรามในเรื่องการซุกซน หรือการกระทำของนักเรียน 6. ผู้ปกครองมักจะไม่ลงโทษแม้ว่านักเรียนทำผิด

2.4 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่ใช้
วิธีหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) คือสร้างข้อความโดยศึกษาจากเอกสาร
และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตัดสินความ
เหมาะสมแต่ละข้อความ และนำข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากเห็นว่ายังไม่เหมาะสมไปปรับปรุง
แก้ไข

2.5 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.5.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไป
ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน แล้ว
นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยรวมคะแนนของแต่ละคน แล้วนำมาเรียงจากคะแนน

สูงสุดไปหาค่าสุด ตัดเอา 27 เปอร์เซ็นต์ ของคะแนนสูงสุด และต่ำสุดมาวิเคราะห์ โดยใช้ t-test ปรากฏว่าค่าอ่านจากแจก t เป็นรายชื่อ อยู่ระหว่าง 1.389 ถึง 23.626 ($P < .05$) สำหรับแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูชุดนี้ ได้ตัดเอาเฉพาะข้อความที่ได้ค่า t สูงกว่า 2.910 ($P < .01$) ไว้ โดยแยกเป็นการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบคือ แบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งแต่ละแบบมีจำนวนข้อความ 15 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ (คุณภาพรายชื่อแสดงไว้ในภาคผนวก)

2.5.2 การหาค่าความเชื่อมั่น นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบโดยใช้วิธี Coefficient Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

แบบการอบรมเลี้ยงดู	N	k	r_{tt}	SE _{meas}
ประชาธิปไตย	200	15	0.8780	± 4.6778
เข้มงวดกวดขัน	200	15	0.8496	± 5.0565
รักและตามใจ	200	15	0.7958	± 4.5580
ปล่อยปละละเลย	200	15	0.8084	± 4.9606

2.6 ลักษณะและวิธีการตอบแบบสอบถาม

ข้อความในแบบสอบถามเป็นการสร้างสถานการณ์ที่เป็นตัวแทนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเด็กในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาเล่าเรียน การแต่งกาย การกินอาหาร ฯลฯ การตอบให้นักเรียนตอบตามสภาพความเป็นจริงที่นักเรียนประสบอยู่ โดยชี้แจงเรื่องหมาย ✓ ลงในช่องกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบสอบถาม

วิธีที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0) นักเรียนรู้สึกที่ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่นักเรียนมากเกินไป					
00) ผู้ปกครองมักจะไม่วางโทษแม้ว่านักเรียนทำผิด					

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งคำตอบเป็น 5 ช่อง ตั้งแต่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

3. แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในที่นี้ปรับปรุงจากแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์ (2527) ประกอบด้วยข้อคำถาม 72 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะนิสัยต่าง ๆ 6 ด้าน คือ ด้านความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อตนเอง การรู้จักวางแผนงาน และความมีเอกลักษณ์ โดยแต่ละลักษณะนิสัยมีจำนวนคำถามละ 12 ข้อ มีขั้นตอนในการปรับปรุงแบบทดสอบดังนี้

3.1 แก้ไขปรับปรุงข้อคำถาม เช่น การใช้ภาษาในคำถาม แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อแก้ไขปรับปรุง

3.2 การหาคุณภาพของแบบทดสอบ

3.2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน และนำคะแนนมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ด้วยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซ็นต์ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้ t -test ปรากฏว่าค่า t เป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 2.03 ถึง 16.44 ($P < .05$) (คุณภาพรายข้อดังกล่าวไว้นาภาคผนวก)

3.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้ KR.20 (Kuder-Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ลักษณะนิสัย	N	k	r_{tt}	SE _{meas}
ด้านความเพียรพยายาม	200	12	0.7931	± 1.9083
ด้านความกระตือรือร้น	200	12	0.7416	± 1.8799
ด้านความกล้าเสี่ยง	200	12	0.8207	± 2.5016
ด้านความรับผิดชอบตนเอง	200	12	0.8631	± 1.8071
ด้านการรู้จักวางแผนงาน	200	12	0.8121	± 1.7992
ด้านความมีเอกลักษณ์	200	12	0.7603	± 2.0620
แบบทดสอบทั้งหมด	200	72	0.9470	± 4.6828

3.2 ลักษณะและเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบ เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ

คำถามมีน้ำหนักคะแนนเป็น 0, 1 ตัวอย่างแบบทดสอบและวิธีการตอบ แบบทดสอบมี 72 ข้อ เวลา 60 นาที ในแต่ละข้อคำถามจะมีคำตอบอยู่ 2 คำตอบ ให้นักเรียนอ่านแต่ละข้อความแล้วเลือกคำตอบของนักเรียน โดยกากบาท (x) ลงในช่อง [] ใต้ตัวอักษรที่เป็นข้อที่นักเรียนเลือกในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง 0) ในการเรียนบทเรียนที่ยาก ๆ นักเรียนมีความรู้สึกละอย่างไร

ก. สนุกสนาน

ข. เบื่อหน่าย

00) ถ้ามีการจับฉลากแบ่งงาน นักเรียนอยากได้งานที่มีลักษณะอย่างไร

ก. ง่ายกว่าของคนอื่น ๆ

ข. ยากและท้าทาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้ติดตามกับบุคคลหลายฝ่ายเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยดำเนินงานเป็นขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปขอความร่วมมือจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ติดต่อสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอให้ออกใบอนุญาตให้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียน นักหมาย วัน เวลา ที่จะนำแบบสอบถามไปรวบรวมข้อมูล

4. เลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน

2. หาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

(ทวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530 : 288)

$$r_{tt} = \frac{N\sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2] [N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{tt} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับตัวแปร y

N แทน จำนวนข้อของข้อมูล

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร x

$\sum y$ แทน ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร y

$\sum xy$ แทน ผลรวมของคะแนนคูณของตัวแปร x กับคะแนนของตัวแปร y

เป็นคู่ ๆ ในรูปคะแนนดิบ

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบตัวแปร x

$\sum y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบตัวแปร y

3. เปรียบเทียบตัวแปรระหว่าง 2 กลุ่มที่อิสระจากกันโดยใช้ t -test (ทวงรัตน์
หวัรัตน์. 2530 : 287)

$$t = \frac{\frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

s_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนข้อมูลกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนข้อมูลกลุ่มที่ 2

4. การทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่ม
โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way Analysis of Variance) (ลัดดาวัลย์
หวังพานิช. 2528 : 217 - 222)

5. หาตัวพยากรณ์ที่ดีโดยใช้ Stepwise Multiple Regression Analysis

6. กำหนดค่าต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS-X

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้เพื่อให้
เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์
และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SE _{meas}	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
t	แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤตใน t-distribution
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน Sum of Square
MS	แทน Mean Square
F	แทน ค่าสถิติที่พิจารณาใน F-distribution
X	แทน ขอบข่ายในการอบรมเลี้ยงดู (โดยให้รหัสดังนี้คือ พ่อมีบทบาท = 1 แม่มีบทบาท = 2)
A ₁	แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
A ₂	แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
A ₃	แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ
A ₄	แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
b ₁	แทน ลักษณะนิสัยด้านความหะเยอหะยาน
b ₂	แทน ลักษณะนิสัยด้านความกระตือรือร้น

3	b_3	แทน ลักษณะนิสัยด้านความกล้าเสี่ยง
5	b_4	แทน ลักษณะนิสัยด้านความรับผิดชอบตนเอง
8	b_5	แทน ลักษณะนิสัยด้านการรู้จักวางแผนงาน
5	b_6	แทน ความมีเอกลักษณ์
	T	แทน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ซึ่งรวมลักษณะนิสัยทั้ง 6 ด้าน (คือ b_1 , b_2 , b_3 , b_4 , b_5 และ b_6)
	r	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	R	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
1	S.E. _b	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
	S.E. _{est}	แทน ความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์
	a	แทน ค่าคงที่ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ
1	b	แทน สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ
	$\hat{T}$	แทน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ได้จากการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ
1	*	แทน $P < .05$
	**	แทน $P < .01$
	***	แทน $P < .001$

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายแบ่งออกเป็นสามตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นการแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำกับแม่มีบทบาทนำ

ตอนที่ 3 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับบทบาทำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตอนที่ 4 หาสมการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทำในการอบรมเลี้ยงดู การวิเคราะห์แบ่งออกเป็นดังนี้

1.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทำในการอบรมเลี้ยงดู

1.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่แม่มีบทบาทำในการอบรมเลี้ยงดู

1.1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตาราง 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

การอบรมเลี้ยงดู \ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	ความ ทะเยอ ทะยาน	ความ กระตือ รือร้น	ความ กล้า เสี่ยง	ความรับ ผิดชอบ ต่อตนเอง	การรู้จัก วางแผน งาน	ความมี เอก- ลักษณ์	รวม
แบบประชาธิปไตย	.5491***	.4766***	.4771***	.5029***	.5099***	.4821***	.5452***
แบบเข้มงวดกวดขัน	-.0936*	-.1035*	-.2623***	-.0428	-.0899*	-.0680	-.1053*
แบบรักและตามใจ	-.0961*	-.1357**	-.0881*	-.2052***	-.2164***	-.3617***	-.2249***
แบบปล่อยปละละเลย	-.1434**	-.1049*	-.1286**	-.2179***	-.2251**	-.3350***	-.2298***

จากตาราง 4 แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .001$) เมื่อพิจารณาารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยานกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงที่สุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผนงานกับความรับผิดชอบตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับรองลงมาตามลำดับ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย อยู่ระหว่าง .4766 ถึง .5491

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ในทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .05$) และเมื่อพิจารณาารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ มีความสัมพันธ์กันทางลบสูงที่สุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์ มีความสัมพันธ์กันทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ในระดับรองลงมาตามลำดับ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบตนเองและความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย มีค่าระหว่าง -.0428 ถึง -.3617

1.2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อบรรณานำในการอบรมเลี้ยงดู

ตาราง 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อบรรณานำในการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความ ทะเยอ ทะยาน	ความ กระตือ รือร้น	ความ กล้า เสี่ยง	ความรับ ผิดชอบ ต่อตนเอง	การรู้จัก วางแผน งาน	ความมี เอก- ลักษณ์	รวม
แบบประชาธิปไตย	.5802 ^{***}	.4746 ^{***}	.5271 ^{***}	.5083 ^{***}	.5606 ^{***}	.4572 ^{***}	.5724 ^{***}
แบบเข้มงวดกวดขัน	-.2527 ^{***}	-.2616 ^{***}	-.3159 ^{***}	-.1084 ^{**}	-.1424 ^{***}	-.0664 ^{**}	-.2527 ^{**}
แบบรักและตามใจ	-.0887 [*]	.1042 ^{**}	.0490	-.1387 ^{**}	.0550	-.1918 ^{**}	-.1079 [*]
แบบปล่อยปละละเลย	-.1268 ^{**}	-.1664 ^{**}	-.1746 ^{**}	-.3636 ^{***}	-.1428 ^{**}	-.3531 ^{***}	-.2398 ^{***}

จากตาราง 5 แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่มีบทบาทหน้าที่ความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .001$) เมื่อพิจารณาทางด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยานกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่มีบทบาทหน้าที่ความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรู้จักรู้กว้างแผนงานและความกล้าเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่มีบทบาทหน้าที่ในระดับรองลงมาตามลำดับ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่มีบทบาทหน้าที่อยู่ระหว่าง .4572 ถึง .5802

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย ที่พ่อแม่มีบทบาทหน้าที่ความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .05$) เมื่อพิจารณาทางด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่พ่อแม่มีบทบาทหน้าที่มีความสัมพันธ์กันทางลบสูงสุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่พ่อแม่มีบทบาทหน้าที่มีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับรองลงมา แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่พ่อแม่มีบทบาทหน้าที่ และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง การรู้จักรู้กว้างแผนงาน กับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่พ่อแม่มีบทบาทหน้าที่ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันแบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลยที่พ่อแม่มีบทบาทหน้าที่อยู่ระหว่าง -.3636 ถึง .1042

1.3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่แม่
มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู

ตาราง 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่แม่มีบทบาทนำใน
การอบรมเลี้ยงดู

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดู	ความ ทะเยอ ทะยาน	ความ กระตือ รือร้น	ความ กล้า เสี่ยง	ความรับ ผิดชอบ ต่อตนเอง	การรู้จัก วางแผน งาน	ความมี เอก- ลักษณ์	รวม
แบบประชาธิปไตย	.4897***	.4688***	.4604***	.4604***	.4748***	.4281***	.4711***
แบบเข้มงวดกวดขัน	.2187***	.1072**	.0427	.0831	.2336***	-.0570	.1125**
แบบรักและตามใจ	-.1076**	-.1621***	-.1196**	-.2582***	-.2545***	-.3923***	-.2762***
แบบปล่อยปละละเลย	-.2138***	-.1359***	-.2080***	-.1999***	-.2376***	-.2162***	-.2230***

จากตาราง 6 แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยานกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่แม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์กันทางบวกมากที่สุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผนงานกับความกระตือรือร้นกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่แม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์กันในระดับรองลงมา ตามลำดับ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อตนเอง และความมีเอกลักษณ์ กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันซึ่งค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำอยู่ระหว่าง .0427 ถึง .4897

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่แม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .001$) เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่แม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์กันทางลบสูงที่สุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและการรู้จักวางแผนงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่แม่มีบทบาทนำในลำดับรองลงมาตามลำดับ ซึ่งค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่แม่มีบทบาทนำอยู่ระหว่าง -.3923 ถึง -.1076

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตาราง 7 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	พ่อมีบทบาทนำ		แม่มีบทบาทนำ		df	t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความทะเยอทะยาน	6.3571	2.392	6.1224	2.3991	454.91	1.19
ความกระตือรือร้น	5.7232	2.810	5.2856	2.5180	440.74	2.18*
ความกล้าเสี่ยง	5.5580	2.330	5.1529	2.6881	479.85	1.99*
ความรับผิดชอบต่อตนเอง	6.2188	2.524	6.2565	2.3412	425.25	-.19
การรู้จักวางแผนงาน	5.1027	2.604	5.6080	2.3333	498.93	-2.09*
ความมีเอกลักษณ์	5.4152	2.377	5.4212	2.4251	461.65	-.03
รวม	5.8301	1.955	5.5452	2.0513	472.91	1.74

จากตาราง 7 แสดงว่านักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำกับแม่มีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พบว่านักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้นและความกล้าเสี่ยงมากกว่านักเรียนที่แม่มีบทบาทนำ ($p < .05$) นักเรียนที่แม่มีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผนงานมากกว่านักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำ ($p < .05$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 3 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู (มาก , น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ , แม่) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การวิเคราะห์ผลแบ่งออกได้ดังนี้

3.1 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (มาก , น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ , แม่) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.2 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (มาก , น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ , แม่) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.3 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ (มาก , น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ , แม่) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.4 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (มาก , น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ , แม่) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.1 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (มาก, น้อย) และ บทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีความแตกต่างของคะแนนการ อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความทะเยอทะยาน	การอบรมเลี้ยงดู	174.178	1	174.178	30.551***
	บทบาทนำ	8.553	1	8.553	1.5
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทนำ	2.182	1	2.182	.383
	ความคลาดเคลื่อน	1972.613	346	5.701	
	รวม	2152.060	349		
ความกระตือรือร้น	การอบรมเลี้ยงดู	174.811	1	174.811	23.014***
	บทบาทนำ	8.117	1	8.117	1.069
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทนำ	3.919	1	3.919	0.515
	ความคลาดเคลื่อน	2628.513	346	7.596	
	รวม	2815.360	349		
ความกล้าเสี่ยง	การอบรมเลี้ยงดู	124.606	1	124.606	19.701***
	บทบาทนำ	29.794	1	29.794	4.711*
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทนำ	12.086	1	12.086	1.911
	ความคลาดเคลื่อน	2188.454	346	6.325	
	รวม	2354.94	349		

ตาราง 8 (ต่อ)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง	การอบรมเลี้ยงดู ^x	189.329	1	189.329	33.533 ^{***}
	บทบาทนำ	13.389	1	13.389	2.371
	การอบรมเลี้ยงดู ^x x บทบาทนำ	14.140	1	14.140	2.500
	ความคลาดเคลื่อน	1943.336	346	5.646	
	รวม	2180.214	349		
การรู้จักวางแผนงาน	การอบรมเลี้ยงดู ^x	188.128	1	188.128	29.750 ^{***}
	บทบาทนำ	27.972	1	27.972	4.434 [*]
	การอบรมเลี้ยงดู ^x x บทบาทนำ	1.706	1	1.706	.270
	ความคลาดเคลื่อน	2182.654	346	6.308	
	รวม	2400.460	349		
ความมีเอกลักษณ์	การอบรมเลี้ยงดู ^x	120.833	1	120.833	20.464
	บทบาทนำ	6.959	1	6.959	1.179
	การอบรมเลี้ยงดู ^x x บทบาทนำ	5.889	1	5.889	.997
	ความคลาดเคลื่อน	2043.038	346	5.905	
	รวม	2171.317	349		

ตาราง 8 (ต่อ)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
รวม	การอบรมเลี้ยงดู	160.656	1	160.656	38.514
	บทบาทนำ	13.039	1	13.039	3.126
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทนำ	5.822	1	5.822	1.396
	ความคลาดเคลื่อน	1443.296	346	4.171	
	รวม	1610.466	349		

จากตาราง 8 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

3.2 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (มาก, น้อย) และ บทบาทน้าในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีความแตกต่างของคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (มาก, น้อย) กับบทบาทน้าในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความทะเยอทะยาน	การอบรมเลี้ยงดู	128.366	1	128.366	24.432*
	บทบาทน้า	28.831	1	28.831	5.487*
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทน้า	125.817	1	126.817	24.104**
	ความคลาดเคลื่อน	1718.160	346	5.254	
	รวม	2002.174	349		
ความกระตือรือร้น	การอบรมเลี้ยงดู	141.811	1	141.504	20.322*
	บทบาทน้า	28.858	1	28.858	4.144*
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทน้า	89.748	1	89.748	12.889*
	ความคลาดเคลื่อน	2409.344	346	6.963	
	รวม	2659.454	349		
ความกล้าเสี่ยง	การอบรมเลี้ยงดู	137.440	1	137.440	24.534*
	บทบาทน้า	22.569	1	22.569	4.028*
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทน้า	29.316	1	29.316	5.233*
	ความคลาดเคลื่อน	1938.224	346	5.602	
	รวม	2127.569	349		

ตาราง 9 (ต่อ)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง	การอบรมเลี้ยงดู	41.590	1	41.590	7.452*
	บทบาทนำ	18.364	1	18.364	3.290
	การอบรมเลี้ยงดู X บทบาทนำ	18.250	1	18.250	3.205
	ความคลาดเคลื่อน	1931.165	346	5.581	
	รวม	2062.361	349		
การรู้จักวางแผนงาน	การอบรมเลี้ยงดู	53.970	1	53.970	8.477*
	บทบาทนำ	28.751	1	28.751	4.516*
	การอบรมเลี้ยงดู X บทบาทนำ	32.850	1	32.850	5.160*
	ความคลาดเคลื่อน	2202.626	346	6.366	
	รวม	2318.197	349		
ความมีเอกลักษณ์	การอบรมเลี้ยงดู	34.894	1	34.894	5.849*
	บทบาทนำ	0.506	1	0.506	0.085
	การอบรมเลี้ยงดู X บทบาทนำ	15.771	1	15.771	2.643
	ความคลาดเคลื่อน	2064.352	346	5.966	
	รวม	2115.454	349		

ตาราง 9 (ต่อ)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
รวม	การอบรมเลี้ยงดู	89.819	1	89.819	16.233
	บทบาทนำ	28.084	1	28.084	5.075
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทนำ	21.729	1	21.729	3.927
	ความคลาดเคลื่อน	1914.479	346	5.533	
	รวม	2054.111	349		

จากตาราง 9 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

เมื่อพิจารณาารายด้านพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว 4 ด้านคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง และการรู้จักวางแผนงาน ($P < .05$) แต่ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าวในแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความรับผิดชอบต่อนตนเอง และความมีเอกลักษณ์

3.3 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ (มาก , น้อย) และ บทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ , แม่) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีความแตกต่างของคะแนนการ อบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ (มาก , น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ , แม่)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความทะเยอทะยาน	การอบรมเลี้ยงดู	26.007	1	26.007	4.635*
	บทบาทนำ	9.343	1	9.343	1.665
	การอบรมเลี้ยงดู X บทบาทนำ	2.510	1	2.510	0.447
	ความคลาดเคลื่อน	1941.569	346	5.611	
	รวม	1970.429	349		
ความกระตือรือร้น	การอบรมเลี้ยงดู	43.285	1	43.285	5.963*
	บทบาทนำ	25.983	1	25.983	3.579*
	การอบรมเลี้ยงดู X บทบาทนำ	38.455	1	38.455	5.297*
	ความคลาดเคลื่อน	2511.851	346	7.259	
	รวม	2618.674	349		
ความกล้าเสี่ยง	การอบรมเลี้ยงดู	22.057	1	22.057	3.891*
	บทบาทนำ	0.596	1	0.596	0.099
	การอบรมเลี้ยงดู X บทบาทนำ	11.262	1	11.262	1.964
	ความคลาดเคลื่อน	1974.455	346	5.706	
	รวม	2007.989	349		

ตาราง 10 (ต่อ)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง	การอบรมเลี้ยงดู	22.402	1	22.402	4.254*
	บทบาทนำ	0.298	1	0.298	0.057
	การอบรมเลี้ยงดู X บทบาทนำ	7.269	1	7.269	1.380
	ความคลาดเคลื่อน	1822.295	346	5.267	
	รวม	1851.989	349		
การรู้จักวางแผนงาน	การอบรมเลี้ยงดู	32.873	1	32.873	5.330*
	บทบาทนำ	26.162	1	26.162	4.606*
	การอบรมเลี้ยงดู X บทบาทนำ	28.658	1	28.658	4.650*
	ความคลาดเคลื่อน	2111.736	346	6.161	
	รวม	2199.429	349		
ความมีเอกลักษณ์	การอบรมเลี้ยงดู	39.372	1	29.372	7.022**
	บทบาทนำ	0.568	1	0.568	0.101
	การอบรมเลี้ยงดู X บทบาทนำ	2.157	1	2.157	0.385
	ความคลาดเคลื่อน	1940.024	346	5.607	
	รวม	1983.214	349		

ตาราง 10 (ต่อ)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
รวม	การอบรมเลี้ยงดู	16.219	1	16.219	4.208*
	บทบาทนำ	0.595	1	0.595	0.154
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทนำ	10.126	1	10.126	2.627
	ความคลาดเคลื่อน	1333.482	346	3.858	
	รวม	1361.070	349		

จากตาราง 10 แสดงว่าไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน เมื่อพิจารณารายด้านพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว 2 ด้านคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น ($P < .05$) และการรู้จักวางแผนงาน ($P < .05$)

3.4 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (มาก, น้อย) และบทบาทน้าในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีความแตกต่างของคะแนนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (มาก, น้อย) กับบทบาทน้าในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความทะเยอทะยาน	การอบรมเลี้ยงดู	40.235	1	40.235	7.197*
	บทบาทน้า	2.666	1	2.666	0.477
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทน้า	2.355	1	2.355	0.421
	ความคลาดเคลื่อน	1934.351	346	5.591	
	รวม	1981.897	349		
ความกระตือรือร้น	การอบรมเลี้ยงดู	0.986	1	0.986	0.128
	บทบาทน้า	13.446	1	13.446	1.748
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทน้า	2.754	1	2.754	0.358
	ความคลาดเคลื่อน	2661.354	346	7.692	
	รวม	2679.340	349		
ความกล้าเสี่ยง	การอบรมเลี้ยงดู	28.221	1	28.221	4.446*
	บทบาทน้า	0.818	1	0.818	0.129
	การอบรมเลี้ยงดู x บทบาทน้า	9.428	1	9.428	1.485
	ความคลาดเคลื่อน	2195.983	346	6.347	
	รวม	2227.854	349		

ตาราง 11 (ต่อ)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง	การอบรมเลี้ยงดู ^ข	26.752	1	26.752	4.310*
	บทบาทนำ	3.370	1	3.370	0.543
	การอบรมเลี้ยงดู ^ข x บทบาทนำ	1.242	1	1.242	0.200
	ความคลาดเคลื่อน ^ค	2147.571	346	6.207	
	รวม	2177.429	349		
การรู้จักวางแผนงาน	การอบรมเลี้ยงดู ^ข	39.623	1	39.623	5.572*
	บทบาทนำ	1.714	1	1.714	0.241
	การอบรมเลี้ยงดู ^ข x บทบาทนำ	4.288	1	4.288	0.603
	ความคลาดเคลื่อน ^ค	2460.570	346	7.111	
	รวม	2505.017	349		
ความมีเอกลักษณ์	การอบรมเลี้ยงดู ^ข	53.995	1	53.995	9.023**
	บทบาทนำ	0.373	1	0.373	0.062
	การอบรมเลี้ยงดู ^ข x บทบาทนำ	2.304	1	2.304	0.385
	ความคลาดเคลื่อน ^ค	2070.465	346	5.984	
	รวม	2126.769	349		

ตาราง 11 (ต่อ)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
รวม	การอบรมเลี้ยงดู	26.462	1	26.462	6.093*
	บทบาทนำ	0.011	1	0.011	0.003
	การอบรมเลี้ยงดู X บทบาทนำ	0.903	1	0.903	0.208
	ความคลาดเคลื่อน	1502.638	346	4.343	
	รวม	1530.343	349		

จากตาราง 11 แสดงว่าไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

ตอนที่ 4 หาสมการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อใช้การอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบเป็นตัวพยากรณ์ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการเสนอดังนี้

4.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์

4.2 ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวพยากรณ์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวเกณฑ์กับตัวพยากรณ์แต่ละตัว

ตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์จากกลุ่มตัวอย่าง 649 คน

แบบสอบถาม	A ₁	A ₂	A ₃	A ₄	T
A ₁	-	0.0962 ^{**}	0.0312	-0.0557	0.5452 ^{**}
A ₂	-	-	0.0680 [*]	-0.0822 [*]	-0.1053 [*]
A ₃	-	-	-	0.0391	-0.2249 ^{**}
A ₄	-	-	-	-	-0.2298 ^{**}
T	-	-	-	-	-

จากตาราง 12 พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (A₁) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .001$) แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (A₂) แบบรักและตามใจ (A₃) และแบบปล่อยปละละเลย (A₄) มีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .05$) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์ พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (A₁) และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ (A₃) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ($P < .05$) แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์กันทางลบ ($P < .05$) นอกนั้นไม่พบความสัมพันธ์

4.2 ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ก่อนสร้างสมการพยากรณ์ควรมีการทดสอบความเป็นเส้นตรงของความสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์ให้ผลคังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวพยากรณ์ที่ดีและตัวเกณฑ์ในการพยากรณ์แบบพหุคูณ

Source of Variation	SS	df	MS	F
Regression	248.99354	4	62.2338	16.7849**
Residual	2398.7835	644	3.7077	
Total	2647.7189	648		

จากตาราง 13 การทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวพยากรณ์ที่ดีกับตัวเกณฑ์มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้

การค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีเป็นการเลือกเฉพาะตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อตัวเกณฑ์สูง เพื่อให้อำนาจของตัวพยากรณ์ทั้งชุดสูงขึ้น การวิจัยครั้งนี้จึงใช้วิธีการเลือกตัวพยากรณ์ด้วยวิธีสเต็ปไวส์รีเกรสชัน (Stepwise Regression) คือการเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ที่สูงสุดก่อนและรองลงมาเพิ่มขึ้นทีละตัวจนครบตัวแปรที่ใช้เป็นตัวพยากรณ์ทั้งหมด ผลการวิเคราะห์คังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 การค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง 649 คน

ตัวพยากรณ์ที่ใช้				R	F
A ₁				0.5452	41.3786***
A ₁	A ₃			0.5788	27.2131***
A ₁	A ₃	A ₂		0.5933	20.2428***
A ₁	A ₃	A ₂	A ₄	0.6073	16.7849***

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 14 พบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ถูกเลือกก่อนคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (A₁) และเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ที่ดีรองลงมาก็คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ (A₃) พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้น และจากการทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (A₂) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (A₄) ก็พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้น ($P < .001$) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดี จึงได้เสนอ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

16 มิ.ย.
พ.ศ. 255

ตาราง 15 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ (b) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ (S.E.b) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ (S.E._{est}) และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (a)

ตัวพยากรณ์	b	S.E.b	F
A ₁	.3241	0.0056	5.851 ^{***}
A ₃	-.2341	0.0076	-3.512 ^{***}
A ₂	-.2090	0.0077	-3.823 ^{***}
A ₄	-.1950	0.0072	-3.438 ^{***}

$$R = 0.6073$$

$$S.E._{est} = \pm 0.5861$$

$$a = 4.7938$$

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 15 พบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่ส่งผลต่อตัวเกณฑ์มากที่สุด คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (A₁) มีค่าน้ำหนักตัวพยากรณ์เท่ากับ .3241 รองลงมาคือการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและสามใจ (A₃) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (A₂) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (A₄) ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวพยากรณ์เท่ากับ -.2341, -.2090 และ -.1950 ตามลำดับ และสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวพยากรณ์ที่ดีกับตัวเกณฑ์มีค่าเท่ากับ 0.6073 ความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.5861 ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 4.7938 ได้สมการพยากรณ์ดังนี้

สมการ พยากรณ์ในรูปคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

$$T = .3241 A_1 - .2341 A_3 - .2090 A_2 - .1950 A_4 + 4.7938$$

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
สรุปสาระสำคัญและผลการศึกษากันไว้ได้ดังนี้

✓ ความมุ่งหมายของการศึกษากันไว้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูกับแม่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู
3. เพื่อศึกษาการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบที่สามารถร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สมมติฐานของการศึกษากันไว้

1. การอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. นักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กัน
3. นักเรียนที่แม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กัน
4. นักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำกับนักเรียนที่แม่มีบทบาทนำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน
5. มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
6. มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

7. มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

8. มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

9. การอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบสามารถร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 649 คน ที่พอหรือไม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งได้มาด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู ใช้สอบถามนักเรียน เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.8589

2.2 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ตัวเลือก ฉบับละ 15 ข้อ จำนวนทั้งหมด 60 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นดังนี้

1) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ค่าความเชื่อมั่น 0.8780

2) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ค่าความเชื่อมั่น

0.8496

3) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ ค่าความเชื่อมั่น 0.7958

4) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ค่าความเชื่อมั่น

0.8084

2.3 แบบทดสอบ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของ สุพจน์ สีนสุวงศ์วัฒน์ (2527)

เป็นแบบสอบถามแบบปรนัย 2 ตัวเลือก จำนวน 6 ฉบับ ฉบับละ 12 ข้อ รวมทั้งหมด 72 ข้อ
มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.9470

3. วิธีดำเนินการศึกษากันคว่า

3.1 นำแบบสอบถามการมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่สร้างขึ้นไปสอบกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อคัดเลือกรูปแบบตัวอย่างที่มีพ่อหรือแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูอย่างเห็นได้ชัดเจน

3.2 ตรวจสอบแบบสอบถามการมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูและแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

3.3 นำแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูและแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกแล้วตอบ โดยนักเรียนกลุ่มที่พ่อมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู เมื่อตอบแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู ให้นำถึงการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อปฏิบัติต่อตัวนักเรียนเองเป็นหลัก (นักเรียนที่แม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูก็ปฏิบัติเหมือนกัน)

3.4 ตรวจสอบแบบสอบถามและแบบทดสอบทั้งหมด

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบทดสอบมาวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ คำนวณค่าสถิติทั้งหมด

3.6 ผลที่ได้จากการป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ นำเสนอวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมาย

✓ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่พ่อหรือแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้ Pearson Product Moment Correlation (ตรวจสอบสมมติฐานข้อ 1-3)

3. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ห่อมีบทบาทนำกับแมมีบทบาทนำ โดยใช้ t-test (ตรวจสอบสมมติฐานข้อ 4)

4. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) โดยใช้ F-test แบบ Two Way Anova (ตรวจสอบสมมติฐานข้อ 5-8)

5. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวพยากรณ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวเกณฑ์และตัวพยากรณ์ทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS-X

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

โลกใบนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .001$) เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสูงที่สุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผนงาน และความรับผิดชอบต่อตนเองมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย รองลงมาตามลำดับ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีค่าระหว่าง .4766 ถึง .5491

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .05$) เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจสูงที่สุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์กับการรู้จักวางแผนงาน มีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในระดับรองลงมาตามลำดับ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และด้านความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลยมีค่าระหว่าง -0.3617 ถึง -0.0428

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่มีบทบาทนำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .001$) เมื่อพิจารณาทางด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยานกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผนงานและด้านความกล้าเสี่ยงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่มีบทบาทนำในระดับรองลงมาตามลำดับ ซึ่งสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่มีบทบาทนำมีค่าระหว่าง 0.4572 ถึง 0.5802

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ แบบปล่อยปละละเลยที่พ่อแม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่พ่อแม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์กันทางลบสูงสุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่พ่อแม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับรองลงมา แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่พ่อแม่มีบทบาทนำและไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง และด้านการรู้จักการวางแผนงานกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่พ่อแม่มีบทบาทนำ

ซึ่งสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย ที่พ่อแม่มีบทบาทนำ มีค่าระหว่าง -0.3636 ถึง 0.1042

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .01$) เมื่อพิจารณาทางด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยานกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่แม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผนและด้านความกระตือรือร้นมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่แม่มีบทบาทนำในระดับรองลงมาตามลำดับ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อการอบรมเลี้ยงดูและด้านความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำ

ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำมีค่าระหว่าง -0.0575 ถึง 0.4897

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจและแบบปล่อยปละละเลยที่แม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .001$) เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่แม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์กันทางลบสูงที่สุด และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและการรู้จักวางแผนงานกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่แม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับรองลงมาตามลำดับ

ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละด้านกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจและแบบปล่อยปละละเลยที่แม่มีบทบาทนำ มีค่าระหว่าง -0.3923 ถึง -0.1076

4. นักเรียนที่พ่อมีบทบาทนำกับแม่มีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่านักเรียนที่พ่อมีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้นและความกล้าเสี่ยง มากกว่านักเรียนที่แม่มีบทบาทนำ ($P < .05$) แต่นักเรียนที่แม่มีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผนงานมากกว่านักเรียนที่พ่อมีบทบาทนำ ($P < .05$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

5. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

6. พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่แตกต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

เมื่อพิจารณารายด้านพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว 4 ด้านคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง และการรู้จักวางแผนงาน ($P < .05$)

7. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ (มาก, น้อย) กับบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

เมื่อพิจารณารายด้านพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว 2 ด้านคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น และด้านการรู้จักวางแผนงาน ($P < .05$)

8. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (มาก, น้อย) กับบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

9. การหาสมการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สรุปผลได้ดังนี้

9.1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวพยากรณ์ พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบรักและตามใจ ($P < .05$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ($P < .05$) นอกจากนี้ไม่พบความสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์ พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .001$) แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .05$)

9.2 หาสมการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 แบบมีความสัมพันธ์กันเป็นเส้นตรง หมายความว่าตัวพยากรณ์ทุกตัวสามารถพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ และมีความสามารถพยากรณ์ได้ 36.88% ซึ่งได้สมการในรูปคะแนนดิบดังนี้

$$T = .3241 A_1 - .2341 A_3 - .2090 A_2 - .1950 A_4 + 4.7938$$

การอภิปรายผลการศึกษากันคว้า

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จากผลการศึกษาพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($P < .001$) แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันทางลบ ($P < .05$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เพราะว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ มีอิทธิพลในการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมเด็ก เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการหล่อหลอม พัฒนาศักยภาพ และพฤติกรรมทางสังคม เป็นแหล่งถ่ายทอดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เชคคอร์ด และแบ็กแมน (สุขสมร ประพัฒน์ทอง. 2521 : 14; อ้างอิงมาจาก Secord and Backman. 1964 : 568) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวข้องกับการที่เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ละม้ายมาศ สรศักดิ์ (2509 : 636)

เมื่อพิจารณาการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จากผลของการวิจัยพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($P < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สติธ วงศ์สวรรค์ (2525 : 146) ที่กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย พ่อแม่รู้จักกระตุ้น ปล่อยให้ลูกทำตนเอง ทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และจากการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของโรเซน (Rosen. 1962 : 623) ที่พบว่า พ่อแม่ของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้เน้นการฝึกความต้องการสัมฤทธิ์ ให้ความอบอุ่นแก่เด็ก สนใจในงานของลูก ใช้เหตุผลในการส่งเสริมหรือห้ามกระทำการต่าง ๆ เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าลักษณะนิสัยทั้ง 6 ด้านคือความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อตนเอง การรู้จักวางแผนงาน และความมีเอกลักษณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ($P < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประสาร ทิพย์ธารา (2521 : 162 - 163) ที่กล่าวว่า เด็กที่ทางบ้านเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ เพราะได้ฟังคำแนะนำต่าง ๆ จากผู้ใหญ่และรู้จักตัดสินใจอะไร

ควรทำ อะไรไม่ควรทำ ทำให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง เกิดความเชื่อมั่นที่จะทำอะไรตามความคิด
 หักคิรีเริ่ม มีนิสัยอดได้ รอได้ กระตือรือร้น และสอดคล้องกับ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2520 :
 198 - 199) เพ็ญแข ประจันปัจฉก (2514 : 22) และมัญชรี บุญนาค (2514 : 22)
 ที่กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง หักตนเองได้
 มีความทะเยอทะยาน กระตือรือร้น เพียรพยายามที่จะทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ดีกว่าในอนาคต มีความ
 สามารถในการทำนุหรือคาดการณ์ล่วงหน้าคือเป็นผู้ที่สามารถโยงความสัมพันธ์เหตุและผลเข้า
 ค่ายกัน รู้จักวางแผนงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของแรดเก (จิตรรา เฝ้าทรัพย์.
 2520 : 11; อ้างอิงมาจาก Radke. 1936 : 396) บอลด์วิน (เจลิมพล ต้นสกุล.
 2521 : 18; อ้างอิงมาจาก Baldwin. 1948 : 127 - 136) ที่พบว่าพ่อแม่ที่เลี้ยงลูก
 แบบประชาธิปไตย ทำให้เด็กอยากรู้ อยากเห็น มีความรับผิดชอบสูง กล้าแสดงออก มีความกระตือ
 รือร้น ซึ่งตรงกับการศึกษาของสถาบัน Fels (อรนุช หลิมประเสริฐ. 2520 : 22; อ้าง
 อิงมาจาก Baldwin and others. 1949) ที่พบว่าเด็กที่มาจากบ้านที่เป็นประชาธิปไตย
 จะมีความมั่นใจ อยากรู้ อยากเห็น มีเหตุผล เป็นตัวของตัวเอง กระตือรือร้น มีความคิดริเริ่ม
 สร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มุสเซน และคนอื่น ๆ (อารี
 รังสินธ์. 2528 : 79 - 80; อ้างอิงมาจาก Mussen and others. 1969) เซอร์ลอค
 (นิภาพรรณ โสมนะพันธ์. 2525 : 10; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1955 : 433 -
 435) แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลยกับ
 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันทางลบ ($P < .05$) สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการอบรม
 เลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันนั้นพ่อแม่มีอำนาจสิทธิขาดทุกอย่าง เป็นผู้ตั้งจุดหมายและกฎเกณฑ์ทุก
 ประการในครอบครัว โดยลูกเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและจะถูกลงโทษอย่างรุนแรง
 เมื่อลูกทำผิด ครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้สัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อแม่กับลูกจะห่างเหิน ลูก
 รู้สึกขาดความอบอุ่น และมั่นคงปลอดภัย ไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่ง
 สอดคล้องกับแนวคิดของ สติต วงศ์สวรรค์ (2525 : 146) ที่กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบ
 เข้มงวดกวดขันทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ เมื่อพิจารณาารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 พบว่าด้านความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด

กวดขันมีความสัมพันธ์กันทางลบ เนื่องจากพ่อแม่ที่เข้มงวดกวดขัน ควบคุมบังคับลูกจะทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่มีบุคลลิกภาพอ่อนแอ ขาดความเข้าใจ และยอมรับผู้อื่น ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น การที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งอยู่ตลอดเวลาทำให้เด็กขาดความกิริเริ่ม ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อฟังคนง่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเมธินันท์ ภูมยธนะ (2530 : 14 - 16) และ จิตรา วสุวานิช และคนอื่น ๆ (2526 : 84 - 85) ที่กล่าวว่าพ่อแม่ที่เข้มงวดกวดขันเด็ก ทำให้เด็กกลายเป็นคนขี้อาย ขาดความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น และไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่กล้าตัดสินใจเพราะกลัวผิด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มอนโร (Monroe. 1962 : 185) บอลด์วิน (เจลิมพล คันสกูล. 2521 : 8; อ้างอิงมาจาก Baldwin. 1984 : 127 - 136) และ กลุคและกลุค (นรา สมประสงค์. 2520 : 16; อ้างอิงมาจาก สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2521 : 123) ที่พบว่าพ่อแม่ที่ชอบให้อ่านากับลูก ทำให้เด็กอยากรู้ อยากเห็นน้อย ขาดความกล้าในการแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ขาดความทะเยอทะยาน แต่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผนงานกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์กันทางบวก ($P < .05$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าพ่อแม่ที่ชอบให้อ่านกับลูก จะทำให้ลูกเป็นคนอยู่ในระเบียบแบบแผน หัวอ่อน มีความเชื่อฟังสูง ซึ่งสอดคล้องกับ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 180 - 181) ที่กล่าวว่าพ่อแม่ที่ควบคุมลูกมากเกินไป ทำให้เด็กเกิดความตึงเครียด เจ้าระเบียบ อาจมีความสามารถในการทำงาน รู้จักวางแผนงาน แต่ต้องทำด้วยตนเองหรือตรวจสอบงานด้วยตนเองซ้ำแล้วซ้ำอีก เพราะความไม่ไว้วางใจใคร แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แต่มีแนวโน้มว่าจะมีความสัมพันธ์กันทางลบ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าเด็กในช่วงวัยนี้ (10-13 ปี) เริ่มย่างเข้าสู่วัยรุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลขยายวงออกไป เด็กจะมีความสัมพันธ์กับบุคคลนอกบ้านมากขึ้น โดยเฉพาะเพื่อน ซึ่งเด็กจะเห็นความสำคัญของกลุ่มเพื่อน และมีการพัฒนาในรูปการเลียนแบบบุคคลที่เด็กชื่นชอบและต้องการเอาแบบอย่าง ยิ่งพ่อแม่เข้มงวดกวดขันยิ่งทำให้เด็กตึงเครียด ต่อต้านพ่อแม่ หันไปคบเพื่อนมากขึ้น จึงทำให้อิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ลดลง

ดังนั้นจึงไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจนั้นทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ที่เป็นเช่นนี้เพราะพ่อแม่ที่อบรมเลี้ยงดูลูกแบบตามใจมากเกินไป ไม่ขัดใจลูกและยอมตามใจลูกทุกอย่างแม้ทำผิดก็ไม่ทำโทษ มักคอยช่วยเหลือ ปกป้องคุ้มครองตลอดเวลา ไม่ยอมให้ลูกตัดสินใจหรือลงมือทำอะไรด้วยตนเอง จะทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่รู้จักคิด ไม่รู้จักตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บรอนเฟนเบรนเนอร์ (ถวิล ชาราโกชน์, 2520 : 20 - 21; อ้างอิงมาจาก Bronfenbrenner) ที่พบว่าเด็กที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจมากเกินไป จนเด็กไม่สามารถเป็นอิสระ ขาดความระมัดระวังในการทำกิจการต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผลที่เกิดขึ้นทำให้เด็กไม่รู้จักคิด ขาดความสามารถในการริเริ่ม และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พบว่าลักษณะนิสัยทั้ง 6 ด้านคือ ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อตนเอง การรู้จักวางแผนงาน และความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจมีความสัมพันธ์กันทางลบ ($P < .05$) ทั้งนี้เพราะเด็กที่พ่อแม่ตามใจจนเสียคน (Spoiled Child) เวลาอยากได้อะไรเป็นต้องได้เพราะมีทัศนคติว่าใคร ๆ ต้องมาเอาใจ พ่อแม่ไหนอดตลอดเวลา จะทำให้เด็กคือถึง ขาดความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัย มักขี้เกียจ เฉื่อยชา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมชาย ธีรธนกุล (2526 : 71 - 72) และ จวีวรรณ กีนาวงศ์ (2526 : 106 - 107) ที่กล่าวว่าพ่อแม่ที่รักและปกป้องลูกมากเกินไป จะทำให้เด็กถูกทำลายทั้งพัฒนาการด้านความคิด อารมณ์ และสังคม ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่กล้าทำอะไร ไม่รู้จักตนเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่น ไม่มีความทะเยอทะยาน ไม่กระตือรือร้น ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่อยากรู้ อยากเห็นมากเกินไป ขาดระเบียบแบบแผน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คณีย์ งามมานะ (2518 : 46) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองเกินไปจะทำให้เด็กมีความรู้สึกรับผิดชอบ ความอยากรู้อยากเห็น และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันทางลบ ($P < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สถิต วงศ์สวรรค์ (2525 : 146) ละม้ายมาศ สรหัตต์ และจรรยา สุวรรณทัต (2510 : 9) ที่กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ทำให้ลูกรู้สึกขาดความรัก และมักมองโลกในแง่ร้าย ขาดความเป็นระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีความขยันขันแข็ง ไม่มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้เพราะว่าเด็กที่ถูกพ่อแม่อบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยทำให้เด็กขาดแบบอย่างที่จะยึดถือได้ พ่อแม่ไม่ค่อยช่วยเหลือ พ่อแม่ปล่อยให้ลูกทำตามใจชอบ ไม่ค่อยช่วยเหลือแนะนำ มักตำหนิหรือลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อลูกทำผิด พ่อแม่มักใช้อารมณ์กับลูกมากกว่าเหตุผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชมอนต์ (สมพร สุทัศน์. 2530 : 24 - 25; อ้างอิงมาจาก Symonds. 1939 : 58 - 60) ที่พบว่าพ่อแม่อบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยทำให้เด็กขาดระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าลักษณะนิสัยทั้ง 6 ด้านคือ ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อตนเอง การรู้จักวางแผนงาน และความมีเอกลักษณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ($P < .05$) เพราะว่าพ่อแม่ที่อบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยไม่ค่อยช่วยเหลือแนะนำ ทำให้ลูกไม่มีแนวทางชีวิตสำหรับยึดถือ ไม่รู้จักคิด และไม่รู้จักคุณค่าของการกระทำต่าง ๆ อยากรจะทำสิ่งใดก็ทำ เห็นแก่ตัว พ่อแม่ขาดการฝึกให้เด็กรู้จักพึ่งตนเอง ทำให้เด็กขาดระเบียบวินัย ไม่มีความขยันขันแข็ง ขาดความกระตือรือร้น ทำอะไรขาดหลักการและการวางแผนงานที่ดี รู้สึกไม่มั่นคง ไม่มีความทะเยอทะยาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุสเซน และคนอื่น ๆ (พิรพงศ์ ลีวัฒนาภรณ์. 2520 : 13; อ้างอิงมาจาก Mussen, Conger and Kagen. 1969 : 627) บรอนเฟนเบรนเนอร์ (นิภาพรณ โสมณะพันธ์. 2525 : 12; อ้างอิงมาจาก Bronfenbrenner. n.d.) ที่ศึกษาพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะทำให้เด็กไม่รับผิดชอบ ไม่เป็นตัวของตัวเอง ขาดระเบียบวินัย ไม่มีความขยันขันแข็ง ขาดความกระตือรือร้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาร์นีย์ (ประมวญ กิตตินัน. 2511 : 44 - 51; อ้างอิงมาจาก Harney. n.d.) ที่พบว่าเด็กที่เติบโตขึ้นในครอบครัวที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ชอบบ่นจู้จี้ ไม่เอาใจใส่ ก็จะปลูกฝังทัศนคติแบบเดียวกันให้กับเด็ก ทำให้เด็กกลายเป็นคนขาดความเคารพ นับถือตนเอง ขาดระเบียบแบบแผนในการทำงาน เจออย่าไม่กระตือรือร้น ไม่มีความทะเยอทะยาน ไม่สามารถจะรับผิดชอบและเป็นตัวของตัวเองได้เลย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินทร์ ธรรมนุต (2522 : 20) ที่ว่าเด็กที่เกิดมาในบรรยากาศเช่นนี้ เวลาที่มีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้น

เด็กตัดสินใจไม่ถูก ไม่รู้ว่าอะไรควรทำไม่ควรทำอย่างไร ชอบทำงานชนิดที่ไม่ต้องออกแรง ชอบวิธีรวบรัด หรือความสะดวกสบายต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรอมม์ (ประมวญ กิตตินันท์. 2511 : 55 - 61)

จึงกล่าวได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่เอื้อต่อแรงงูใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ที่สุด เมื่อเทียบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบ ปลอ่ยปละละเลย

2. นักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาท การอบรมเลี้ยงดูกับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กัน

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาท การอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 แบบคือ แบบ ประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปลอ่ยปละละเลย กับแรงงูใจ ใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ เพราะว่าในปัจจุบันค่า กรองชีพที่สูงขึ้น ทำให้แม่ต้องรับภาระในการออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ดังนั้นจึงทำให้พ่อต้องเข้ามามีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูลูกไปพร้อม ๆ กับแม่ การที่พ่อมีส่วนร่วม ในการอบรมเลี้ยงดูจะทำให้ลูกพัฒนาจิตใจ อารมณ์ สังคม ได้มากกว่าที่มีแม่เป็นผู้อบรมเลี้ยงดูแต่ ผู้เดียว ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยของ สอาก์ มะลิกุล (2529 : 150) ที่พบว่าเด็กที่พ่อ ได้ร่วมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดและเต็มใจจะทำให้มีสติปัญญาสูง มีสมาธิในการทำงานอย่างคิเล็คและ แสดงความอยากรู้อยากเห็น เมื่อพิจารณาการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่มีบทบาทกับแรงงูใจ ใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($P < .001$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าพ่อที่มีเวลาอยู่กับครอบครัว อย่างสม่ำเสมอ และช่วยเหลือดูแลลูกมาตั้งแต่เด็ก จะมีบทบาทสำคัญต่อลูกเป็นอย่างมาก ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ ควงเคื่อน พันธุมนาวัน (2527 : 33 - 34) ที่กล่าวว่า การปลูกฝัง ลักษณะแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้ลูกนั้น พ่อมีบทบาทอันสำคัญยิ่ง พ่อที่อยู่ใกล้ชิดลูก ให้คำแนะนำลูก มากกว่าออกคำสั่งบังคับเลี้ยงลูกแบบประชาธิปไตย จะทำให้ลูกมีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของโรเซน และแอนเดรค (Rosen and D'Andrade. 1959 : 258 - 259) ที่พบว่าพ่อของเด็กที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความสัมพันธ์ต่อลูกในลักษณะที่เป็น ประชาธิปไตย ในขณะที่พ่อของเด็กที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จะปกครองลูกแบบเผด็จการมากกว่า

และเมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าลักษณะนิสัยทั้ง 6 ด้านคือ ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อตนเอง การรู้จักวางแผนงาน และ ความมีเอกลักษณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่มีบทบาทนำ ($P < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แอมมอน (ศิริรงค์ หับสายทอง. 2523 : 42 - 43; อ้างอิงมาจาก Ammons. 1949) ที่พบว่าพ่อแม่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการทางบุคลิกภาพของลูกเป็นอย่างมาก พ่อเป็นผู้แสดงให้เด็กเห็นถึงลักษณะทางการตอบโต้ทางอารมณ์ กิจกรรมทางสังคม ความสนใจตนเอง และความทะเยอทะยาน การที่พ่อมีส่วนร่วมในครอบครัวในลักษณะที่เป็นประชาธิปไตย จะทำให้ลูกคุ้นเคยและปรารถนาให้พ่อเป็นตัวแบบในการสร้างบุคลิกลักษณะ ทั้งด้านความสนใจ นิสัยใจคอ ความมีวินัย ความมีอำนาจ และรู้จักแนวทางในการจัดชีวิต พ่อที่มีบทบาทเด่น ทำให้เด็กเห็นพ่อเป็นบุคคลที่น่ายกย่อง เป็นวีรบุรุษ และเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อ ยิ่งพ่อมีเวลาอยู่กับลูกมากขึ้นเท่าไร ความสำคัญของพ่อที่มีต่อลูกก็ยิ่งจะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งบุคลิกภาพและทัศนคติของพ่อต่อการเลี้ยงดูจะมีอิทธิพลต่อลูกมาก

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลยที่พ่อแม่มีบทบาทนำกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กันทางลบ ($P < .05$) จากการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่พ่อแม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .05$) เพราะว่าพ่อที่ใช้อำนาจสิทธิขาดของตนหรือเป็นคนเจ้าระเบียบ ไม่ยอมให้เด็กทำอะไร ขาดการฝึกฝนให้เด็กรู้จักพึ่งตนเอง ทำให้เด็กตกอยู่ในบรรยากาศของการ "รับคำสั่ง" ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เด็กจะปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกมาเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ ควงเคือน พันธุมนาวัน (2522 : 27 - 29) ที่กล่าวว่าครอบครัวใดที่พ่อตั้งกฎข้อบังคับอย่างเข้มงวด ให้ลูกประพฤติตามโดยมิได้คำนึงถึงความต้องการหรือระดับวุฒิภาวะของลูก เลี้ยงดูแบบเผด็จการ จะทำให้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของลูกต่ำ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โรเซน และคีเอนแคเรค (McClelland. 1985 : 258 - 259; Citing Rosen and D'Andrade. 1959) ที่พบว่าพ่อที่เข้มงวดกวดขันแสดงอำนาจเหนือเด็ก บังคับให้เด็กทำงานให้ได้ตามมาตรฐานที่สูง จะทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ นอกจากนั้นยังพบว่าหากพ่อเข้มงวดกวดขันน้อยจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่พ่อเข้มงวดมาก

เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อตนเอง การรู้จักวางแผนงานกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่พ่อแม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์กันทางลบ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกลุคและกลุค (สมาคมทศวรรษศาสตร์แห่งประเทศไทย. (11) 2512 : 123; อ้างอิงมาจาก Glueck and Glueck) ซึ่งศึกษาเด็กชายเกเร 500 คน และไม่เกเร 500 คน พบว่าครอบครัวใดที่พ่อตั้งกฎข้อบังคับอย่างเข้มงวด จะทำให้เด็กเติบโตเป็นคนที่ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ชอบออกความคิดเห็น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อถึงคราวที่จะต้องแก้ปัญหา ก็มักทำไม่ได้ ไม่เป็นตัวของตัวเอง มีอารมณ์ไม่มั่นคง มีการพึ่งตนเองต่ำ ขาดความกระตือรือร้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ คีราจ ทับสายทอง (2523 : 41 - 45) ที่กล่าวว่าพ่อที่เข้มงวดกวดขันจะทำให้เด็กขาดการแข่งขันกับเด็กรุ่นราวคราวเดียวกัน ขาดความทะเยอทะยาน ไม่รับผิดชอบ ไม่อยู่ในระเบียบแบบแผน ไม่มีความกิริยาเริ่มในการทำงานต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มอนโร (Monroe. 1962 : 185)

แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่พ่อแม่มีบทบาทนำแต่มีแนวโน้มว่ามีความสัมพันธ์กันทางลบ ที่เป็นเช่นนี้เพราะเด็กในช่วงวัยนี้ (10-13 ปี) เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกบ้านมากขึ้น ในช่วงนี้เด็กจะพัฒนาทางด้านการแสดงการมีเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมทางสังคม วัยรุ่นส่วนใหญ่มีความต้องการอิสระและควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เด็กจะเห็นความสำคัญของเพื่อนและเลียนแบบบุคคลที่เด็กชื่นชอบ ดังนั้นในด้านความมีเอกลักษณ์ในวัยนี้จึงมีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงทำให้บทบาทของพ่อในการอบรมเลี้ยงดูลดลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญทิพย์ ชัยพัฒน์ (2527 : 33) ที่กล่าวว่าในวัยรุ่นความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นที่มีต่อพ่อแม่ และเพื่อนฝูงมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นในระดับใกล้เคียงกัน

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่พ่อแม่มีบทบาทนำกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันทางลบ ($p < .05$) เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบต่อตนเอง และขาดมีเอกลักษณ์ มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่พ่อแม่มีบทบาทนำในทางลบ ($p < .05$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าพ่อที่รักและปกป้อง

เด็กมากเกินไป จะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าทำอะไร ไม่รู้จักไม่เข้าใจตนเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่น ห่อคอยคัดลั่นใจแทนแทบทุกเรื่อง เมื่อเผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่ย่างยากมักจะคอยหนีมากกว่าสู้ มีบุคลิกอ่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณัย งามมานะ (2518 : 46) พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจจะมีความอยากรู้อยากเห็น น้อย ไม่ทะเยอทะยาน ไม่กระตือรือร้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 182 - 183) และอรทัย ชื่นมณุษย์ (2518 : 44 - 45) ที่กล่าวว่าเด็กที่ห่อ ปกป้อง ตามใจมากเกินไปจะทำให้เด็กขาดความรับผิดชอบ และคิดแก้ปัญหาไม่ค่อยได้เพราะไม่ค่อย มีโอกาสฝึกฝนใช้วิจารณญาณ ไม่เป็นตัวของตัวเอง แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยงและการรู้จักวางแผนงาน แต่มีแนวโน้มที่ความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู แบบรักและตามใจที่ห่อมีบทบาทนำในทางบวก ที่เป็นเช่นนี้เพราะเด็กที่ได้รับการรักและตามใจ ปกป้องมากเกินไป จะทำให้เด็กมีนิสัยเอาแต่ใจตนเอง อยากรู้อะไรก็จะเอาให้ได้ เพราะมีคน คอยพะเน้าพะนอ จิตใจไม่เปิดกว้าง คิดอ่านมุ่งตนเองเป็นหลัก กล้าได้ กล้าเสีย การคัดลั่นใจ รวดเร็ว ไม่ค่อยใคร่ตรอง แต่ขณะเดียวกันความรักที่เด็กได้รับจากพ่อเป็นความรักที่มีเงื่อนไข คือ ลูกจะต้องแสดงพฤติกรรมกระทำความดีอย่างใดอย่างหนึ่งเสียก่อน จึงจะได้รับความรักจากพ่อ ซึ่ง ความรักที่ลูกได้รับจากพ่อจะช่วยทำให้เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องการรู้จักวางแผนงาน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของฟรอมม์ (ลาถทองใบ ภูภิรมย์. 2530 : 10; อ้างอิงมาจาก Fromm. 1974) ที่กล่าวว่าลูกที่ได้รับการรักที่มีเงื่อนไขจากพ่อจะทำให้เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องความรับผิดชอบและ รู้จักวางแผนงาน

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่ห่อมีบทบาทนำกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความ สัมพันธ์กันทางลบ ($P < .001$) เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าลักษณะนิสัย ทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่ห่อมีบทบาทนำในทางลบเพราะว่า พ่อที่ปล่อยปละละเลยไม่เอาใจใส่ มักปล่อยให้เด็กทำตามใจชอบ ไม่ค่อยช่วยเหลือแนะนำ ทำให้ เด็กรู้สึกขาดความรักและมักมองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ขาดระเบียบวินัย ไม่มีความขยันขันแข็ง ขาดความกระตือรือร้น ทำอะไรขาดหลักการ ยึดตนเองเป็นใหญ่ จะทำอะไรก็ทำ เห็นแก่ตัว ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เชียร์ (ศิริรังค์ หับสายทอง. 2523 : 43 - 51; อ้างอิงมาจาก

Sears. 1941) ที่พบว่าพ่อที่ปล่อยปละละเลยจะทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง ชากระบิเบียบวินัย ไม่รู้จักคิด ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่กระตือรือร้น นอกจากนั้นยังพบว่าพ่อที่ปล่อยปละละเลยไม่ค่อยอยู่บ้าน เมื่อพ่อจากไปความก้าวร้าวของเด็กลดลง พ่อที่จากไปนาน ๆ เมื่อกลับมา ก็มีความไม่พอใจต่อพฤติกรรมของเด็กจึงมักบ่นและตำหนิ ทำให้เด็กเกิดความเครียดขึ้นในจิตใจเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุสเซน และคนอื่น ๆ (พีรพงศ์ ลิ่ววัฒนากร. 2513; อ้างอิงมาจาก Mussen, Conger and Kagen. 1969 : 627) และไซมอนด์ (จิตรา เฝ้าทรัพย์. 2520 : 14; อ้างอิงมาจาก Symonds. n.d.)

3. นักเรียนที่แม่มีบทบาทนำ การอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กัน

จากการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันทางบวก แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลยที่แม่มีบทบาทนำกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันทางลบ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 แบบที่แม่มีบทบาทนำกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบผลดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่แม่มีบทบาทนำกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันทางบวก เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พบว่าลักษณะนิสัยทั้ง 6 ด้านคือ ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อตนเอง การรู้จักวางแผนงาน และความมีเอกลักษณ์ มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่แม่มีบทบาทนำทางบวก เพราะว่าแม่ส่วนใหญ่จะมีความใกล้ชิดกับลูก การปฏิบัติของแม่ต่อลูก มีผลกระทบต่อจิตใจลูกมาก และแม่ที่เอาใจใส่ผลงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของลูก ให้คำแนะนำส่งเสริมคอยเฝ้าดูผลสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจและอดทน ปฏิบัติต่อลูกอย่างสมเหตุสมผล จะทำให้เด็กมีนิสัยเป็นคนอดใรรู้ได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้น มีระเบียบรู้จักวางแผนงาน ใฝ่รู้ มีความรอบคอบใช้สติปัญญาไตร่ตรองประกอบการตัดสินใจ และพฤติกรรมของแม่ที่อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะทำให้ลูกมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของแบรคัมม (McClelland. 1985 : 290; citing Bradbum. 1963) และดวงเดือน พันธุมนาวิน

(2522 : 27 - 29) ที่พบว่าแม่ที่เอาใจใส่ในผลงานของลูกและปฏิบัติต่อลูกอย่างสมเหตุสมผล บรรยายภาศในการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะทำให้ลูกมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และยัง สอดคล้องสนับสนุนผลงานวิจัยของ สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521) และมาลา วิรุณานนท์ (2515) ที่พบว่าแม่ที่ฝึกให้ลูกพึ่งตนเอง จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าแม่ที่ฝึกแบบยับยั้งการ พึ่งตนเอง

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ กันทางบวก เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าความทะเยอทะยาน ความกระตือ รือร้น การรู้จักวางแผนงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มี บทบาทนำ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง และความมีเอกลักษณ์ กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำ

การที่พบความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำกับ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางบวกนั้น ต่อเนื่องมาจากการที่แม่มีความใกล้ชิดกับลูก ดังนั้นการปฏิบัติของ แม่ต่อลูกย่อมมีผลกระทบจิตใจของลูกมากกว่าพ่อ ถึงแม้จะอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด เอาใจใส่ลูก จะให้ลูกปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ตนกำหนดขึ้น ลูกต้องปฏิบัติตามคำสั่งของแม่ตลอดเวลา แต่แม่ก็ยังคง มีลักษณะของเพศหญิง ที่ถูกกำหนดโดยความคาดหวังของสังคมว่าเพศหญิงควรมีลักษณะนิสัย อ่อนโยน มีความเข้าใจผู้อื่น เมตตากรุณา แสดงความรักใคร่ ชอบการประจบเอาใจ ซื่อาย ซลาดกแล้ว อ่อนไหวต่อความรู้สึกสูง ดังนั้นบุคลิกภาพและทัศนคติของเพศหญิงจึงมีผลต่อบทบาทของแม่ คือถึงแม้ จะเข้มงวดแต่ก็ยังคงมีความอ่อนโยน เข้าใจลูก ทำให้ลูกมีความรู้สึกว่ามีแม่เอาใจใส่ ห่วงใย ถึงจะ ตั้งกฎเกณฑ์ทุกอย่างให้ลูกทำตาม มีระเบียบวินัยมาก แต่ลูกก็ยังมีความมุ่งมั่นพยายาม ทำให้ได้ ความความคาดหวังของแม่

แม่ที่เข้มงวดกวดขันจะทำให้ลูกมีความทะเยอทะยาน กระตือรือร้น รู้จักวางแผนงาน เพราะว่าแม่ที่เข้มงวดมักเป็นผู้มีแรงจูงใจสูง จึงตั้งความคาดหวังในมาตรฐานการทำงานและ เป้าหมายสำหรับลูกไว้สูง แม่มีความมุ่งหวังและผลักดันให้เด็กทำงานให้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ โรเซน และคีแอนเครด (McClelland. 1985 : 258 - 259; Citing Rosen and D'Andrade. 1959) ที่พบว่าแม่ที่เข้มงวดกำหนดแนวทางการตัดสินใจของลูก จะทำให้ลูกมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อตนเอง และความมีเอกลักษณ์ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเด็กที่ถูกแม่อบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันนั้น แม่ไม่ให้อิสระแก่ลูก ควบคุมให้อยู่ในระเบียบวินัย เป็นผู้ตั้งกฎเกณฑ์ และจุ่มงหมายให้ลูกเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตาม การที่ต้องปฏิบัติตามตลอดเวลาทำให้เด็กไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความรับผิดชอบ เป็นคนเชื่อฟังง่าย ไม่กล้าตัดสินใจเพราะขาดโอกาสฝึกฝน ใช้วิจารณญาณในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของโรเซน (Rosen, 1962 : 623) ที่พบว่าแม่ที่มีลักษณะเข้ม (Dominate) ทำให้เด็กเชื่อมั่นตนเองต่ำ ดังนั้นจึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกล้าเสี่ยง และความรับผิดชอบต่อตนเอง ส่วนที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่แม่มีบทบาทนำกับความมีเอกลักษณ์ อาจเป็นเพราะว่าเด็กในวัยนี้ (10-13 ปี) อิทธิพลของแม่ที่มีต่อลูกลดลง จุดสนใจของเด็กมาอยู่ที่กลุ่มเพื่อน การเป็นที่ยอมรับของเพื่อนเป็นที่ต้องการของเด็กทุกคน เด็กจะมีข้อกำหนดในกลุ่มของตน ที่สมาชิกในกลุ่มต้องปฏิบัติตาม และเด็กจะรู้สึกไม่มั่นคงถ้าตนเองต่างไปจากคนอื่นในกลุ่ม เด็กจึงกระทำความตามมาตรฐานของกลุ่มด้วยความพึงพอใจ จึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดที่แม่มีบทบาทนำกับความมีเอกลักษณ์

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจกับแบบปล่อยปละละเลยที่แม่มีบทบาทนำมีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($P < .01$) เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พบว่า ลักษณะนิสัยทั้ง 6 ด้านคือ ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อตนเอง การรู้จักวางแผนงาน และความมีเอกลักษณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลยที่แม่มีบทบาทนำ ทั้งนี้เพราะว่าทั้งการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ แม่ให้ความปกป้องคุ้มครองลูกตลอดเวลา ไม่ยอมให้ลูกตัดสินใจหรือลงมือทำอะไรด้วยตนเอง ทำให้ลูกไม่รู้จักคิด ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่รู้จักตัดสินใจ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แม่ทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ลูก มักปล่อยให้ลูกทำตามใจชอบ ไม่ค่อยช่วยเหลือแนะนำ มักตำหนิและลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อลูกทำผิด แม่มักใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ทำให้ลูกรู้สึกขาดความรัก มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 แบบนี้ จะทำให้เด็กถูกทำลาย

พัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการด้านความคิด อารมณ์ สังคม ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับอัจฉรา สุชารมณ์ (2529 : 191 - 193) และ วิกรม กรมสุโกศล (2518 : 9) ที่กล่าวว่าครอบครัวที่รักและตามใจลูกหรือปล่อยปละละเลย ทำให้เด็กขาดความสามารถที่จะคิดริเริ่ม ขาดความเป็นอิสระแก่ตนเอง ขาดแรงจูงใจ

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระหว่างนักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำ กับแม่มีบทบาทนำ

ผลปรากฏว่านักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำกับแม่มีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 แต่เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่านักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น และความกล้าเสี่ยงมากกว่านักเรียนที่แม่มีบทบาทนำ ($P < .05$) แต่นักเรียนที่แม่มีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผนงานมากกว่านักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำ ($P < .05$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำกับแม่มีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการที่จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น เพศ ลำดับการเกิด โครงสร้างครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สติปัญญา การอบรมเลี้ยงดู ฯลฯ ซึ่งแต่ละด้านเป็นลักษณะที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำได้ โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประสาท อิศรปริศา (2522 : 29 - 30) และแมคเคลแลนด์ (McClelland, 1961 : 207 - 256) ที่กล่าวว่าการอบรมเลี้ยงดูที่บ้านจะมีผลโดยตรงต่อระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนั้นเมื่อพิจารณาเฉพาะบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูซึ่งเป็นตัวแปรอีกตัว อาจทำให้ไม่พบความแตกต่างอย่างชัดเจน

แต่เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พบว่านักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น และความกล้าเสี่ยงมากกว่านักเรียนที่แม่มีบทบาทนำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสังคมไทยมีความคาดหวังในบทบาทของเพศชายและเพศหญิง แตกต่างกัน เพศชายมีโอกาสแสดงออกถึงความก้าวร้าว กล้าเสี่ยงในเรื่องต่าง ๆ ชอบการแข่งขัน ความมีอิสระในการกระทำได้มากกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงถูกอบรมสั่งสอนให้สุภาพเรียบร้อย ยึดมั่นในคำสอน

ของผู้ใหญ่ เป็นแม่บ้านแม่เรือน จึงทำให้เพศหญิงส่วนมากไม่ค่อยเป็นตัวของตัวเอง ลักษณะนิสัย นิสัยพึ่งพา การตัดสินใจไม่ค่อยกล้าเสี่ยงกล้าได้กล้าเสียมากเท่ากับเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของแบร์รี่ (พีรพงศ์ ลีรวัฒนาภร. 2520 : 15 - 16; อ้างอิงมาจาก Barry. 1967 : 50) และอัมพิกา ปัทมานนท์ (2516 : 83) ที่กล่าวถึงความแตกต่างระหว่าง เพศหญิงและเพศชายของไทยว่า เพศชายมีลักษณะแสดงตัว กระตือรือร้น เชื้อมั่นในตนเองสูงกว่า เพศหญิง ดังนั้นลักษณะของเพศชายและเพศหญิงที่แตกต่างกันจึงส่งผลต่อแนวทางการอบรมเลี้ยงดูด้วย

ในการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่มีบทบาทนำ พ่อจะมีความใกล้ชิดกับลูก ซึ่งบุคลิกภาพและทัศนคติของเพศชายจะมีอิทธิพลต่อแนวทางการอบรมเลี้ยงดูของพ่อ ในการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่มีบทบาทนำ ลูกจึงมีลักษณะนิสัยความกระตือรือร้น และกล้าเสี่ยง มากกว่าแม่ที่มีบทบาทนำ

ส่วนนักเรียนที่แม่มีบทบาทนำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการรู้จักวางแผนงานมากกว่า นักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำ เพราะว่าในสังคมไทยผู้หญิงมักถูกอบรมสั่งสอนให้เป็นคนมีระเบียบวินัย รอบคอบ เรียบร้อย ละเอียดยละเอียดในการทำงานมากกว่าผู้ชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรุทธ วิเชียรโชติ (2513 : 11) ที่ได้ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบวัฒนธรรมไทย ผู้หญิงมักถูกฝึกฝนอบรมกิริยามารยาท ความมีระเบียบรอบคอบในการทำงาน มีความเกรงใจมากกว่าผู้ชาย ดังนั้น เมื่อแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูจึงทำให้ลักษณะนิสัยบุคลิกภาพของเพศหญิงนี้ถ่ายทอดไปสู่ลูกด้วย จึงทำให้เด็กที่แม่มีบทบาทนำมีระเบียบ รู้จักวางแผนงานได้สูงกว่านักเรียนที่พ่อแม่มีบทบาทนำ

5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

การวิจัยครั้งนี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่ต่างกัน (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบทบาทนำใน

การอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) คือพ่อแม่มีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยต่างก็ทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่ต่างกัน เพราะการมีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยทั้งพ่อและแม่สามารถแสดงความคิดเห็น รับฟังเหตุผลของกันและกัน ตกลงกันในข้อแตกต่างว่าควรดำเนินการฝึกอบรมและปกครองลูกอย่างไร พ่อหรือแม่ไม่เป็นฝ่ายรวมนำมาในการปกครองลูกเสียคนเดียว เมื่อพ่อแม่ตกลงกันได้ ปรึกษากันหรือถ้าเมื่อมีปัญหาของลูกเกิดขึ้น ทั้งพ่อและแม่มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน ลูก ๆ จะไม่เห็นความขัดแย้งของพ่อแม่ พ่อว่าอย่าง แม่ว่าอย่าง จนลูกไม่รู้ว่าจะฟังใครเชื่อใครกันแน่ เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ทั้งพ่อและแม่มีความคิดเห็นสอดคล้อง ยอมรับฟังซึ่งกันและกัน บรรยากาศในครอบครัวเป็นแบบประชาธิปไตย ลูกก็มีความสุข และสามารถปรับตัวได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับเซอร์ลอค (นิภาพรรณ โสมนะพันธ์. 2525 : 10; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1964 : 433 - 435) กล่าวว่าพ่อแม่ที่ยอมรับเด็ก อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักรับผิดชอบ คล่องแคล่ว มีอารมณ์มั่นคง ซึ่งสนับสนุนแนวคิดของ ออร์ (Ort. 1978 : 1907-B) ที่พบว่าเด็กมีการปรับตัวและความมั่นคงทางอารมณ์ดี เมื่อสัมพันธ์ภาพในครอบครัวดี พ่อแม่มีความคิดเห็นสอดคล้อง อะลุ่มอล่วยในการอบรมเลี้ยงดู และสอดคล้องกับงานวิจัยของโรเซน (Rosen. 1962 : 623) ที่ศึกษาพบว่าครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย ลูกจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

ดังนั้นพ่อแม่มีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำ ในการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจึงไม่มีความแตกต่างกันและต่างก็เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่มุ่งให้เด็กเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงทำให้ไม่มีอิทธิพลร่วมกันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

6. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันกับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

การวิจัยครั้งนี้พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ต่างกัน (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พบ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว 4 ด้านคือ ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง และการรู้จักวางแผนงาน แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวาดขันที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง และการรู้จักวางแผนงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพ่อมีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวาดขันต่างกัน ทำให้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน สาเหตุอาจมาจากความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก และพ่อกับลูกในการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวาดขันนี้ไม่เหมือนกัน จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่แม่มีความใกล้ชิดกับลูกมากกว่าพ่อ ดังนั้นการปฏิบัติของแม่ต่อลูก ย่อมมีผลกระทบจิตใจลูกมากกว่า พ่อการที่แม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวาดขันนั้น ถึงแม่จะเข้มงวด แต่ลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านความอ่อนโยน เข้าใจลูก แสดงความรักใคร่ ผูกพัน ใกล้ชิดกับลูก ทำให้ลูกเกิดความรู้สึกว่าแม่ห่วงใย ให้ความสนใจ เอาใจใส่ในกิจกรรมต่าง ๆ ของตน ให้ความสนใจแนะนำส่งเสริมให้ลูกปฏิบัติตาม จึงทำให้ลูกมีความมุ่งมั่นพยายาม เพื่อให้ได้ตามความมุ่งหมายของแม่ แม่ที่เข้มงวดมักจะตั้งความคาดหวังในมาตรฐานการทำงานของลูกสูง สอดคล้องกับการศึกษาของโรเซนและคิแอนเกรค (McClelland. 1985 : 258 - 259; citing Rosen and D'Andrade. 1959) ที่พบว่าแม่ที่เข้มงวดกำหนดแนวทางการตัดสินใจของลูกทำให้ลูกมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและสนับสนุนการวิจัยของ ฟรานซิส (นรา สมประสงค์. 2520 : 15; อ้างอิงมาจาก Francis. 1963 : 3963) พบว่าเด็กที่แม่เข้มงวดกวาดขันใช้อ่านจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสอดคล้องกับแบรดบัม (McClelland. 1985 : 290; citing Bradbum. 1963) ที่พบว่าพฤติกรรมของแม่มีส่วนทำให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้มากกว่าพ่อ

แต่พ่อที่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวาดขันนั้น มักใช้อ่านาสัทธศาสตร์ เป็นคนเจ้าระเบียบ บังคับเด็กให้ทำตามคำสั่งเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากลักษณะของเพศชาย มีความเป็นผู้นำ มีอำนาจในสังคม ก้าวร้าว ชอบแข่งขัน ชอบใช้กำลัง การตัดสินใจเด็ดขาด จึงทำให้พ่อมีบุคลิกภาพที่เข้มแข็ง (Bernard. 1984 : 986 - 991) ดังนั้นพ่อจึงมักใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะเผด็จการมากกว่าแม่ ทำให้สัมพันธภาพระหว่างพ่อกับลูกไม่ค่อยดี พ่อที่เข้มงวดทำให้ลูกไม่ยอมเข้าใกล้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิราภรณ์ ทับสายทอง (2523 : 41 - 45)

ที่กล่าวว่าพ่อที่เข้มงวดจะทำให้ลูกขาดการแข่งขันกับเด็กรุ่นราวคราวเดียวกัน มีบุคลิกภาพที่ไม่ดี ชอบแยกตัว เชื่องซึม และสอพลอ้งกับงานวิจัยของ สตรอดเบคท์ (McClelland. 1961 : 352 - 353; citing Strodtebeet. 1958) ที่ศึกษาพบว่าถ้าพ่อเป็นคนเข้มงวดและมีบทบาทเด่น เด็กจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวเองว่าเป็นคนเชื่องง่าย ชอบฟังผู้อื่น และสนับสนุนแนวคิดของกลุ่และกลุ่ (สมาคมทศวรรษศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2512 : 123 อ้างอิงมาจาก Glueck and Gluck. n.d.) ที่พบว่าครอบครัวใดที่พ่อตั้งกฎเกณฑ์ข้อบังคับอย่างเข้มงวด ให้เด็กปฏิบัติตามโดยมิได้คำนึงถึงความต้องการหรือระดับวุฒิภาวะของเด็ก จะทำให้เด็กเป็นคนไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ชอบบอกความคิดเห็น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งสอพลอ้งกับการวิจัยของโรเซนและดีแอนดเรด (McClelland. 1985 : 258 - 259; citing Rosen and D'Andrade) ที่พบว่าพ่อที่เข้มงวดน้อยจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่พ่อเข้มงวดมาก

ดังนั้นพ่อมีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันต่างกัน จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน ซึ่งเป็นสาเหตุให้พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ต่างกัน (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยงและการรู้จักวางแผนงาน ทั้งนี้เพราะพ่อมีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำ มีแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูไม่เหมือนกัน พ่อมีบทบาทนำ การกำหนดแนวทางอบรมสั่งสอนลูก มักออกมาตามบุคลิกภาพและทัศนคติของเพศชายคือ มีความเด็ดขาด แข็งกร้าว ชอบเสี่ยง การตัดสินใจเด็ดขาดรวดเร็ว มีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ และมีการถ่ายทอดนิสัยนี้ไปสู่ลูกด้วย แต่พ่อที่เข้มงวด สัมพันธภาพระหว่างพ่อกับลูกไม่ค่อยดี ส่วนแม่มีบทบาทนำ แนวทางการอบรมเลี้ยงดูลูกมีความอ่อนโยน นุ่มนวล เข้าใจลูก มากกว่า ถึงแม่จะเข้มงวด แต่ลูกที่มีความรู้สึกกลัวใกล้ชิดกับแม่มากกว่า กับพ่อที่เข้มงวด ซึ่งสอพลอ้งกับเซียร์สและคนอื่นๆ (โยธิน คันสนุทธ และคนอื่นๆ. 2525 : 23; citing Sears and

Others. 1965) ที่กล่าวว่าแม่มีความสำคัญมากกว่าพ่อ เด็กรายงานว่าแม่สนใจ ให้ความสนใจใกล้ชิดสนิทสนมต่อตนมาก และสนใจความนับถือเกรงกลัว และสอดคล้องกับเซอร์ลอค (ซูตริหลักเพชร. 2517 : 11; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1964 : 138) ที่พบว่าแม่เป็นผู้มีเวลาใกล้ชิดลูกมากกว่าพ่อแสดงความรักเปิดเผยมากกว่าพ่อ และมีอิทธิพลต่อลูกมากกว่าพ่อ เด็กที่มีปัญหาความประพฤติมักมาจากแม่ ส่วนเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพนั้นโดยทั่วไปมาจากพ่อ

ดังนั้นจึงทำให้การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง และการรู้จักวางแผนงาน

7. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจกับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จากการศึกษาไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่ต่างกัน (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 7 แต่เมื่อพิจารณารายด้านของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว 2 ด้านคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น และด้านการรู้จักวางแผนงาน แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่ต่างกัน (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้น และด้านการรู้จักวางแผนงาน

สาเหตุที่ทำให้ไม่พบปฏิสัมพันธ์ในการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกันคือ พ่อมีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ ทำให้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่ต่างกัน เพราะพ่อที่มีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำ ในการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ทั้งพ่อและแม่ต่างดูแลเอาใจใส่ลูก ให้ความรักและปกป้องลูกตลอดเวลา พยายามให้ลูกทุกสิ่งทุกอย่างอย่างไม่มีขอบเขต ทำทุกอย่างให้โดยไม่ทราบว่าจะควรให้มากน้อยเพียงใดหรือเวลาใดบ้างจึงจะเหมาะสม เห็นลูกเป็นเด็กตลอดเวลา ไม่ขัดใจลูกและยอมตามลูกทุกอย่างแม้ทำผิดก็ไม่ทำโทษ

ไม่ยอมให้ลูกตัดสินใจหรือลงมือทำอะไรด้วยตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก และพ่อกับลูก ที่เลี้ยงดูแบบนั้นไม่ต่างกัน และส่งผลต่อแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์คล้ายกัน ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจนี้จะทำให้เด็กถูกทำลายพัฒนาการด้านความคิด อารมณ์ สังคม ผลที่ตามมาคือ ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตัวเองไม่กล้าทำสิ่งใด ไม่รู้จักตนเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่น ไม่ทะเยอทะยาน ขาดความรับผิดชอบแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับ ประสาท อิศปริศา (2522 : 29 - 30) และบรอนเฟนเบรเนอร์ (นิภาพรณ โสมนะพันธ์. 2525 : 12; อ้างอิงมาจาก Bronfen brenner) ที่พบว่าเด็กที่อบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องเกินไป แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์จะต่ำ ดังนั้นพ่อแม่ บพบาทน้าและแม่มีบทบาทน้าในการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ จึงไม่มีความแตกต่างกัน และต่าง เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่เอาใจใส่ลูก ปกป้องลูกตลอดเวลา ทำให้ลูกมีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จึงทำให้ไม่มีอิทธิพลร่วมกันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ (มาก, น้อย) กับบทบาทน้า ในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) ที่ส่งผลต่อแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์

เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่ต่างกัน (มาก, น้อย) กับบทบาทน้าในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความกระตือรือร้น และการรู้จักวางแผนงาน อาจเป็นเพราะความรักของพ่อและแม่ที่มีต่อลูกต่างกัน แม่ให้ความรักโดยไม่หวังผลตอบแทน ทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ลูกได้ ลูกที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่แม่มีบทบาทน้า จะไม่สามารถช่วยตนเองได้ ต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่เรื่อย ไม่กระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ เพราะมีแม่คอยช่วยเหลืออยู่ทุกอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตพาณิชย์ เจริญขวัญ (2524 : 96 - 97) ที่กล่าวว่าแม่ที่ปกป้องตามใจเกินไป ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่น ในตนเอง ตัดสินใจด้วยตนเองไม่ได้ ไม่กระตือรือร้นทำอะไรเองไม่เป็น เพราะแม่ทำให้หมด ซึ่ง ต่างจากความรักของพ่อที่ให้แก่อ่อนนั้นเป็นความรักแบบมีเงื่อนไข คือก่อนที่พ่อจะให้ความรักตามใจลูก ลูกต้องแสดงพฤติกรรมทำความดี อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งความรักแบบนี้จะทำให้ลูกได้ เรียนรู้เกี่ยวกับ ความรับผิดชอบ และการรู้จักวางแผนงาน สอดคล้องกับฟรอมม์ (ลาคทองใบ ภูภิรมย์. 2530 : 10; อ้างอิงมาจาก Fromm. 1974) ที่กล่าวว่าความรักของแม่เป็นแรงงูใจสำคัญในการ สร้างความรู้สึกว่าตนมีค่าให้แก่ลูก ส่วนความรักของพ่อนั้นลูกต้อง ซึ่งแสดงพฤติกรรมที่ดีก่อน จึง

จะได้รับความรัก แต่ความรักที่ได้รับจากพ่อเป็นแรงจูงใจที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการรู้จักวางแผนงานและความรับผิดชอบ

ดังนั้นพ่อมีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจต่างกัน จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้นและการรู้จักวางแผนงานต่างกัน จึงทำให้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจที่ต่างกัน (มาก, น้อย) และบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านความกระตือรือร้นและการรู้จักวางแผนงาน

8. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

การวิจัยครั้งนี้ ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่แตกต่างกัน (มาก, น้อย) กับบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 8 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน (พ่อ, แม่) คือพ่อมีบทบาทนำและแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยต่างกัน ทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่ต่างกัน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่พ่อและแม่มีบทบาทนำในการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยนั้น ทั้งพ่อและแม่ต่างแยกกันไปคนละทางตามความเห็นชอบของตน พ่อแม่ไม่สนใจในกันและกัน และไม่สนใจในลูกเท่าที่ควร ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูลักษณะนี้กำลังเกิดขึ้นมากในกรุงเทพมหานคร เพราะสังคมในปัจจุบันทำให้พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน จึงไม่มีเวลาเลี้ยงดูลูกเหมือนแต่ก่อน พ่อแม่เชื่อว่าเด็กจะดีก็ตัวเอง จะชั่วก็ชั่วเอง ทำให้คิดว่าตนเองไม่ต้องรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนให้ลูกประพฤติในสิ่งที่ควรประพฤติ ขาดการร่วมมือระหว่างกันและกัน ต่างคนต่างอยู่ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำไม่ประสานกัน ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่พ่อมีบทบาทนำ หรือแม่มีบทบาทนำนั้น ทั้งพ่อและแม่ต่างก็ละเลยไม่สนใจลูก สัมพันธภาพระหว่างครอบครัวไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร หลิมศิริวงศ์ (2511 : 51) ที่พบว่าเด็กในครอบครัวที่พ่อแม่ไม่เอาใจใส่ ปล่อยปละละเลยจะทำให้ลายสุขภาพจิตของเด็กโดยเฉพาะเรื่องสัมพันธภาพในครอบครัว

การอบรมเลี้ยงดูแบบนั้นทำให้พัฒนาการความสามารถในด้านต่าง ๆ พัฒนาไปได้ไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้เด็กรู้สึกว่าจะไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพ่อและแม่ ขาดความอบอุ่น ขาดระเบียบวินัย และขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับมัญشري บุณนาค (2514 : 22) และสมพร สุตพันธ์ (2530 : 24 - 25) ที่กล่าวว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ดังนั้นพ่อแม่มีบทบาทและแม่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจึงไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งพ่อและแม่ต่างไม่เอาใจใส่กันและกัน ทอดทิ้งเด็กทั้งคู่ ไม่ร่วมมือปรึกษาหารือกันในการเลี้ยงดู พ่อและแม่ที่อบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะทำให้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของลูกต่ำ จึงทำให้ไม่มีอิทธิพลร่วมกันระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (มาก, น้อย) กับบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู (พ่อ, แม่) ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

9. หาสมการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยใช้ตัวพยากรณ์คือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย

จากการทดสอบความเป็นเส้นตรงของสมการพยากรณ์ โดยใช้สถิติ F-test พบว่าค่า $F = 16.7849$ ($P < .001$) หมายความว่าตัวพยากรณ์ทุกตัวได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย สามารถพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 9 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของแมคเคลแลนด์ (McClelland, 1985 : 258 - 270) ที่ว่าตัวกำหนดที่สำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่วนมากเน้นที่ครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู นอกจากนี้ยังพบว่าตัวพยากรณ์ที่ส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ดีที่สุดคือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และตัวพยากรณ์ที่ยับยั้งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์คือการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ แบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลย

ผลจากการพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ปรากฏว่าตัวพยากรณ์ทั้งหมดสามารถพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ 36.88% และตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงคือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จากผลที่ได้พอจะชี้ให้เห็นถึงแนวทางที่จะวางรากฐานและส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กได้โดยเริ่มจากวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ซึ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลดีต่อเด็กคือวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่พ่อแม่ยอมรับฟังความคิดเห็นและการแสดงออกของลูก

ใช้เหตุผลในการที่จะส่งเสริมหรือห้ามกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้เด็กมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ หักคิครีเริ่ม และให้โอกาสเด็กในการตัดสินใจด้วยตนเอง อันจะช่วยให้เกิดความมั่นใจ มีความอดทน อุตสาหะ เพียรพยายาม สนใจซักถามในสิ่งที่ตนไม่รู้ ไม่ควรใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย เพราะการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบนี้จะทำให้เด็กถูกทำลายพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งอารมณ์ สังคม และด้านความคิด ผลที่ตามมาคือทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าทำสิ่งใด ไม่กระตือรือร้น ไม่เป็นตัวของตัวเอง หึงหาผู้อื่น ขาดความทะเยอทะยาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ แม็กเคลแลนด์ และฟรีคแมน (อัจฉรา สุขารมย์ และคนอื่น ๆ. 2528 : 38; อ้างอิงมาจาก McClelland and Friedman. 1952 : 243 - 249) ที่พบว่าพ่อแม่ที่ปกป้องลูกมากเกินไป ตามใจลูกเกินไป ลูกจะมีพฤติกรรมหึงคนอื่นสูง ส่วนพ่อแม่ที่เข้มงวดเข้มข้มลูก มีแนวโน้มที่จะทำให้ลูกเป็นคนเขื่อง ข้าว่อนน้อมและมีพฤติกรรมชอบหึงคนอื่น ซึ่งย่อมเป็นผลให้มีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการอบรมเลี้ยงดูซ้ำอีกครั้ง โดยกระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประเทศ เพื่อหาเกณฑ์เฉลี่ยของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทยและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของคนไทยส่วนใหญ่
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา ความเป็นผู้นำ จริยธรรม การปรับตัว เพื่อจะได้ทราบว่าบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะตัวแปรอื่น ๆ อย่างไร
3. ควรจะได้ทำการวิจัยซ้ำในเรื่องนี้ โดยเพิ่มตัวแปรบางตัว เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพ ระดับการศึกษาของพ่อแม่ เป็นต้น เพื่อจะได้ช่วยให้สาเหตุของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านต่าง ๆ ชัดเจนกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

✓ ข้อเสนอแนะผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. การอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก ดังนั้นในการอบรมเลี้ยงดูบุตร พ่อแม่และผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ฝึกให้รู้จักแนะนำ และช่วยเหลือเมื่อจำเป็น ไม่ทอดทิ้ง ตามใจ และเข้มงวดจนเกินไป
2. โรงเรียน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาควรจัดทำเอกสารเผยแพร่ ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูลูกที่ถูกวิธีแก่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวินทร์ ธรรมนุศ. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดโดยมีตนเองเป็นศูนย์กลาง
ของเด็กที่มีความแตกต่างกันในด้านการอบรมเลี้ยงดูและการยอมรับของกลุ่มเพื่อน.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
อัครสำเนา.
- กาญจนา หาสีละพันธ์. ครอบครัวสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สมาคมทศวรรษศาสตร์แห่ง
ประเทศไทย, 2518.
- จรรยา สุวรรณทัต. "พัฒนาการวัยรุ่นและการอบรมเลี้ยงดู," ใน เอกสารการสอนมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช. หน้าที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
2527.
- จรรยา สุวรรณทัต. และคนอื่น ๆ. ทัศนคติของปู่ย่าตายายและบิดามารดาที่มีต่อกันในเรื่อง
การอบรมเลี้ยงดูเด็กและผลที่มีต่อลักษณะพฤติกรรมบางประการของเด็ก รายงานการ
วิจัยฉบับที่ 23. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529.
- จิตรา เฝ้าทรัพย์. การศึกษาทัศนคติของเด็กวัยรุ่นที่ศึกษาเสกศิคที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของบิดา
มารดา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2520. อัครสำเนา.
- จิตรา วสุวานิช และคนอื่น ๆ. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ : แสงจันทร์การพิมพ์, 2526.
- จินตนา อินทรไทย. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ก.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัครสำเนา.
- เฉลิมพล คันสกุล. พัฒนาการทางสติปัญญาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียนใน
เขตการศึกษา 3. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2521. อัครสำเนา.
- ฉวีวรรณ กินาวงศ์. การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ : พัฒนาการพิมพ์, 2526.

✓ ชูชีพ อ่อนโลกสูง. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

✓ ชูศรี หล็กเพชร. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความเชื่อมั่นในตนเองและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อักสำเนา.

ดวงเคื่อน พันธุมนาวิ. "ความสำเร็จในชีวิตเริ่มในวัยก่อนเรียน," ใน การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2530.

✓ ดวงเคื่อน พันธุมนาวิ และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. จริยธรรมของเยาวชนไทย รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

✓ ทัศนัย งามมานะ. ความรู้สึกประทับใจ ความอยากรู้อยากเห็นและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบเอาใจใส่เกินไป. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อักสำเนา.

✓ การดี วงษ์อยู่น้อย. การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อักสำเนา.

✓ เคไช สนวนานนท์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์, 2510.

ถวิล ธาราโกชน์. การอบรมเลี้ยงดูและผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกวิทยาของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อักสำเนา.

ดิรนนท์ อนวัช. "เมื่อคุณพ่ออยู่บ้านเลี้ยงลูก," ใน พ่อแม่ลูกปลูกสร้างรัก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อาร์ม, 2527.

✓ ถิ่น แพเพชร. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความคิดสร้างสรรค์และความเกรงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 3. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อักสำเนา.

✓ ทศพร ประเสริฐสุข. การสร้างโมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์. วิทยานิพนธ์ ก.ค. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

อัครสำเนา.

นวลละอ อสุภาผล. ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

นวลศิริ เปาโรหิตส์ และคนอื่นๆ. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2520.

✓ นรา สมประสงค์. ความสัมพันธ์ระหว่างความซัดแย้งของวัยรุ่นกับพ่อแม่และการอบรมเลี้ยงดู
ของพ่อแม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2520. อัครสำเนา.

นิภา นิธยาน. การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. กรุงเทพฯ :
สารศึกษาการพิมพ์, 2520.

✓ นิภาพรณ โสมณะพันธ์. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุตรตามลำดับการเกิด และสถานภาพ
ทางเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2525. อัครสำเนา.

• ✓ บุญถิ่น อัครดากร. พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศรีหงส์, 2509.

• ✓ บุญสวย เชิดเกียรติกุล. การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ผิด. กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์, ม.ป.ป.

ประพันธ์ สุทธาวาส. ความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัครสำเนา.

ประมวญ คิคคินสัน. วัยแรก วัยหลัก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่พิทยา, 2520.

ประสาน ทิพย์ธารา. พัฒนาการเด็กและการอบรมเลี้ยงดู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่พิทยา,
2521.

✓ ประสาท อิศรปริศา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กราฟิการ์ต, 2522.

ประยูรธ วัชรศิษย์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับความมุ่งหวังในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514. อักส์นา.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์, 2530.

✓ พิศพงษ์ สิริวัฒนากร. การเปรียบเทียบพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบฝึกให้พึ่งตนเองกับแบบยับยั้งการพึ่งตนเอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัฐบาลจังหวัดชลบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อักส์นา.

เพ็ญแข ประจวบจันทน์. พัฒนาการวัยรุ่นและการอบรมเลี้ยงดู. กรุงเทพฯ : เอกสารการสอนวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

เพราพรรณ ประพิศภภา. การเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการอบรมสั่งสอนของบิดามารดาตามทัศนะวัยรุ่นไทยและวัยรุ่นลูกจีน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. อักส์นา.

✓ มธุรส วีระคำแหง. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคิดแบบไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง การอบรมเลี้ยงดูในการฝึกให้พึ่งตนเองและในการยับยั้งการพึ่งตนเองของเด็กไทยเชื้อชาติไทยและเด็กไทยเชื้อชาติจีน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515. อักส์นา.

✓ มาลา วิรุณานนท์. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แบบการรับรู้และการเลี้ยงดูลูกในด้านการยับยั้งการพึ่งตนเองเปรียบเทียบเด็กในนครหลวงกับเด็กในต่างจังหวัดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515. อักส์นา.

มัญศรี บุณนาค. การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีของบิคารมารดา กับบุคลิกภาพของเด็กใน
พระนครและต่างจังหวัด. ปรินิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2514. อักสำเนา.

เมธินันท์ ภิญญน. "บทบาทของพ่อ-แม่ที่มีต่อพฤติกรรมของลูก," มิตรกร ปีที่ 29 (18):
14 - 17; ปักษ์หลัง กันยายน, 2530.

โยธิน ศันสนบุตร นิรมล ชยุตสาทกิจ และพิไล แยมงามเหลือ. การศึกษาข้ามวัฒนธรรม
เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแม่และเด็กในวัยเด็กตอนต้น : วิธีการทดลอง รายงาน
การวิจัย ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2525.

✓ รัตรี ภูวิภาคารวรรธ ความแตกต่างในการอบรมเลี้ยงดูระหว่างพ่อและแม่ที่มีต่อลักษณะ
ด้านการเป็นผู้นำของวัยรุ่น. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อักสำเนา.

ลาตทองใบ ภูภิรมย์. บทบาทของครอบครัวในการป้องกันการติดยาเสพติด รายงานการวิจัย
ฉบับที่ 37. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530.

ละม้ายมาศ ศรทัตต์ และจรรจา สุวรรณทัต. อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็ก รายงาน
การวิจัยฉบับที่ 9. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2510

เลิศพร ภาระสกุล. เยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2516.

✓ วรรณงาม รุ่งพิสุทธิพงษ์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับสติปัญญา. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อักสำเนา.

✓ วราภรณ์ รักวิจัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

วารุณี บิดพลันต์. จิตวิทยาครอบครัวและสวัสดิภาพเด็ก. นนทบุรี : โรงพิมพ์โรงเรียนประชา
สงเคราะห์ บ้านปากเกร็ด, 2516.

✓ วิกรม กมลสุโกศล. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูความวิตกกังวลและค่านิยม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่นับถือศาสนาพุทธและอิสลามในจังหวัดนครราชสีมา.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518.
อัครสำเนา.

ศิริวงศ์ หับสายทอง. สุขภาพจิต. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523.

✗/สงวน สุทธิเลิศอรุณ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ส่งเสริมวิชาการพิมพ์, 2525.

สมชาย อดุณกุล. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เขต, 2526.

สมคิด บุญเรือง. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความกตัญญูสร้างสรรค์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516.
อัครสำเนา.

สมพร สุทัศน์ย์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในเขต
กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. ถ่ายเอกสาร.

✓ สมพงษ์ ศิริพัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อในตนเอง และความรู้สึก
รับผิดชอบ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2517. อัครสำเนา.

✓ สมาน กำเนิด. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็ก. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัครสำเนา.

สอากค์ มะลิกุล. คำถามจากลูก. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์, 2529

456.21 2529

- ✓ สุขสมร ประพัฒน์ทอง. อิทธิพลของการใช้หินแทนสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรม
ใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2521. อักส์นา.
- ✓ เสชา จันทน์เฒ และสุรางค์ จันทน์เฒ. จิตวิทยาเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
แพรวพินยา, 2519.
- ✓ สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์. การสร้างแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในจังหวัดบุรีรัมย์. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อักส์นา.
- สุพัศรา สุภาพ. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
- อรทัย ชื่นมณุษย์. จิตวิทยาเกี่ยวกับโรคประสาทและความผิดปกติทางเพศ. กรุงเทพฯ :
กรุงสยามการพิมพ์, 2518.
- ✓ อรุณฯ หลิมประเสริฐ. การศึกษาเด็กไทยในเมืองและชนบทเกี่ยวกับพัฒนาการของสังคมใน
เรื่องการอนุรักษ์ความยาวและปริมาณกับการอบรมเลี้ยงดู. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อักส์นา.
- อารี รังสินันท์. ความคิดสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์,
2528.
- อัจฉรา สุขารมณ์. จิตวิทยาคลินิกเกี่ยวกับเด็ก. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ✓ อัจฉรา สุขารมณ์ และคนอื่น ๆ. การอบรมเลี้ยงดูกับพัฒนาการทางสติปัญญาด้านเหตุผลของ
นักเรียนชั้นประถมปีที่ 2 รายงานการวิจัยฉบับที่ 31. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- อุบลรัตน์ เฟื่องสถิตย์. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.
- อัมพิกา ปัทมานนท์. การศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ของขบวนการสังคมประกิดและ
ความเกรงใจระหว่างเด็กไทยพุทธกับเด็กไทยมุสลิม. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อักส์นา.

- Hurlock, H.B. Child Development. New York : McGraw Hill Book Company Inc., 1964.
- Johnson, Ronald C. and Gene, R. Medinnus. Child Psychology. New York : John Wiley & Sons Inc., 1967.
- Maslow, Abraham Harold. Motivation and Personality. 2nd ed., New York: Harper and Row, 1970.
- McClelland, David C. and Others. The Achievement Motive. New York : Appleton Century Crofts Inc., 1953.
- McClelland, David C. The Achieving Society. New York : Van Nostrand Company Inc., 1961.
- _____. Human Motivation. New York : Scott Foresman and Company, 1985.
- Montemayor, Raymond and John, R. Brownlee. "Fathers, Mothers and Adolescence : Gender Based Difference in Parental Roles During Adolescence," Developmental Psychology. 8(2), 1986.
- Mussen, Paul Henry and John Janeway Conger. Child Development and Personality. New York : Harper & Brothers, 1956.
- Orr, Kelly Kent. "The Relationship of Perceived Family Interposonal Compatibility to Adolescent Adjustment," Dissertation Abstracts International. 40 : 1907-B; August, 1979.
- Radin, Norma. "The Influence of Fathers on Their Sons and Daughters," Developmental Psychology. 8(2), 1986.
- Rosen, Bernard C. "Socialization and Achievement Motivation in Brazil," American Sociological Review. 27(5), 1962.
- _____. "Race Ethnicity and Achievement Syndrome," American Sociological Review. 24 : 46-60, 1959.
- _____. Developing Achievement Motive in Adolescents. New York : McGraw Hill Book Company, 1959.
- Sears, Robert R. Patterns of Child Rearing. New York : Row Peterson and Company, 1957.
- Vidler, Derck C. Achievement Motivation in Education. New York : Academic Press, 1977.
- Weiner, Bernard. "Attribution Theory Achievement Motivation and the Education Process," Review of Educational Research. 42; 203-215, Spring, 1972.

පරාක්‍රම

ที่ ทม 1007/0376

(สำเนา)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 กุมภาพันธ์ 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ท่านผู้อำนวยการโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นางสาวมารีสา รัชปักษ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
จิตวิทยาการศึกษา ขอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อ เพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ รศ. ดร.อารี รังสินันท์ ประธาน

ผศ.จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คอบแบบสอบถามเพื่อ
เป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณา ให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ สมพร บัวทอง

(นายสมพร บัวทอง)

บัณฑิตวิทยาลัย

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

(สำเนา)

ที่ ศธ 1407/1117

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

อาคาร 4 พญาไท ถนนศรีอยุธยา 10400

2 มีนาคม 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขอความร่วมมือให้ นางสาวมารีสา รัชปักษ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" เข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนนี้ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พิจารณาแล้วเห็นควรให้ความร่วมมือ สำหรับวัน เวลา และแบบสอบถาม นิสิตจะมาติดต่อด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดผู้อำนวยการความสะดวกให้แก่ นิสิตดังกล่าวด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ กวี กาญจนภา

(นาย กวี กาญจนภา)

ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

โทร. 2464307

1. เมื่อนักเรียนไปเที่ยวกับครอบครัว ใครจะเป็นคนซื้อให้ดูสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ และอธิบายให้ฟัง
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
2. เมื่อเวลานักเรียนมีเรื่องสงสัยเกี่ยวกับวิชาเรียน ส่วนมากใครจะเป็นคนตอบและอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
3. ส่วนใหญ่ใครเป็นคนซื้อของเล่นและหนังสือให้นักเรียน
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
4. นักเรียนจะเลือกเรียนต่อโรงเรียนมัธยมศึกษาตามคำแนะนำของใครมากที่สุด
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
5. เวลานักเรียนไปเที่ยวนอกบ้านในวันหยุดส่วนมากใครเป็นคนเลือกสถานที่ที่จะไปเที่ยว
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
6. ถ้าพ่อแม่ไม่ชอบเพื่อนที่นักเรียนกำลังคบ แล้วบอกให้นักเรียนเลิกคบเพื่อนคนนั้น นักเรียนจะเชื่อฟังคำสั่งของใครมากที่สุด
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
7. เมื่อนักเรียนจะไปเที่ยวกับเพื่อน นักเรียนจะขออนุญาตจากใครเป็นคนแรก
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
8. เมื่อนักเรียนทำให้เพื่อนโกรธและกลับมาเล่าให้ผู้ปกครองฟัง ส่วนมากใครจะเป็นคนอธิบายให้นักเรียนเข้าใจและแนะนำให้รู้จักขอโทษเพื่อน
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
9. เวลานักเรียนกลับบ้านไม่ตรงเวลานักเรียนจะถูกใครดุบ่อยที่สุด
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
10. เวลานักเรียนต้องการจะซื้อของเล่นที่นักเรียนอยากได้ นักเรียนมักจะขอเงินจากใครบ่อยที่สุด
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____

11. เวลานั้นนักเรียนเจ็บป่วย ส่วนใหญ่ใครเป็นคนพาไปหาหมอ
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
12. เมื่อนักเรียนอยากได้สิ่งของ ^{ของ}คนอื่น ใครเป็นคนสอนให้นักเรียนรู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีไม่ควรทำ
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
13. ใครมักเป็นคนเล่าเรื่องเกี่ยวกับคนหรือสัตว์ที่ทำความผิดต่าง ๆ ให้นักเรียนฟัง
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
14. ส่วนใหญ่ใครเป็นคนสอนให้นักเรียนรู้จักแบ่งปันสิ่งของที่นักเรียนมีอยู่ให้แก่เด็กหรือคนที่ยากจน
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
15. งานในบ้านที่นักเรียนและพี่น้องต้องช่วยกันทำ เช่น รดน้ำต้นไม้ ส่วนใหญ่ใครเป็นคนจัดแบ่งหน้าที่ให้ทำ
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
16. เวลานั้นนักเรียนมีปัญหาต้องการคนปลอบใจนักเรียนมักได้รับคำปลอบใจจากใคร
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
17. เมื่อทางโรงเรียนเชิญผู้ปกครองไปประชุมส่วนมากใครเป็นตัวแทนไปประชุม
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
18. เวลานั้นนักเรียนแสดงความกลัวโดยไม่มีเหตุผล เช่น กลัวผี ส่วนมากใครจะเป็นคนอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเหตุผลและหายกลัว
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
19. เวลานั้นเรียนออกนอกบ้านส่วนมากใครจะเป็นคนพ่วงคิมนักเรียนแต่งกายด้วยเสื้อผ้าและสิ่งที่สุภาพ
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____
20. ส่วนใหญ่ใครเป็นคนบอกให้นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดเครื่องใช้ส่วนตัว เช่น เสื้อผ้าของนักเรียนเอง
☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ อื่น ๆ ระบุ _____

ตาราง 16 แสดงค่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแบบสอบถามพบพานำในการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	ค่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง (Z)
1	-1.036
2	0.673
3	-1.281
4	-1.052
5	0.380
6	0.726
7	0.538
8	-0.932
9	-1.681
10	1.723
11	-1.526
12	-1.681
13	0.846
14	-1.953
15	-1.839
16	0.981
17	-1.853
18	-0.588
19	-1.915
20	-1.528

ตัวอย่าง

วิธีที่ผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
(0) ผู้ปกครองเลือกอาหารให้นักเรียนรับประทาน					
(00) ผู้ปกครองปล่อยให้เด็กเรียนไปไหนมาไหนด้วยตนเอง					

- ข้อ (0) หมายความว่า ผู้ปกครองเลือกอาหารให้นักเรียนรับประทาน 3-4 ครั้งใน 10 ครั้ง ก็ให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับช่อง "น้อย"
- (00) หมายความว่า ผู้ปกครองปล่อยให้เด็กเรียนไปไหนมาไหนได้บ้างประมาณ 5-6 ครั้งใน 10 ครั้งให้นักเรียนขอก็ให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับช่อง "ปานกลาง"

วิธีที่ผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. ผู้ปกครองมักจะให้รางวัลหรือคำชมเชยเมื่อนักเรียนทำ สิ่งต่าง ๆ สำเร็จ					
2. ถ้านักเรียนกลับบ้านค่าผู้ปกครองมักจะให้นักเรียนอธิบาย เหตุผล					
3. ผู้ปกครองให้ความอบอุ่นแก่นักเรียนและช่วยเหลือนักเรียน เมื่อมีปัญหา					
4. ผู้ปกครองแบ่งหน้าที่การงานในบ้านให้นักเรียนและพี่ ๆ น้อง ๆ รับผิดชอบเท่า ๆ กัน					
5. เวล่านักเรียนทะเลาะกับพี่ ๆ น้อง ๆ ผู้ปกครองจะถาม เหตุผลทั้งสองฝ่าย					
6. ผู้ปกครองส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาที่นักเรียนชอบ					
7. ผู้ปกครองให้อิสระนักเรียนในการเลือกเสื้อผ้า					
8. ในวันหยุดผู้ปกครองมักอนุญาตให้นักเรียนไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ					
9. ถ้าผู้ปกครองจะให้รางวัลแก่นักเรียนท่านจะถามนักเรียน ก่อนว่านักเรียนต้องการอะไร					
10. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัวผู้ปกครองและนักเรียนจะ ช่วยกันแก้ปัญหา					
11. ผู้ปกครองจะซักถามสาเหตุก่อนลงโทษนักเรียน					
12. ผู้ปกครองจะลงโทษตามความเหมาะสม ถ้านักเรียนผิดจริง					
13. ผู้ปกครองจะซื้อสิ่งของให้ลูกทุก ๆ คนเท่า ๆ กัน					

วิธีที่ผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
14. ผู้ปกครองอนุญาตให้นักเรียนร่วมกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน ตามที่นักเรียนสนใจ					
15. ผู้ปกครองให้อิสระกับนักเรียนในการจัดห้องของนักเรียนเอง					
16. เมื่อนักเรียนขอไปเที่ยวกับเพื่อน ผู้ปกครองมักไม่อนุญาต					
17. ผู้ปกครองจะให้นักเรียนชี้แจงรายละเอียดในการใช้จ่าย เงินที่ใช้ในแต่ละครั้ง					
18. นักเรียนต้องกลับบ้านตามเวลาที่ผู้ปกครองกำหนด					
19. เวลานั้นนักเรียนจะไปไหน นักเรียนต้องขออนุญาตและชี้แจง เรื่องที่จะไปให้ผู้ปกครองฟัง					
20. เวลารับประทานอาหารนักเรียนจะพูดจาหยอกล้อหรือ หัวเราะไม่ได้					
21. ถ้านักเรียนทำผิดมักจะถูกลงโทษโดยไม่มีการถามเหตุผลก่อน					
22. เวลานั้นนักเรียนทำผิด ผู้ปกครองจะคุยโดยไม่ฟังเหตุผล แม้ไม่ใช่ที่บ้าน					
23. วันที่นักเรียนกลับจากโรงเรียนแล้วเสื้อผ้าที่นักเรียนใส่ สกปรก ผู้ปกครองจะตักนักเรียนอย่างรุนแรง					
24. ผู้ปกครองมักจะเที่ยวเชิญให้นักเรียนทำการบ้าน					
25. ผู้ปกครองจะห้ามไม่ให้นักเรียนแต่งตัวสบายเมื่อออก นอกบ้าน					
26. ผู้ปกครองจะบอกว่่านักเรียนควรเลือกเรียนอะไร					

วิธีที่ผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
27. วันเสาร์-อาทิตย์ ผู้ปกครองมักไม่อนุญาตให้นักเรียนออกไป เที่ยวนอกบ้าน					
28. นักเรียนไม่ค่อยมีโอกาสไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ นอกจากไปกับ ผู้ปกครอง					
29. ผู้ปกครองจะห้ามนักเรียนไม่ให้ไปเล่นกับเพื่อนที่ผู้ปกครอง ของนักเรียนไม่ชอบ					
30. นักเรียนรู้สึกว่าเป็นบ้านมีกฎเกณฑ์มากเกินไป					
31. เมื่อนักเรียนต้องการสิ่งต่าง ๆ แม้ว่าสิ่งของนั้นจะราคาแพง ผู้ปกครองก็จะหามาให้					
32. ผู้ปกครองอนุญาตให้นักเรียนดูทีวี ได้ตามที่นักเรียนต้องการ					
33. เวล่านักเรียนทำการบ้านหรือดูหนังสือ ผู้ปกครองมักคอยช่วย หรือนั่งเป็นเพื่อนอยู่ด้วย					
34. ผู้ปกครองมักไม่ยอมให้นักเรียนออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง					
35. ผู้ปกครองไม่ยอมให้นักเรียนคบเพื่อนต่างเพศเพราะกลัว เสียการเรียน					
36. ผู้ปกครองจะสืบประวัติส่วนตัวของเพื่อน ๆ นักเรียนอยู่เสมอ					
37. ผู้ปกครองไม่ยอมให้นักเรียนไปเล่นกับเพื่อน ๆ เพราะกลัว ถูกรังแกหรือได้รับอันตราย					
38. เมื่อเวลากลับจากโรงเรียน นักเรียนไม่ต้องทำอะไร					
39. เวล่านักเรียนทำงานบ้าน ผู้ปกครองจะมาช่วยทำด้วย					

วิธีที่ผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
40. ผู้ปกครองมักพานักเรียนไปหาหมอบ่อย ๆ แม้ว่านักเรียน จะเจ็บป่วยเพียงเล็กน้อย .					
41. นักเรียนรู้สึกที่ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่นักเรียนมากเกินไป					
42. นักเรียนรู้สึกที่ไม่จำเป็นต้องทำตามกฎหรือระเบียบภายใน บ้าน					
43. ผู้ปกครองมักจะไม่วางโทษ แม้ว่านักเรียนทำผิด					
44. ผู้ปกครองมักจะไม่ห้ามปรามในเรื่องการพูดจาหรือการ กระทำของนักเรียน					
45. ผู้ปกครองจะเป็นคนชักจูงเสื้อผ้าให้นักเรียนเป็นประจำ					
46. ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน มากนัก					
47. ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจนักเรียนไม่ว่าเรื่องใด					
48. ผู้ปกครองไม่ค่อยเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของนักเรียน					
49. นักเรียนจะแต่งตัวอย่างไรผู้ปกครองไม่สนใจ					
50. นักเรียนไปเที่ยวนอกบ้านได้โดยไม่ต้องขออนุญาต					
51. นักเรียนคบเพื่อนฝูงได้อย่างอิสระ					
52. นักเรียนรู้สึกที่ไม่ค่อยมีใครที่บ้านคอยว่ากล่าวตักเตือน ความประพฤติ มารยาท การพูดจา ของนักเรียน					
53. เมื่อนักเรียนทะเลาะกับพี่ ๆ น้อง ๆ หรือคนอื่น ๆ นักเรียน จะถูกเย้ยหยันเสมอ					

วิธีที่ผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
54. เมื่อนักเรียนทำงานบ้านเสร็จ ไม่เคยได้รับคำชมเชยจากผู้ปกครอง					
55. เวล่านักเรียนไม่ค่อยสบายหรือบาดเจ็บ ผู้ปกครองจะให้ไปหยิบยามากินเองหรือให้นักเรียนไปหาหมอรักษาเอง					
56. นักเรียนมักได้รับสิ่งของหรือเงินทองน้อยกว่าคนอื่น ๆ ในครอบครัว					
57. เมื่อนักเรียนกลับบ้านไม่ตรงเวลา ผู้ปกครองมักจะตำหนิซ้ำซากไม่รู้จักจบ					
58. เมื่อนักเรียนทำผิดมักถูกลงโทษหรือคุกคามอย่างรุนแรง					
59. ผู้ปกครองชอบไล่นักเรียนให้ไปเล่นไกล ๆ จะได้ไม่ทำความรำคาญให้ผู้ปกครอง					
60. ผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความสนใจเกี่ยวกับการกินการนอนของนักเรียนเท่าที่ควร					

ตาราง 17 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบเป็นรายข้อ

ค่าอำนาจจำแนก (t)							
ข้อ	แบบ ประชาธิปไตย	ข้อ	แบบ เข้มงวดกวดขัน	ข้อ	แบบ รักและตามใจ	ข้อ	แบบ ปล่อยปละละเลย
1	3.67	16	8.78	31	6.05	46	3.49
2	6.12	17	5.75	32	3.77	47	8.85
3	23.62	18	6.77	33	4.19	48	6.13
4	4.40	19	11.11	34	4.66	49	5.37
5	6.65	20	14.50	35	6.56	50	4.60
6	6.50	21	2.98	36	4.31	51	2.91
7	4.97	22	3.64	37	4.20	52	5.16
8	4.72	23	3.07	38	4.17	53	5.76
9	7.54	24	3.66	39	2.98	54	9.06
10	6.89	25	4.19	40	7.46	55	6.28
11	5.92	26	5.98	41	5.77	56	7.24
12	4.02	27	7.57	42	4.73	57	5.69
13	6.29	28	3.98	43	7.94	58	5.47
14	5.52	29	3.82	44	4.69	59	5.83
15	3.43	30	3.46	45	4.83	60	6.50

แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจงในการตอบแบบทดสอบ

แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบที่ถามความรู้สึกนึกคิดและลักษณะนิสัยของนักเรียนที่เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้และเรื่องทั่ว ๆ ไป ที่นักเรียนเคยประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนอ่านแต่ละข้อแล้วเลือกคำตอบเดียวจากตัวเลือก ก. หรือ ข. ซึ่งตรงหรือใกล้เคียงกับลักษณะนิสัย ความคิดของนักเรียนให้มากที่สุด ดังนั้นคำตอบของนักเรียนจึงไม่มีถูกหรือผิด เพราะนักเรียนแต่ละคนย่อมมีลักษณะนิสัย ความรู้สึกและการกระทำที่แตกต่างกัน ข้อสำคัญขอให้นักเรียนตอบแบบทดสอบนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และคำตอบที่ได้จะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนของนักเรียน

วิธีตอบแบบทดสอบ ให้นักเรียนกากบาท x ลงในช่อง [] ใต้ตัวอักษรที่นักเรียนเลือกในกระดาษคำตอบ ใช้เวลาในการทำ 60 นาที

ตัวอย่าง ข้อ (0) ในการเรียนบทเรียนที่ยาก ๆ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

ก. สนุกสนาน

ข. เบื่อหน่าย

ข้อ (00) ถ้ามีการจับฉลากแบ่งงาน นักเรียนอยากได้งานที่มีลักษณะอย่างไร

ก. ง่ายกว่าของคนอื่น ๆ

ข. ยากและท้าทาย

คำตอบทั้งตัวอย่าง

ข้อ	ก	ข
0	x	
00		x

ฉบับที่ 1

1. เมื่อทำงานชิ้นหนึ่ง ๆ เสร็จแล้วนักเรียน
อยากทำงานที่มีลักษณะอย่างไร
ก. ยากกว่าเดิม
ข. ยากขึ้นเรื่อย ๆ
2. ในการเรียนนั้นนักเรียนชอบเปรียบเทียบ
ผลการเรียนกับบุคคลลักษณะไหน
ก. มีความสามารถเท่ากันหรือน้อยกว่า
ข. มีความสามารถสูงกว่า
3. นักเรียนอยากเรียนต่อในสถาบันอย่างไร
ก. มีการสอบแข่งขันเข้าเรียน
ข. ไม่มีการสอบแข่งขันเข้าเรียน
4. เวลาที่ป่วยต้องลาโรงเรียน ถ้าวันนั้นครูให้
งานหรือการบ้านที่พอจะทำได้ และมีเพื่อน
มาบอกให้ทราบ นักเรียนจะทำอย่างไร
ก. ทำงานหรือการบ้านนั้น ๆ
ข. ไม่ทำเพราะไม่ได้เรียน
5. นักเรียนปรารถนาที่จะได้งานลักษณะอย่างไร
ก. ทำงานที่ยากซึ่งต้องพยายามมาก
ข. ทำงานง่าย ๆ ซึ่งไม่ต้องพยายามมาก
6. เมื่อครูสั่งให้การบ้านนักเรียนมักจะมีควม
รู้สึกอย่างไร
ก. พอใจ
ข. ผิดหวัง
7. เมื่อได้เรียนในห้องที่มีคนเรียนเก่งอยู่
มาก ๆ นักเรียนรู้สึกอย่างไร
ก. ห่อเหี่ยวและสิ้นหวัง
ข. คิใจจะได้แข่งขันกับเขา
8. ถ้ามีโอกาสเลือกห้องเรียนแล้วนักเรียน
จะเลือกห้องที่มีเพื่อนร่วมห้องอย่างไร
ก. คนเรียนเก่งอยู่มาก ๆ
ข. คนเรียนอ่อนอยู่มาก ๆ
9. นักเรียนคิดเสมอว่าจะเรียนให้ได้ถึง
ระดับไหน
ก. ปริญญาตรี
ข. พอประกอบอาชีพได้
10. การเลือกที่นั่งในห้องเรียนหรือห้องประชุม
นักเรียนมักจะเลือกที่นั่งแถวไหน
ก. แถวหน้า
ข. แถวกลาง ๆ หรือหลัง ๆ
11. นักเรียนจะใช้เวลาพยายามมากยิ่งขึ้น
ถ้างานนั้นเป็นงานอย่างไร
ก. ชอบและทำได้
ข. งานที่ยังไม่ได้
12. นักเรียนเคยคิดหรือไม่ว่าอนาคตจะต้อง
เป็นแพทย์ วิศวกร นักการเมือง หรือ
บุคคลที่มีชื่อเสียงของประเทศให้ได้
ก. คิดไว้เสมอ
ข. ไม่เคยคิดเลย

ฉบับที่ 2

1. ในการดูหนังสือนั้น นักเรียนสนใจวิชาไหน
 - ก. วิชาที่ต้องสอบทั้งหมด
 - ข. วิชาที่ชอบเท่านั้น
2. นักเรียนจะเอาใจใส่อย่างมากในการทำงานแบบไหน
 - ก. งานของตัวเอง
 - ข. ทุกงานที่ได้รับมอบหมาย
3. เมื่อทำการบ้านข้อที่ยาก ๆ ผิดแล้วผิดอีก นักเรียนมักจะทำอย่างไร
 - ก. เลิกทำหรือเปลี่ยนไปทำข้อใหม่
 - ข. ทำข้อเดิมจนเสร็จ
4. เมื่ออ่านหนังสือประเภทคำราชาเรียน นักเรียนมักจะรู้สึกอย่างไร
 - ก. ง่วงนอนเป็นประจำ
 - ข. เพลิดเพลินกับสิ่งที่อ่าน
5. เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงาน นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. รีบทำทันทีที่ว่าง
 - ข. เก็บไว้ก่อนทำเมื่อไรก็เสร็จ
6. เมื่อนักเรียนตั้งใจว่าจะทำอะไรแล้วถึงเวลานั้นจริง ๆ นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ผิดวันอยู่เสมอ
 - ข. ได้ทำตามที่ตั้งใจไว้เสมอ
7. ความปกตินักเรียนจะใช้เวลาว่างในการทำอะไร
 - ก. คอยกับเพื่อน ๆ
 - ข. ทำงานหรืออ่านหนังสือ
8. เมื่อครูให้การบ้านเพียงหนึ่งหรือสองข้อ นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. เก็บไว้ทำทีหลัง
 - ข. ทำให้เสร็จในแต่ละครั้ง
9. ในการทำงานหรือทำการบ้านนักเรียนจะทำเสร็จเพื่ออะไร
 - ก. เพียงเพื่อให้ได้ส่งเท่านั้น
 - ข. อย่างมีคุณภาพทุกครั้ง
10. นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการเรียนเมื่อเรียนวิชาอย่างไร
 - ก. วิชาที่ชอบเท่านั้น
 - ข. ทุก ๆ วิชา
11. เมื่อได้ทำงานที่ยากและน่าเบื่อหน่ายจิตใจของนักเรียนมักจะเป็นอย่างไร
 - ก. จดจ่ออยู่กับงานนั้นจนกว่าจะเสร็จ
 - ข. ไม่มีความสนใจในงานนั้นเลย
12. การเรียนในช่วงโมงใดที่มีการคำนวณหรือมีเนื้อหาที่ยาก นักเรียนอยากให้ช่วงโมงนั้นเป็นอย่างไร
 - ก. หมดเวลาเร็ว ๆ
 - ข. มีเวลามากกว่าปกติ

ฉบับที่ 3

1. นักเรียนมักจะเลือกทำงานในลักษณะไหน
 - ก. คนอื่น ๆ ทำได้
 - ข. คนอื่น ๆ ไม่กล้าทำ
2. ในการจับฉลากแบ่งงานกันทำ นักเรียนอยากได้งานที่
 - ก. ง่ายกว่าหรือเท่ากับเพื่อน ๆ
 - ข. ยากและท้าทาย
3. ก่อนเข้าห้องสอบทุกครั้ง นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 - ก. กลัวทำข้อสอบไม่ได้
 - ข. มั่นใจว่าต้องทำได้
4. เมื่ออ่านคำพยากรณ์โชคชะตาจากหนังสือพิมพ์ ทำนายว่า "วันนี้ถ้าทำสิ่งใดก็จะพบแต่ความล้มเหลว" นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
 - ก. ใจคอไม่ดีตลอดเวลา
 - ข. ไม่เชื่อคำทำนาย
5. เมื่อทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนเป็นผู้ที่
 - ก. กล้าแสดงความคิดเห็น
 - ข. ไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น
6. ในการทำรายงานหรือทำการบ้าน ถ้ารู้ว่าไม่มีคะแนนให้แล้ว นักเรียนมักจะทำอย่างไร
 - ก. ตั้งใจทำน้อยลง
 - ข. ตั้งใจทำตามปกติ
7. ในการทำการบ้านนั้นนักเรียนทำเพื่ออะไร
 - ก. ไม่ให้ถูกลงโทษ
 - ข. ให้ได้ความรู้
8. เมื่อได้รับคะแนนจากการสอบที่นักเรียนคิดว่าไม่ยุติธรรม นักเรียนมักจะทำอย่างไร
 - ก. ไม่ทำอะไรแต่ก็ไม่พอใจครูคนนั้น
 - ข. ขอพบครูเพื่อถามหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน
9. เนื้อหาใดที่คุ้นแล้วไม่เข้าใจ นักเรียนมักปลอบใจตัวเองว่าอย่างไร
 - ก. ครูไม่ออกข้อสอบแน่ ๆ
 - ข. ไม่เกินความสามารถที่จะเข้าใจได้
10. ในการเรียนวิชาใด ๆ ก็ตาม นักเรียนจะชอบมากถ้าหากว่าครู
 - ก. ถามบ่อย ๆ
 - ข. ไม่ถามเลย
11. ในการประชุมเมื่อมีข้อสงสัยหรือมีข้อคิดเห็นที่แตกต่างออกไป นักเรียนมักจะทำอย่างไร
 - ก. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
 - ข. แสดงความคิดเห็นทุกครั้ง
12. ในการทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนชอบข้อที่มีลักษณะอย่างไร
 - ก. ยาก ๆ
 - ข. ง่าย ๆ

ฉบับที่ 4

1. ในขณะที่ครูกำลังสอนอยู่นั้น ตามปกตินักเรียนมักจะ
 - ก. ให้ความสนใจอย่างมากกับสิ่งที่ครูสอน
 - ข. สนใจบ้างไม่สนใจบ้าง
2. นักเรียนจะแจ้งผลให้ผู้ปกครองทราบในกรณีไหน
 - ก. สอบได้คะแนนดี ๆ
 - ข. ทุกครั้งที่มีการสอบ
3. เมื่อถึงวันกำหนดส่งงาน นักเรียนทำอย่างไร
 - ก. ส่งตามกำหนดเสนอ
 - ข. บางครั้งก็ลืมส่งหรือลืกวินส่ง
4. เมื่อมีการบ้านที่จะทำส่งในวันรุ่งขึ้น ถ้าเพื่อนมาชวนไปเที่ยวงานสวนสนุกข้างบ้าน นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ไปเที่ยวก่อนจึงกลับมาทำการบ้าน
 - ข. ทำการบ้านให้เสร็จก่อนจึงไปเที่ยว
5. เมื่อหัวหน้าห้องสั่งให้ทุกคนในห้องช่วยกันหาดอกไม้มาเพื่อใช้ในการทำพานไหว้ครู นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ถ้าที่บ้านมีก็จะเอามา
 - ข. พยายามหามาให้ได้
6. ในขณะที่นักเรียนป่วย ถ้ามีการบ้านหรืองานที่ยังทำค้างอยู่ นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. อยากเอาการบ้านหรืองานนั้นมาทำให้เสร็จ
 - ข. ไม่คิดถึงงานหรือการบ้านนั้นเลย
7. นักเรียนพยายามเรียนหนังสืออย่างหนักเพราะอะไร
 - ก. ผู้ปกครองต้องการให้เรียนสูง ๆ
 - ข. ต้องการให้ตัวเองประสบความสำเร็จ
8. เมื่อครูตำหนิว่าสะเพร่าในการทำงาน นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 - ก. จะต้องปรับปรุงตัวเอง
 - ข. ห่อเหี่ยวใจในการทำงาน
9. ในการออกไปรายงานหน้าชั้น ถ้าครั้งแรกไม่ประสบผลสำเร็จ นักเรียนจะมีความรู้สึกอย่างไร
 - ก. ไม่อยากออกไปอีกเลย
 - ข. อยากออกไปแก้ตัวใหม่
10. นักเรียนจะตัดสินใจเมื่อ
 - ก. ครูหรือผู้ปกครองเตือน
 - ข. รู้ตัวว่ายาวพอสมควร
11. ในขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่งอยู่แต่มีการบ้านในวิชาที่จะเรียนต่อไปยังทำไม่เสร็จและต้องส่งด้วย นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. เอาการบ้านวิชาต่อไปขึ้นมาทำ
 - ข. สนใจวิชาที่เรียนอยู่มากกว่า
12. ในขณะที่ย่านหนังสืออยู่จิตใจของนักเรียนมักจะเป็นอย่างไร
 - ก. หลายครั้งที่คิดถึงเรื่องอื่น
 - ข. สนใจเฉพาะสิ่งที่กำลังอ่านอยู่เท่านั้น

ฉบับที่ 5

1. เมื่อจะลงมือทำงานชิ้นใดก็ตาม ปกตินักเรียนจะหาอย่างไร
 - ก. หาไปแก้ปัญหาไป
 - ข. วางโครงงานไว้ก่อน
2. นักเรียนชอบจัดตารางเรียนในเวลาไหน
 - ก. ตอนเช้าก่อนไปโรงเรียน
 - ข. ตอนเย็นก่อนเข้านอน
3. ในการไปซื้อของที่ตลาดหรือร้านค้า นักเรียนมักจะหาอย่างไร
 - ก. จดรายการที่จะไปซื้อไว้ก่อน
 - ข. เดินไปเรื่อย ๆ เจอของที่ถูกใจก็ซื้อ
4. ตามปกติแล้วในการเรียนหรือการทำงานเวลาที่ต้องหุ่มเหอย่างหนัก สำหรับนักเรียนแล้วมักเป็นช่วงไหน
 - ก. เป็นช่วงที่ใกล้สอบหรือใกล้ส่งงาน
 - ข. สม่ำเสมอตลอดเวลา
5. ทุกวิชาที่เรียนอยู่ นักเรียนจะใช้วิธีอ่านหนังสืออย่างไร
 - ก. อ่านหนังสือล่วงหน้าทุกครั้ง
 - ข. สนใจบ้าง ไม่สนใจบ้าง
6. สมุดจดงานของนักเรียนจะห่อปกอย่างคิหรือขีดเส้นใต้้อย่างคิในวิชาที่
 - ก. ต้องส่งเอาคะแนน
 - ข. ทุกวิชาที่เรียน
7. นักเรียนทราบหรือไม่ว่าที่มาเรียนทุกวันนี้เพื่อจุดมุ่งหมายคิ
 - ก. ไม่ทราบเพราะมาตามหน้าที่
 - ข. ทราบเพราะได้ตั้งจุดมุ่งหมายได้แล้ว
8. ในการทดลองวิทยาศาสตร์ ถ้าครูถามขั้นตอนต่าง ๆ ในการทดลองแล้ว นักเรียนมักจะ
 - ก. ตอบไม่ค่อยได้
 - ข. ตอบได้ทุกขั้นตอน
9. ในการทำข้อสอบแต่ละครั้ง นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. พบทวนก่อนส่ง
 - ข. รีบทำรีบส่ง
10. นักเรียนเป็นคนทำงานแบบไหน
 - ก. มีแบบแผน
 - ข. ไม่ค่อยมีแบบแผน
11. ในการทำงานนั้นนักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. วางแผนไว้ก่อน
 - ข. ชอบแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
12. นักเรียนไม่ค่อยกำหนดไว้ก่อนเลยว่าจะทำอะไรเวลาไหน
 - ก. จริง
 - ข. ไม่จริง

ฉบับที่ 6

1. ในการทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนชอบข้อที่มีลักษณะอย่างไร
 - ก. ง่าย ๆ หรือเหมือนตัวอย่างที่ครูให้
 - ข. ต้องใช้ความกตึกพลิกแพลง
2. ในการเรียนวิชาศิลปศึกษา นักเรียนจะชอบมากถ้าหากครูให้วาดภาพอย่างไร
 - ก. มีแบบให้ดู
 - ข. ให้คิดขึ้นเอง
3. เมื่อทำข้อสอบหรือทำงาน ถ้าปรากฏว่าผลลัพธ์ออกมาไม่เหมือนเพื่อน ๆ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 - ก. ไม่สบายใจกลัวผิด
 - ข. มั่นใจในคำตอบของตนเอง
4. เมื่อมีงานหรือการบ้านที่ยาก ๆ และต้องใช้เวลาในการคิดนาน ๆ นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. คุแบบหรือคัดลอกเพื่อน
 - ข. พยายามทำด้วยตัวเอง
5. นักเรียนรู้สึกภูมิใจมากที่ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตามมักจะ
 - ก. มีคนคอยช่วยเหลือ
 - ข. ได้ทำด้วยตนเอง
6. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับการที่ได้คะแนนที่ ๆ จากงานที่ตนเองไม่ได้ทำทั้งหมด
 - ก. พอใจ
 - ข. ไม่พอใจ
7. ตามปกติแล้วนักเรียนคิดว่าตัวเองเป็นคนแบบไหน
 - ก. ชอบทำตามคนอื่น
 - ข. ชอบทำตามความคิดของตนเอง
8. นักเรียนว่านิสัยและการแสดงออกของนักเรียนเป็นอย่างไร
 - ก. เปลี่ยนไปตามเพื่อนและสมัยนิยม
 - ข. ไม่ชอบเปลี่ยนแปลงตามใครง่าย ๆ
9. ในการทำงานหรือการบ้าน นักเรียนพยายามที่จะ
 - ก. ทำให้เหมือนเพื่อน ๆ
 - ข. ทำตามความคิดของตัวเอง
10. ในชีวิตของนักเรียนที่ผ่านมามีใครได้ช่วยให้
 - ก. เป็นตัวของตัวเองมาก
 - ข. ไม่ค่อยเป็นตัวของตัวเอง
11. นักเรียนนึกถึงเพื่อน ๆ ที่มีผู้ปกครองแบบไหน
 - ก. คอยเอาอกเอาใจ
 - ข. ฝึกให้ช่วยตนเอง
12. เมื่อมีคนกล่าววิพากษ์วิจารณ์งานที่นักเรียนทำอยู่ในเชิงตำหนิทั้ง ๆ ที่นักเรียนมั่นใจว่าถูกต้องแล้วนักเรียนจะมีความรู้สึกอย่างไร
 - ก. ทำงานไปด้วยความมั่นใจ
 - ข. ลังเลใจที่จะทำงานนั้นต่อไป

ตาราง 18 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในแต่ละด้านเป็นรายข้อ

ข้อ	แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	ค่าอำนาจจำแนก (๕)					
		ความ ทะเยอ ทะยาน	ความ กระตือ รือร้น	ความ กล้า เสี่ยง	ความ รับผิดชอบ ต่อตนเอง	การรู้จัก วางแผน งาน	ความ มี เอกลักษณ์
1.		8.00	6.00	3.27	7.21	4.96	7.50
2.		9.20	5.98	3.67	4.52	5.31	6.63
3.		5.19	12.75	4.23	13.22	3.52	2.46
4.		5.10	4.77	2.65	3.65	5.28	10.91
5.		8.35	7.71	6.80	2.71	10.91	5.46
6.		3.21	5.19	4.81	8.33	5.77	4.30
7.		7.50	7.16	16.44	4.53	2.18	4.97
8.		4.71	3.67	5.66	6.31	5.55	4.55
9.		7.20	7.27	3.13	4.42	5.98	11.20
10.		6.45	6.31	12.20	5.19	7.20	16.34
11.		3.39	16.14	4.40	2.03	7.50	2.71
12.		3.90	6.60	4.46	3.80	4.23	10.91

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวมารีสา รัษฎ์
เกิดวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2507
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 108/21 หมู่ที่ 12 ถนนลาดพร้าว 80 แขวงวังทองหลาง
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10310
ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2525 เตรียมอุดมศึกษา (แผนกวิทยาศาสตร์)
จาก โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนีย์)
พ.ศ. 2528 ศศ.บ. (วิชาเอกคณิตศาสตร์-ชีวะ)
จาก มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2532 กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)
จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร